

Utoppia

Studentavisa i Tromsø

NR. 7, 2. mai 1995 - 20. ÅRGANG

Universitetets enhetsidè splintret

Kunsthistorie
igjen nektet hovedfag av departementet

SIDE 4

Uravstemning
til en pris på minst 10.000 kroner per spørsmål

SIDE 6

Eksamensangst
les og lær hvordan man kommer gjennom eksamen

SIDE 22-23

Utopia

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Respekter uravstemninga

LEDER
Nå tvinges vi til å tenke. Studentstyret har punget ut med 30.000 kroner for å få oss til å tenke. Vi har alle fått et koselig brev fra Andreas Bakke hvor han ber oss om å ta en beslutning. En beslutning som ikke alle har forutsetning til å ta. Hvem av oss som ikke er helt inne i studentdemokratiets hemmelige ritualer og sjargong, kan si hva som er den beste løsningen for demokratiet? Det er også en viss mulighet for at det vi nå bestemmer blir liggende i ett år før det iverksettes. Et ekstraordinært hovedallmøte skal ta stilling til om dagens ordning kan videreføres nok ett år. Det er ikke første gang den får utvidet levetid.

Det beste av alt hadde vært om det hadde skjedd endringer nå, slik at man kan si seg ferdige med hele organisasjonsdebatten. De fleste av oss begynner nok å bli lei av alt snakket og skriviene om endringer som man ikke ser noe til. Gjør kort prosess med det. Respekter uravstemningsresultatet, så slipper vi flere debatter og mer tidsbruk på denne prosessen neste år. Nå har man brukt så mye tid og energi på denne saken, at alle sider av endringene burde vært belyst. Det at man lider av tidsnød nå og at valget er havnet midt i eksamenstida får studentstyret ta på sin egen kappe. Nå er vi ihvertfall kun interessert i å se at det kommer konkrete ting ut av uravstemninga.

Hvilken løsning som er det beste for studentdemokratiet er ikke lett å si. Sett deg ned i sola og les det du har fått av papirer. Bestem deg for hvilken modell som ser mest hensiktsmessig ut og finn deg en urne.

Gro var oppom universitetet i forbindelse med åpningen av NFH og universitetets Vårkonferanse. Håper hun la merke til at vi er mange studenter med ikke altfor stort armslag. Er vi heldige tar hun hensyn til dette i arbeidet med statsbudsjettet for neste år. Så kan hun kanskje komme på enda flere åpninger her i Breivika.

Sola skinner og alt er bare bra. Det er fint at eksamen sørger for at vi ikke blir solbrente.

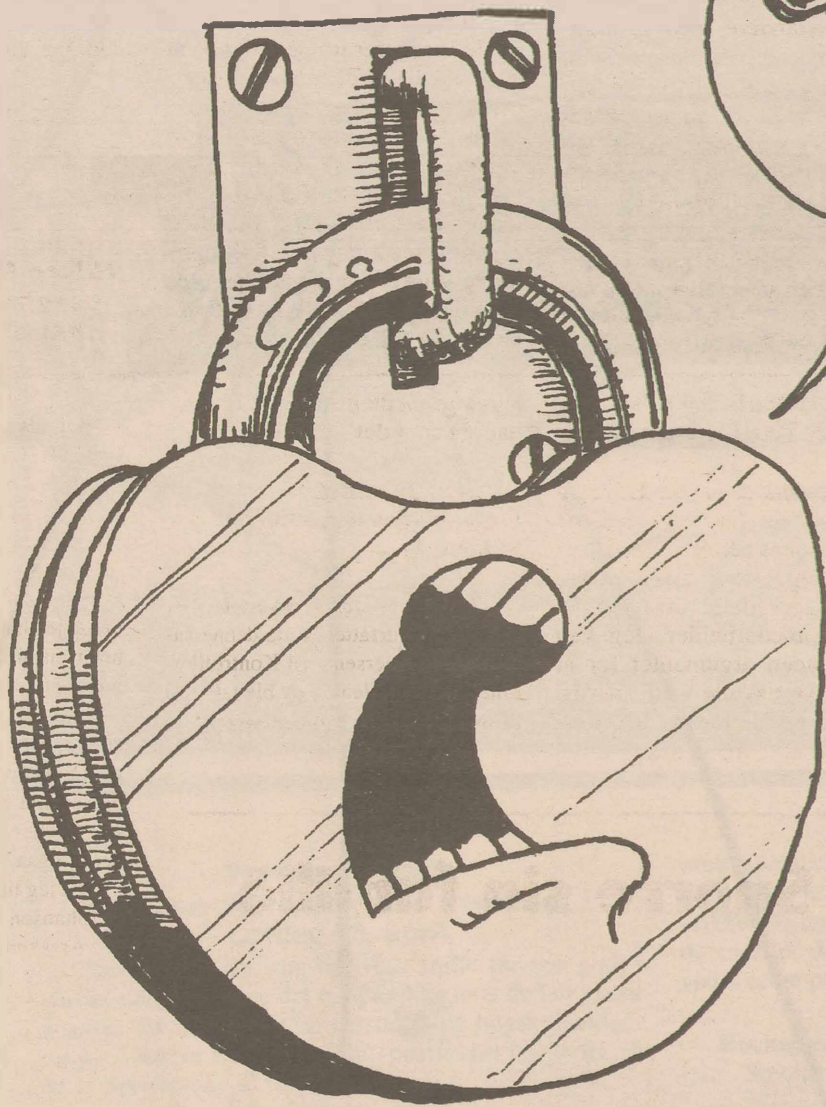
Så er det skjedd igjen, ISV er adgangsregulert. En kan vel ikke spore de store forskjellene fra årets adgangsregulering i forhold til fjorårets, bortsett fra at det hele skjedde i roligere former, uten den store aktiviteten fra studentene.

Man ser den samme argumentasjonen, men vel og merke med et godt og grundig saksframlegg fra studieadministrasjonens side. Instituttleder ved ISV Reidar Bertelsen argumenterte i fjor hardt for at ISV ikke kunne tåle en ytterligere økning av studentmassen, og at ISV trengte en plattform for å gjøre en snuoperasjon. Studentstyret kommenterte dette blant annet ved å si:

For å kommentere Reidar Bertelsens debattinnlegg i Utopia nr. 2-94, vil jeg si at den snuoperasjonen ISV hevder å ville gjøre sannsynligvis vil utebli, hvis en ikke klarer å frigjøre seg fra individualiserings-traumet og satse på det potensialet som ligger i gruppeprosesser. En alternativ organisering av ISV som skissert ovenfor bør ikke koste mer penger, men en del mer tankearbeid og refleksjon rundt hva en universitetsutdanning bør være. Det er lite sannsynlig at svaret ligger i

som ble etablert i fjor. Sett fra ISVs side må en sikre kvaliteten på studiene ved å ikke vokse seg for store. Flyter ISV over «sine bredder» vil en få en dårligere kvalitet på studiene, fordi studentene ikke vil få den oppfølging og veiledning som forutsettes på et universitetsnivå. Noe skjult bak dette kvalitetsargumentet for lukking ligger også strategien om å øke volumet i studentmassen ved UiTø, slik at institusjonen kan bygges ut. Lukkingssakens kjerne er at departement og Storting ikke lenger gir mer penger. Måltallet for UiTø er fastsatt, og en vil ikke få uttelling på budsjettet i etterkant ved å overstige dette måltallet. For å få penger til utbygging må en vise til et behov i en studentvekst. Når strategien om økningen i volumet i studentmassen ikke ga uttelling i mere penger, mistet denne strategien sin slagkraft. En økning i studenttallet uten en økning i budsjettene gir ikke noen gevinst for institusjonsbyggingen, og studentene blir følgelig en be-

virksomheten ved UiTø, og ikke et speilbilde av økningen i studenttallet. ISV har på sin side kvalitetsargumentet, som både har en forsknings og undervisningsside og en personalpolitisk side. Hvis de vitenskapelig tilsatte blir for hardt presset med undervisning og veiledning blir det for liten tid til forskning, og dette vil følgelig kvele forskningen på lang sikt. Derfor må det være en balanse mellom antall tilsatte og studenter. Den historiske fordelingen av stillingene viser jo at ISV ikke har fått den uttellingen som studenttallet skulle tilsi. Det skal være usagt om ISV har vært for slappe i stillingskampen eller om de bevisst har blitt nedprioritert.

Illustrasjon: Kristoffer Jørgensen

forholdstallet mellom studenter og vitenskapelig tilsatte.

Nå kan en spørre et år etter, om ISV har tatt et initiativ til å gjøre en snuoperasjon. Det har i alle fall ikke blitt gitt noen entydige signaler om dette ved å kutte ned på seminarundervisningen ved enkelte fag. Vi vil følge opp denne kritikken også i år. Kvalitet er ikke et forholdstall mellom vitenskapelig tilsatte og studenter, og det er en snevert å tro at det antall man i år har adgangsregulert til, er fundert i noe kvalitativt. Det faktum at studenter ikke er tatt med i selve utarbeidelsen i kapasitetsgrunnlaget viser at adgangsregulering ses på som en administrativ oppgave. Årets adgangsregulering er en videreføring av den politikken

lastning.

Vi har ikke en lukkingssproblematikk ved UiTø, men mange lukkingssproblematikker. Dette deler se minst i to nivåer, der sentralledelsens strategier ikke nødvendigvis samsvarer med ISVs målsetninger. ISV har en annen motivasjon og argumentasjon for å lukke enn sentraladministrasjonen. For ISV var studentøkningen et praktisk problem knyttet an til en kvalitetsproblematikk, mens for sentralledelsen et «økonomisk mekka». UiTø sentralt har brukt de pengene som studentøkningen har ført med seg til å bygge ut Breivika, samt å øke stillingsvolumet ved institutter der studentøkningen ikke har vært så stor. Stillingsfordelingen har vært en helhetlig vurdering av hvordan en ønsket å ekspandere

Så lenge ikke ISV eller andre klarer å komme fram til andre måter å organisere undervisning og veiledning på, vil det kun være to muligheter for en åpning av ISV. Det ene er hvis Stortinget skulle bevilge en masse penger til UiTø slik at en kan tilsette flere vitenskapelige, eller så må søkningen gå ned slik at UiTø må gjøre det som er mulig for å holde studenttallet oppe. En reduksjon i studenttallet vil føre til kutt i bevilgningene. Så vidt vi vet er det i år en nedgang på 20 % i søkningen til universitetene, og slår dette til i praksis vil sannsynligvis alle som ønsker det få plass ved ISV til høsten. Da kan vi si at vi hadde rett fordi det da ikke var nødvendig å adgangsregulere og administrasjonen og ISV kan si at de hadde rett fordi da gjorde vedtaket ingen skade.

Men en vil i framtiden ikke se et åpent universitet slik en har vært vant til fram til nå, for fra høsten 1996 vil opptaket skje sentralt, i regi av «Samordnet opptak» (SO). En nasjonal åpning av de frie studiene vil sannsynligvis bety en «studieplassgaranti» der en blir garantert en plass ved et eller annet universitet, og ikke at en kan studere der en vil. Et slikt system kan faktisk kunne bidra til, enn så byråkratisk det høres ut, at UiTø kan forfordes studenter hvis rekrutteringen skulle svikte her.

Av: Trine Hamran og Kjetil Kvalsvik

Studentrepresentanter i Universitetsstyret

Lukking av Institutt for Samfunnsvitenskap igjen

Jeg drømmer ikke om å bli stor, jeg er allerede 1,96 på strømpelysten!

Dette er noen kommentarer til de argumentene mot et KS-fakultet som Toril Swan og Roy Tommy Eriksen framførte i UTROPIA 3. april.

Først vil jeg si at jeg i utgangspunktet har gått til det skrittet å argumentere for et stort KS-fakultet fordi denne løsningen ikke så ut til å ha noen advokater. I den situasjonen fant jeg at vi ikke kunne overse denne modellen i en seriøs gjennomtenkning av vår framtidige organisasjon.

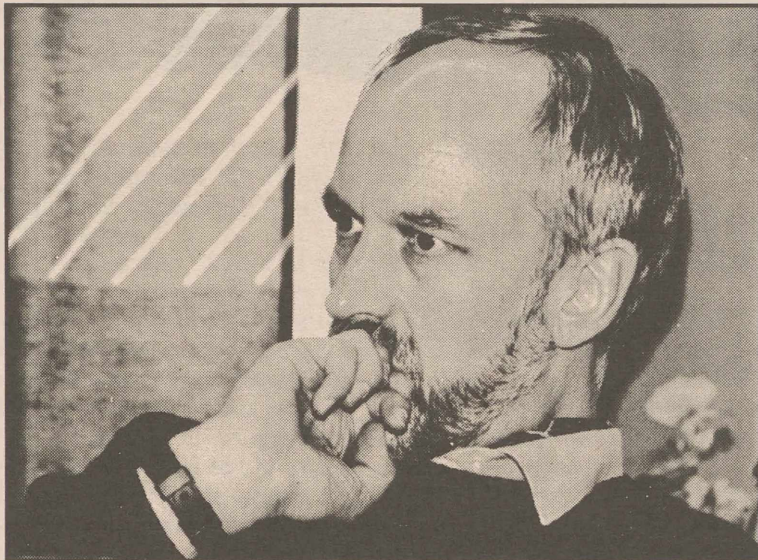
Etter å ha tatt strevet, har jeg funnet så mange fordeler ved denne modellen at jeg tror den i sum vil være den gunstigste for humaniora og samfunnsfag. Dette sier jeg for å berolige, det er ingen skjulte eller kamuflerte motiver bak mine argumenter. Jeg har også erfart at når motargumentene kommer fram, så bidrar de til å styrke meg i troen på KS-modellen. Dette gjelder også det Swan og Eriksen skreiv.

Ett av deres poenger bringer meg likevel til å tvile litt. Mitt hovedargument med å framheve at faget er viktigst, får tilslutning. Men det blir moderert noe ved at de viser til at ISL-fagene skiller mellom undervisningsfag og forskningsfag (engelsk, norsk osv. versus språk og litteratur). Om dette hensynet skal ha vekt, blir det snarere et argument for en modell som ingen hittil har foreslått, nemlig å skille ut språk- og litteraturfagene i et eget fakultet

og føre de øvrige ISL-fagene sammen med de fagene som nå ligger til ISV (kunsthistorie og det nye faget dokumentasjonsvitenskap). Denne modellen er kanskje ikke så umulig, den vil løse det problemet jeg tidligere har vært opptatt av, å finne entydige grenser. Ut fra de øvrige hensyn jeg har vært opptatt av, kan jeg ikke se at dette er ei optimal løsning.

Ingen av de andre synspunktene til Swan og Eriksen har fått meg til å tvile. Jeg kan ikke se noen reell fare for å få fem beslutningsnivåer så lenge vi holder fast ved at fag konstituerer grunnenhetene. At et KS-fakultet må la seg representere i to fakultetsmøter har minst like mange fordeler som ulemper og benevnelsene er de viktigste ulikhetene mellom cand.polit.- og cand.philol.-reglementene.

Til slutt kommer mine meningsmotstandere med et argument som gjør meg mistenksom. Det gjelder deres påstand om fagprofil og fysisk atskillelse når det gjelder ISV's humaniora-fag. Jeg kan forsikre at det ikke ligger andre argumenter til grunn for filosofiseksjonens midlertidige "utlendighet" enn seksjonens størrelse og den generelle plassmangelen på ISV. De hevder også at fagprofilen ved ISV's humanis-

tiske fag ikke skiller seg nevneverdig fra måten fagene profileres ved andre universitet innenlands eller utenlands. Dette er for det første en påstand som står i direkte motstrid til det de respektive seksjonene sjøl har uttalt. Dessuten kunne det vært interessant å se ei utredning om hvordan disse fagene "profilerer seg i utlandet". Her er nok Swan og Eriksen på ville veier.

Jeg reagerer litt negativt på at KS-modellen kalles "en kamuflert status quo løsning". Fra mi side ligger det ikke noe ønske om å kamuflere det faktum at denne modellen ivaretar deres eget primære ønske om samorganisering av humaniora-fagene. ISV's primære ønske om å vedlikeholde og videreutvikle de kontaktflatene som lå bak etableringa av ISV

tilgodesees også. Det er ingen ulempe at modellen i tillegg har noen andre åpenbare gevinster.

Det har stor vekt for meg at KS-fakultetet vil føre til en samla organisasjon av det faglige landskapet som studenter beveger seg i når de bygger opp sin cand.mag. i humaniora/samfunnsvitenskap. Jeg er glad for at studentrådet for ISV/ISL har sett dette poenget. Her har studentene vist vegen.

Dette holder for denne gangen!

Hilsen Reidar Bertelsen.
Lesebrevforfatteren er instituttleder ved ISV

Feilsitat?

Jeg leser i Gisle Johansens åpne brev til Utopiareaksjonen at han benekter å ha sagt at medlemslistene - som de ulike studentorganisasjonene må sende til Studentstyret for å få økonomisk støtte - er interessante å legge ut til gjennomsyn. Han hevder at jeg har tillagt ham dette utsagnet i en artikkel som sto i Utopia nummer 6 dette år.

Det jeg siterte Gisle Johansen på, var at listene ville ligge fremme til gjennomsyn fordi folk som vil melde seg inn i en studentorganisasjon kan se etter hvor mange medlemmer det er også videre.

At jeg tilla dette utsagnet til Gisle Johansen står jeg fortsatt for.

Årsaken til at jeg ikke vil trekke det tilbake er av to grunner:

1) Det er dette som kom fram i samtalen mellom Gisle Johansen og undertegnede.

2) En journalist sin oppgave er å få frem sannheten.

Ola Bratlie

Beklager!

I oppslaget om «Bevisstløse ISL tillitsvalgte» i Utopia nr.6 har det sneket seg inn enkelte feil. Stig Erik Falk er studentutvalgsleder, og ikke studentrådsleder. Grete Oprann er nestleder i studentutvalget ved ISL/ISV og leder av studentrådet ved ISL, og ikke nestleder i studentrådet for ISL/ISV. Vi kom også i skade til å skrive at ingen studentrådsmøter har vært beslutningsdyktige, dette er feil da alle studentråd ved ISV har vært i stand til å fatte beslutninger.

Åpent brev til Utopia-redaksjonen - vedrørende støttemidler og personvern.

På bakgrunn av oppslag i nummer 6. 3. april 1995 om Støttemiddelreglementet må det dessverre en del rettelser til for å gi et bilde av saken slik den egentlig har forløpt. Jeg ser med forund-

ring at Ola Bratlie har tillagt meg utsagn jeg ikke har uttalt, ei heller ment.

Det er slik at vi kan kreve en medlemsliste. Denne listen vil ikke for noens tilfelle være interessant å legge ut til gjennomsyn. Jeg tillegges dette utsagnet av Utopias medarbeider. Jeg kan ikke se noen argumenter for at studentstyret skulle være ansvarlig for å gi foreninger tilkjennelse for potensielle medlemmer ved å

legge ut medlemslister. Ei heller har jeg sagt det!

Gisle Johansen
Organisasjonssekretær i Studentstyret

(Brevet er sterkt forkortet, etter avtale med forfatteren, da denne saken er blitt oversendt til Kontrollkomiteen etter at den på ny ble tatt opp til ny behandling i studentstyret)

TAKK fra Snorre sin familie

Vi er takknemlige- og vil gjerne gjennom Utopia prøve å nå mange av dere, Snorre sine venner og kjente i Tromsø.

Dere har på ulike måter gitt oss varme og omtanke etter den ufattelige ulykka på Island. Det har betydd mye for den nærmeste familien.

TAKK til hver av dere som ha vært med på å sende blomster, krans til Snorre sin bære eller gaver til Amnesty International. På kortene står det: « Studentavisa Utopia », « Tromsøvenner », « Medstudenter », « Nære venner i Tromsø », « Turvenner i Tromsøstudentenes idrettslag », « Tromsø Fotoklubb » og « Swingklubben v / styret ». Institutt for Rettsvitenskap og rektor ved universitetet har og vist oppmerksomhet.

En stor takk til alle som har sendt gode, varme ord til familien.

Mange av Snorre sine venner fra Tromsø var sammen med oss i begravelsen. Snorre har fortalt om dere, om gode opplevelser. Det gav oss styrke til å treffe dere, høre mer fra livet hans i Tromsø, vite at han har hatt det godt sammen med dere.

TAKK for at dere kom- og takk til alle som var med og støtta dere.

Vi sitter igjen med uendelig mange gode minner. om en lillebror som vi, tre eldre søsken, beskyldte hverandre for å skjemme bort. Vi skulle jo ikke det, men så gjorde vi det alle

sammen. Snorre var spå god, så god. Heldigvis fikk vi bli kjent med lillebror som voksen og. Engasjert og omtenksum er ord vi synes beskriver Snorre. han ble den mest allsidige av oss, stadig noe nytt fanget hans interesse.

Vi har heldigvis vær mye sammen med Snorre den siste tida. Flere av oss i familien besøkte han i Tromsø det siste året, sett hvordan han hadde det som plommen i egget. Vi møttes hele familien i jula, på navnedagen til et av onkelbarna a hans. vi vet og at han så lyst på det meste no- og at turen til Island var noe han gleda seg voldsomt til.

Pappa, mamma og bror Gunnar var jo der og henta Snorre hjem. De fikk høre om opplevelser på Island, hvordan han hadde kost seg med å bli kjent med mange nye folk og lære om islandsk kultur. Og om fin fjelltur- den som skulle bli hans siste.

Savnet er voldsomt etter Snorre. Men han lever videre i oss- og om han er død, vil pappa og mamma alltid ha fire unger og vi vil alltid være fire søsken. Snorre har betydd mye for oss, det vil han og gjøre framover. Det er og godt å vite han vil gjøre det for så mange fler. Takk for alt det gode dere har gjort for oss.

Fra familien ved Marit Sanner

Utopia

Universitetet - ISV
9037 Tromsø

Tlf: 776 44283
fax: 776 45199

Ansvarlig redaktør:
Håvard Arntsen

Vikarierende
kulturredaktør:
Jørgen Flint

Desksjef:
Henning Jensen

Vikarierende
fotoansvarlig:
Jan Martin Berg

Redaksjonssekretær:
Brynjar Indahl

Sivilarbeider:
Jørgen Flint

Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Anders Røeggen, Ola Bratli, Torgeir Eike-land, Solveig M.L. Kavli, Henrik Ormåsen, Christine Haraldsen, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Morten Skogly, Åsgeir Johansen, Thomas Harris, Vidar Dons Limdrupsen, Vibeke Isaksen, Alexander Kristiansen, Andre Bruun, Kari Myklebost, Amund Sjølie sveen, Geir K. Ronland, Georg Lundesgaard, Marit Nordstjø, Per Steinar Møen, Rune Balle, Stein Ivar Mona, Truls Brekke, Åshild Strand, wenche A. Johannessen, Joakim Christensen, Espen Sirnes Larsen, Geir Kastmo, Lorenz Khazaleh, An-Magritt Gjertsen, Eivind Lentz, Elisiv Lindkvist.

Trykk:
Bladet Tromsø, i
et opplag på 5000.

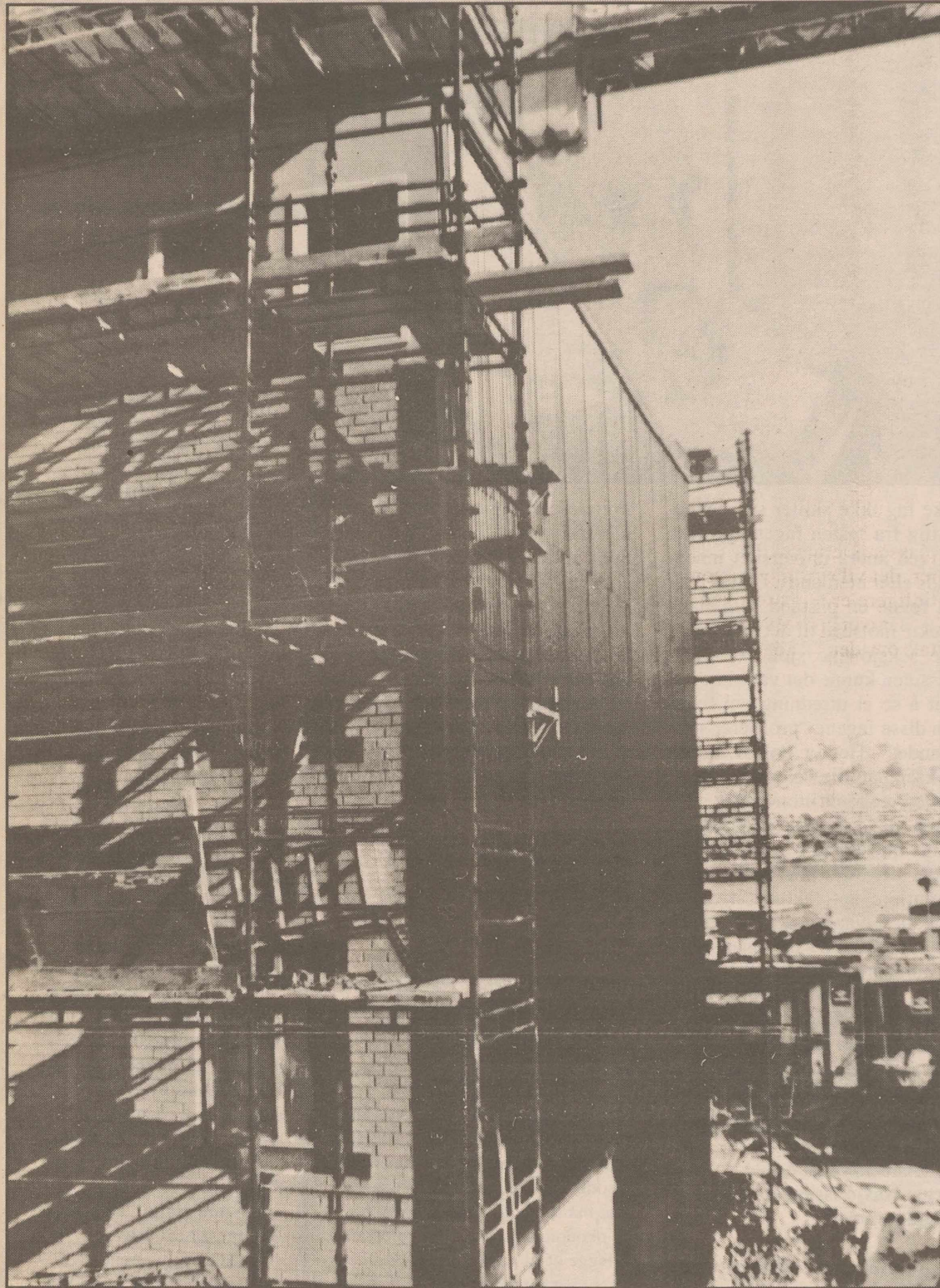
Annonsepris:
5 kroner per spaltemilli
meter

Forsidefoto:
Jan Martin Berg

Neste deadline:
18. mai

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte.

UiTø spredd for alle v

Universitetet er blitt spredd for alle vinder.

Foto: Jan Martin Berg

Da Universitetet i Tromsø ble opprettet, var tanken at alle avdelingene ved universitetet skulle være samlet i Breivika. Over fem og tyve år etter finner vi stadig avdelinger og institutter spredd ut over hele geografien. Til høsten skal Stortinget avgjøre hvor mye lenger exodus varer.

U Truls Brekke

Tanken med Universitetet i Tromsø var å bygge ut etter Campusmodellen, det vil si at alle lærestansjoner ligger på samme sted. Idag kan en nesten ta cand.mag. uten å være innom Breivika annet enn for å hente studielån.

8 adresser

Hele åtte adresser har universitetet utenfor Breivika. For tiden holder filosofiseksjonen til i Verdensteateret, Domus og Kjærbygga. En del av språkfagene er forvist til kvinneklinikken, og psykologistudentene bor på Åsgård. Innen årtusenskiftet regner man likevel med å ha disse tilbake i Breivika. Da skal det nye teorifagbygget etter alle solemerker stå ferdig. Stortinget har allerede bevilget tre millioner kroner til prosjektering av bygget, og man regner med at over neste års statsbudsjett begynner de 400 millioner kronene bygget koster å rulle inn.

Underdimensjonert

Foruten disse tre studiene, venter Institutt for biologi og geologi (IBG) på å komme ned til campus. I de opprinnelige planene var det deres tur til å få eget bygg, men det store presset på ISV og ISL gjorde at man var nødt til å prioritere anderledes. Dermed må nok IBG finne seg i å bo i gjennomgangsbygget ennå en stund. Vi innser forøvrig at

det er små håp om å få museet og nordlysobservatoriet til Breivika på en stund, sier Unni Grønneng ved Plan- og driftsavdelingen (PLUT).

Studenteksplosjon

Campusmodellen har egentlig aldri vært gjennomført i Tromsø. En kort stund på slutten av åttitallet, da medisinstudiet ble flyttet «hjem», var de fleste å finne i Breivika. Men gleden varte ikke lenge.

Vi opplevde en eksplosjon i studentmassen som snart gjorde lokalene for trange. Universitetet er dimensjonert for 2.700 studenter. Med 6.600 registrerte er det ikke vanskelig å forstå hvorfor det ikke er plass til alle. Teorifagbygget vil gi rom for 2.700 studenter til, og da begynner vi å komme opp på et akseptabelt nivå. Det er jo ikke alle studentene som er på lærestedet, sier Grønneng.

Særlig er det de nye studentene som har fått vannsmekte under spredningen. Som nybakt student vil første semester på universitetet fortone seg som en langsom film. Løsningen med forelesninger i Verdensteateret, lesesaler på Domus og fagseksjon på Kjærbygga er den verst tenkelige velkomsten man kan få. Man er stilt fullstendig utenfor fagmiljøene, og får ikke anledning til å møte andre studenter. Dermed blir det vanskelig for en ex.phil.student å få noen følelse for hva universitetet egentlig er.

Nytt nei til hoved fag i kun

Allerede i 1986 ble det vedtatt at kunsthistorie i Tromsø skal bygges ut til høyeste nivå. Likevel har nå departementet for andre gang vendt tommelen ned, denne gang under påskudd av at UiTø ikke har definert klart nok hvilken plass kunsthistorie i Tromsø skal ha innenfor Norgesnett.

U Jan Martin Berg

Samtidig har kritikken mot hva som mangler vært uklar og svevende. – Det som har skjedd nå er at KUF har bedt UiTø om en presisering som de ikke selv helt vet hva de vil skal inneholde, sier Bonsdorff, som er forbitret over avgjørelsen.

Da professorstipendiat Jan von Bonsdorff kom til universitetet i 1993, satte han øyeblikkelig igang arbeidet med fagplanene for

hovedfagsstudiet, og disse er blitt godkjent i samtlige instanser som har hatt dem til vurdering.

– Departementet har ikke kommet med en eneste faglig innvending mot hovedfagsplanene, forteller han, og de har allerede mistet potensielle hovedfagsstudenter som enten flytter til Bergen og Oslo, eller hopper over på andre fag. De som flytter kommer sjelden tilbake til landsdelen.

Kompetansebehov i Nord-Norge

– Er det ikke på tide KUF skjønner at vi ikke kan samle noen kompetanse på nordnorsk kunst her i landsdelen så lenge vi ikke også kan være med å skape den gjennom forskning? Vi kan

ikke oppfylle intensjonen bak kunsthistorie i Tromsø hvis vi skal fortsette å være bare et undervisningssted, og de som ønsker å samle ny kunnskap om nordnorsk kunsthistorie faktisk må sørover for å gjøre det.

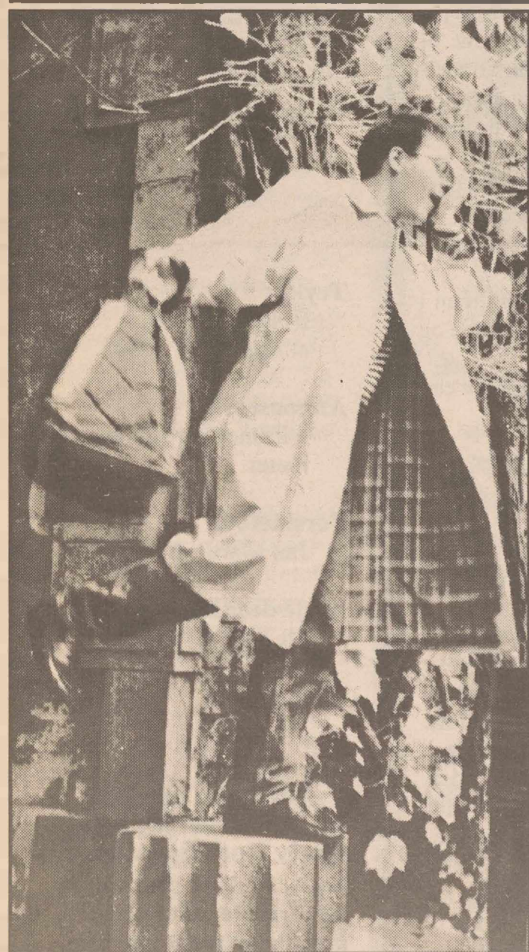
Norges forskningsråd gjorde en utredning for riksantikvaren der det faktisk ble konkludert med at det var en klar mangel på kvalifiserte folk til arbeide med kulturminnevern og kunst i Nord-Norge. Og ifølge Bonsdorff er det en rik kultur- og kunsthistorisk tradisjon i landsdelen som det ennå gjenstår mye arbeide for å kartlegge. At det må en finne til for å fortelle oss det for heller stå som det tilsynelatende paradokset det er. Som han selv sier: – Det at jeg jobber her er jo i og for

seg også et utslag av at det er mangel på egne folk her.

Allerede i fjor høst stilte han spørsmål om hvorvidt det i det hele tatt var lønnsomt å opprettholde kunsthistorie som et lekert lite «luksusfag» der studenter som vil noe mer faktisk må dra enten til Oslo eller Bergen for å fortsette. Departementet har med sin avgjørelse besvart spørsmålet med et utvetydig «tja». En årsak kan vel være frykten for prislappen, men det er jo i utgangspunktet UiTø sitt problem og ikke departementets. Bonsdorff sier at det i dag aktuelt med maksimalt ni hovedfagsplasser med de undervisningsressursene de har rådighet. Ingen slag på stortromma med andre ord, men de betrakter det som viktig at ting kommer igang, så får man tenke kvantitet senere.

«Lån» av studenter fra Bergen aktuelt

Kunsthistorieseksjonen har allerede hatt uformelle samtaler med Bergen om å ta hånd om noen av deres hovedfagsstudenter.

Jan von Bonsdorff ser ingen grunn til å være begeistret over departementets siste utspill.

Foto: Jan Martin Berg

Søkertallene til UiTø raser nedover. Omlag 20 prosent færre søkere i forhold til i fjor kan sørge for at ISV i praksis blir gjenåpnet. Men trykket på hovedfag blir neppe mindre.

ISV kan bli åpnet

U Håvard Arntsen

-Vi er ikke ferdig med tellingen og fordelingen av søknadene enda. Men det er rundt 8000 søknader. Noe som er en nedgang på 2000 søknader i forhold til i fjor, sier studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen. Hun understreker at man ikke ubetinget kan sammenlikne tallene fra i fjor med årets. Blant annet er alle søknadene til medisinsin gått til Trondheim, og departementet har lagt opp til en annen måte å telle interne og nye søkere på.

Optimistisk

Salvesen er optimistisk på vegne av ISV. Hvis fordelingen

av søknader er «god» nok vil det kunne vise seg at mange av dagens adgangsregulerte fag kan bli åpnet.

-Det kan bli slik at enkelte fag i realiteten blir åpne, men det er for tidlig å si noe sikkert. Vi er ikke ferdig med å fordele søknadene til de forskjellige fagene. Og når vi har gjort det må vi bygge på erfaringene fra forrige høst for å se om hvor mange vi kan gi tilbud om studie-plass og hvor mange som ikke kommer inn, sier hun videre.

Til høsten kan ISV tilby 347 laveregrads plasser og ISL 524 plasser. Dette er til nye studenter, det vil si studenter som ikke tidligere er registrert ved UiTø. Universitetsstyret fattet vedtak om denne adgangsbegrens-

ninga i slutten av mars.

Mindre årskull

En av grunnene til at søkertallene til universitetene i Norge har gått ned med omlag 15 - 20 prosent er at årskullene blir mindre og mindre. Men også en viss lettelse i arbeidsmarkedet har ført til at høyere utdanning velges bort til fordel for arbeid.

-En annen grunn er nok at folk er blitt mer realistiske i forhold til de karakterkrav det er for å komme inn på institusjonene. Dette har ført til at man har sendt inn færre søknader, sier studiedirektøren. Hun peker på at tidligere har det vært vanlig å sende inn 8 søknader, et tall hun håper har gått ned.

Universitetsdirektøren ved

Oslo sa til Aftenposten onsdag at de ganske sikkert ville åpne de fleste fakulteter hvis de til høsten kan tilby alle plasser.

Trykk på hovedfag

De årskullene som allerede er inne på universitetet er forholdsvis store. Dette vil gjøre sitt til at trykket på hovedfag neppe blir noe mindre den nærmeste tida, hvis det ikke tilføres midler som gir plass til flere.

-Dette er ting vi må diskutere neste studieår. Nedgangen i årskullene var oppe i styret under adgangsbegrensings-debat-ten, og ingen vil bli gladere enn oss hvis vi kan tilby plass til de som vil ha det, sier Ingrid Bergslid Salvesen.

nder

Forferdelig upraktisk

Også psykologiseksjonen har store problemer på grunn av sin beliggenhet på Åsgård. Selv om grunnfagsstudentene er å finne i Breivika, må de til Åsgård for å finne forelesere, mellomfags- og embetsstudenter.

- En forferdelig upraktisk løsning, sier Frode Svartdal ved psykologiseksjonen.

- I og med at den daglige kontakten med studentene går tapt, forringes studiemiljøet. Det er noe alle parter taper på. Dessuten gjør spredningen at mye tid går bort bare i transport mellom avdelingene både for studenter og forelesere. Det er ingen tvil om at dette har mye av skylden for den høye strykprosenten på psykologi, sier han.

På den andre side er ikke psykologistudiet i en verre situasjon enn noen av de andre studiene har vært tidligere.

Ti til tyve års ventetid

-Ingen nyopprettede studier, med unntak av farmasi, har kunnet flytte direkte inn på «campus». Ti til tyve år er gjennomsnittlig ventetid. Medisinstudiet kom for eksempel ikke til Breivika før etter atten år i sentrum, sier Grønneng.

- Men det er ingen tvil om at dette ikke er noen tilfredsstillende løsning. Derfor jobber vi også mye med problemet. I første omgang regner vi som sagt med at problemene for deres vedkommende er løst i løpet av en femårsperiode, sier Grønneng.

Mest gledelig er det nok for språkfagene, som har vært innlagt på kvinneklinikken i et år nå. Allerede til høsten blir de utskrevet derfra, og kan komme tilbake til Breivika.

historie

ter, hvis vedtaket ikke endres. Det går rett og slett ut på at studenter som nominelt er registrert som hovedfagstuderende i Bergen kan bo i Tromsø og få veiledning her på prosjekter som er tilknyttet landsdelen. Dette er en løsning rett og slett fordi det er akutt behov for et forskningsmiljø på kunsthistorie, og ikke bare som i dag, hvor de vitenskapelige ansatte nærmest befinner seg i faglig vakuum og ikke driver med annet enn undervisning.

Neppe endelig fra KUF

Forutsatt at det ligger mening bak de intensjonsvedtakene som tidligere er gjort når det gjelder kunsthistorieutdanningen i Tromsø er han fortsatt optimist på lengre sikt. - Jeg tror nok vi skal få hovedfag til Tromsø, men spørsmålet er jo hvor mange år det skal ta, sier han og skjeler kanskje til at det ikke vil være spesielt interessant for ham å vente til pensjonsalderen engang i neste århundre.

NFH, det nye Jerusalem

Det var universitetsrektor Ole D. Mjøs som trakk paralleller til alle fiskerne i bibelen, da han døde Norges fiskerihøyskole til nye Jerusalem under åpningen av bygget onsdag. Dette var et innslag som tydelig falt i smak hos de andre gjestene under den ellers så høytidelige seremonien. Både statsminister Gro Harlem Brundtland og fiskeriminister Jan Henry T. Olsen lo så de ristet av Mjøs' bibelske paralleller.

U Henning Jensen

Den offisielle åpningen av Norges Fiskerihøyskole (NFH) foregikk ved at teknisk direktør Lyder Braathen i Statsbygg overleverte nøkkelen til ekspedisjons-sjef Jan S. Levy i Kirke- Utdannings- og Forskningsdepartementet (KUF). Levy stilte i sin tur igjen bygget til rådighet for rektorene Mjøs og Hersoug.

Levy stilte bare en betingelse til brukerne av bygget og det var at det skal syde av aktivitet og faglige debatter.

Flott bygg

Statsminister Gro Harlem Brundtland brukte mange store ord om hallprosjektet da hun gav uttrykk for hvor flott hun synes den nye hallkerihøyskolen var. På universitetets vårkonferanse, som ogtene og ledelsen. holdt denne dagen, sa St.

...vi har nå... versitetet i Tromsø ikke er ferdig utbygd før en slik hall eventuelt er kommet opp, avslutter direktør Harald Overvaag.

Jan Henry T. Olsen kan love reseptmyndighet før sommerferien. Foto: Jan Martin Berg

nisteren at fi

høyskolen er i

tig satsingsf

Regjeringen i

som kommer

første gang

søker Univers

Tromsø som

nister.

- Det er ik

en spesiell gr

dette. Jeg har

her før, sa HET:

journalisten

stilte dette, fo

litt uforstå

EN: 31. august

spørsmålet. St

nisteren satte

tydelig pris på

med Arthur Ar

nylig ansatt ve

ersitetet som ar

amanuensis.

- Arthur Arnt

ansettelse ved i

ersitetet er et

innslag, og det er

Institutt for språk og litteratur

Ved institutt for språk og litteratur vil det også i sommer bli arrangert

INTENSIVKURS I FORPRØVEN I FONETIKK OG SPRÅKVITENSKAP

TART: 24. juli

3 uker pluss repetisjon 16. - 17.8

Tilsammen 39 timer forelesninger og 28 timer grupper

EN: 31. august

åpent for alle som allerede er studenter ved Universitetet i Tromsø eller som har søkt om opptak fra og med H-95.

Intensivkurset anbefales derfor for alle som skal begynne på H-95.

akt med ISL på telefon 776 44240 for nærmere informasjon

10.000,- per spørsmål

Uravstemninga blir en dyr affære for studentstyret. Alle studentene har fått stemmeseddelen i postkassa, noe som har kostet flekk. Totalt koster hvert spørsmål 10.000 kroner. Studentstyret innkaller også til nok et allmøte. Denne gangen for å "overprøve" det forrige.

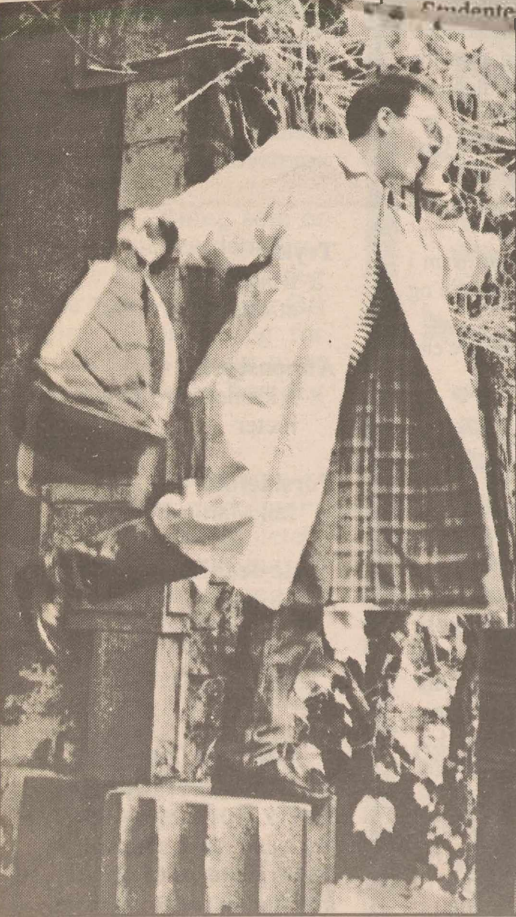
6500 konvolutter med porto, og i tillegg skulle TSI ha 1 krone per brev de pakket. Totalt fikk TSI 7500 for jobben. I hver konvolutt er det to ark, 13 000 ark gjennom kopimaskinen er heller ingen billig affære. Det er Posten som har tjent mest på uravstemninga. Syttusenfemhundre kroner skulle de ha for jobben med å sende en stemmeseddel til oss studenter. Organisasjonssekretær i Studentstyret, Gisle Johansen regner med at sluttsammen vil ende på omlag 30.000 kroner.

-Det er verdt prisen hvis det fører til at flest mulig deltar i denne avgjørelsen, sier studentstyretleder Andreas Bakke. Han medgir at det er blitt noe dyrt, men for å sikre at oppslutningen blir god nok hadde de ikke noe annet valg, mener han.

Nå spør det bare om posten greier å oppspore alle som skal ha stemmeseddel, og at alle får den i tide. Foreløpig har ikke det hyggelige brevet kommet fram til alle.

Innviklet kaos

Studentstyret har innkalt til enda et Allmøte 5. mai. Denne gangen foreslår de å utvide dagens prøveordning nok et år.

Jan von Bonsdorff ser ingen grunn til å være begeistret over departementets siste utspill.

Foto: Jan Martin Berg

Tirsdag 2.5.,	Onsdag 3.5.	13.00 - 17.00	Hovedgården, UB, NFH, IMR, MH og IBC.
Torsdag 4.5.		10.30 - 12.30	Filosofi (Kjærbrygga)
Torsdag 4.5.		13.00 - 17.00	Hovedgården, UB, Psykologi (Åsgård), Nordlys observatoriet, St. Elisabeth og MH.
Fredag 5.5.		12.00 - 15.00	Hovedgården, UB og MH.

1. Skal studentene organiseres i et direkte (allmøte) eller representativt demokratisk system? (kryss av ett av alternativene)

Et allmøte skal være øverste organ (Allting / Hovedallmøte eller lignende)

Et representativt organ skal være øverst

2. Representativitet - hvor skal det representative organet sammensettes fra? (kryss av ett av alternativene)

Kun representanter valgt på studentpolitiske lister

Kun representanter valgt på instituttene

Både studentpolitiske lister og representanter fra instituttene

3. Dersom det representative organet skal bestå av både instituttrepresentanter og valgte representanter fra studentpolitiske lister - skal det da være flest instituttrepresentanter eller skal det være flest valgt på studentpolitiske lister? (kryss av ett av alternativene)

Instituttrepresentanter skal ha flertall

Representanter valgt på studentpolitiske lister skal ha flertall

Har du spørsmål til utfyllingen, se informasjonsdelen eller ta kontakt med Studentstyrets arbeidsutvalg i Hovedgården (77 64 49 12) eller spør de som sitter ved stemme - urnene.

Takk for deltakelsen!

Ta med studentbeviset !!

Faksimile av stemmeseddelen.

For første gang blir det uravstemning på UiTø. Hovedallmøtet før påske ville ikke ta stilling til organiseringa av studentdemokratiet. Nå tvinges du til å ta en beslutning og stemme. Utopia kommer her med en liten guide på hva du egentlig stemmer over.

Her er spørsmålet rett og slett om du ønsker at man fremdeles skal holde allting og hovedallmøter som øverste organ, eller om du vil delegere bort ansvaret til representanter.

I dette spørsmålet ligger mye av kjernen i bråket og uenighetene rundt studentorganiseringa. Idag har de politisk valgte flertall i studentstyret, som idag er det øverste organet mellom alltingene og hovedallmøtene. Alle instituttene har en representant hver. Mange mener at de politisk valgte i studentstyret i for stor grad har valgt å gå inn i studentpolitikken for å få politisk erfaring og et ekstra pluss i partiboka. Derfor er det blitt foreslått at politikerne kan ha sitt eget lærestedsutvalg, hvor de kan drive politisk arbeid. Arbeidet i det høyeste organet skal dreie seg mer om de praktiske problemene studentene møter i hverdagen på universitetet.

Hvem vil du skal ha den reelle makta i et representativt organ?

Studentpolitikkerne, eller de som jobber med tillitsmannsarbeid på instituttene.

Idag har vi allting og hovedallmøte-modell. Her velges studentstyret og representanter til styret i Universitetet og i Samskipnaden. Problemet er at svært få deltar på disse møtene hvor man velger representanter.

Her er det kampen mellom de politisk engasjerte (som gjerne er engasjert i partipolitikk også), og de som jobber på instituttnivå med mer faglige saker kommer til syne.

Lederduellen har startet

Allerede nå har enkelte meldt sitt kandidatur til vervet som studentstyretleder. Fristen for å stille lister til valg er gått ut, selv om det enda ikke er avklart hvilken form studentdemokratiet kommer til å ha.

U Håvard Arntsen

Det er blitt lansert fire politiske lister. Sosialdemokratisk Studentforbund har slått seg sammen med de liberale. På samme liste har de fått følge med folk som ikke har politisk tilknytning. Stig Erik Falk er kandidaten denne felleslista har samlet seg om. Det tidligere Sosialistisk Studentlag, som nå heter ROSSA (Radikale og Sosialistiske Studenters Alternativ) har trommet sammen

NYHETER
Allerede i 1986 ble bygges ut til høyest gang vendt tommelen ikke har definert klar skal ha innenfor Nor

U Jan Martin Berg

Samtidig har kritikken mot hva som mangler vært uklar og svevende. - Det som har skjedd nå er at KUF har bedt UiTø om en presisering som de ikke selv helt vet hva de vil skal inneholde, sier Bonsdorff, som er forbitret over avgjørelsen.

Da professorstipendiat Jan von Bonsdorff kom til universitetet i 1993, satte han øyeblikkelig igang arbeidet med fagplanene for

Eirin Endresen Ytreberg

næringslivet som gir studentene merkbare rabatter, fortsetter han.

-Det er mye å ta fatt i, begynner ROSSA sin kandidat, Eirin Endresen Ytreberg. Hun ramser opp studentengasjement, både på universitetet og å fortsette arbeidet med internasjonal solidaritet, arbeid med pensumlistor og å få inn et større kvinneperspektiv i hele universitetsstrukturen.

-Det viktigste er å jobbe med det som studentene konkret har problemer med. Det vil si å få en bedre tilrettelegging av studiehverdagen, som for eksempel et bedre læringsmiljø, fadderordningen, flere lesesalsplasser, bedre tilrettelegging med PC'er og liknende. Rett og slett en oppdatering av det tilbudet som universitetet gir til studentene, sier hun og legger til at det sosiale er vel så viktig.

-Jeg kommer til å stå på for å få et felles studenthus. Det trengs å skape noe som gjør at det blir mer morsomt å være student.

Sats på instituttene

-Det må satses mer på instituttene. Meningene herfra må bli tatt mer alvorlig og de må trekkes mer med i beslutningene, mener Stig Erik Falk fra Felleslista. Han vil at det skal stimuleres til mer aktivitet på instituttnivå. Arbeidsutvalgene på instituttene må få mer midler til å jobbe og samarbeid mellom instituttene må vektlegges. Selv er han studentrådsleder på ISV/ISL. Han er også leder i Tromsø Studentvenstrelag, men han understreker at han ikke har noen planer om en politisk karriere.

- Internasjonalt engasjement er viktig. En av de viktigste oppgaven for Tromsø blir å videreutvikle og satse på å hjelpe til med demokratioppbyggingen i nørrområdet vårt, nemlig Russland, sier Falk videre. Han

har det siste året vært svært engasjert i arbeidet med å stable Barents Association of Student Unions på beina.

Broilere?

Eirin Endresen Ytreberg har vært nestleder i studentstyret det siste året. Hun ble valgt inn på lista til Sosialistisk Studentlag, men hun understreker at hun aldri har vært medlem i noe parti, og at hun har bakgrunn fra fagutvalgsarbeid på ISV.

- Interessen kom gjennom arbeid i fagutvalget til pedagogikk. Som nestleder i studentstyret har jeg jobbet med faglige ting som pensumlister og fadderordninger, påpeker hun. Martin Rasmussen legger ikke skjul på at han er tildels svært politisk aktiv, men han viser til at han har vært aktiv i studentpolitikk ved UiTø i de siste fire år.

-Hvis jeg bare hadde vært ute etter en ekstra stjerne i partiboka, så hadde jeg sluttet med studentpolitikk da jeg var ferdig med perioden som styreleder i Studentsamskipnaden i Tromsø, samt vervet som leder av Arbeidsutvalget på ISV, sier han. Han står på 83. plass på Høyrelista til kommunestyrevalget i Tromsø, men dette ser han på som en fordel.

-Da har jeg muligheten til å dra studentenes interesser inn i partipolitikken. Partiet er klar over at i saker som berører studenter, er det ingen tvil om at jeg kommer til å bryte ut hvis partiet går imot det jeg anser som studentenes interesser, lover han.

Ikke lederkandidat

-Nei, jeg er ikke lederkandidat. Vi har lagt en liste til studentstyret, hvor de på lista står helt fri når det gjelder ledervalget, sier Marianne Grimstad Hansen fra TØKSF. De vil jobbe for å få en bedre studiehverdag og nevner spesielt at de vil jobbe for å hindre at lesesalen i UB-kjelleren blir gjort om til hovedfagsleseplasser.

Vil ha idrettshall

-Behovet for en idrettshall har vært vurdert flere ganger, men det har som regel blitt nedprioritert til fordel for andre ting som lese-salsplasser, barnehageplasser og så videre. Jeg tror de fleste ser at det virkelig er et behov for idrettshall her på universitetet, sier lederen av Tromsøstudentenes idrettslag (TSI) Jørn Fauske.

Leder i Tromsøstudentenes Idrettslag, Jørn Fauske, speider fortsatt spent etter idrettshallen som likevel synes å la vente på seg.

Foto: Jan Martin Berg

Hilde Risøy

-I dag har vi ca. 6500 studenter og 1500 ansatte ved Universitetet i Tromsø. Så potensialet for et par tusen brukere av en slik hall er absolutt til stede, påpeker Fauske. Planleggingen av en idrettshall har vært debattert siden 1982. Også tidligere har det foreligget ganske konkrete planer, men de har altså ikke utviklet seg videre. En hall vil koste anslagsvis 15 millioner kroner.

I dag er det mange aktive medlemmer i TSI, men Fauske mener at det burde ha vært adskillig flere. Manglemde hall kan være en av grunnene til sviktende medlemsgrunnlag. De treningene som er i dag, foregår i bomberommet på universitetet. Og kapasiteten i bomberommet er som regel sprengt når de forskjellige aktivitetene, som karate, aerobic og klatring trener. Resten av treningene foregår i kommunale haller.

-Vi leier haller av kommunen, men siden de har kapasitetsproblemer selv, pleier leietidene å bli lagt til svært ugunstige tidspunkter som sent på kvelden eller midt på dagen, sier han.

Kostnadene

En idrettshall per. i dag vil koste i underkant av 15 millioner kroner. En har da tatt utgangspunkt i størrelsen på den idrettshallen som Universitetet i Bergen har, og det er en moderat liten hall på omlag 2000 kvm. Universitetsledelsen i Tromsø er imidlertid ikke villige til å ta av de midlene de får til drift av universitetet til utbygging av idrettshall. Ledelsen mener at de ikke kan ta fra de ordinære tildelingene fra departementet til et slikt anlegg, og la det gå på bekostning av blant annet lekeplasser til barna, hevder Fauske.

Ekstraordinære midler

-Men vi begynner nå å se at det er mulig for å få tildelinger utenfra, altså ekstraordinære tildelinger til en idrettshall. Og når vi da også prøver å finansiere litt selv, skal vi nok klare å få en hall, poengter Fauske. KD - eller kulturdepartementet står bla. for ekstraordinære spillemidler. Og fra dem kan en regne med å få ca.

3,2 millioner kroner, ifølge Jørn Fauske. Fra Stortinget har Tromsøstudentene fått en lovnad på en del millioner, utifra at Oslo fikk 10 millioner til sin andre idrettshall.

-Av den grunn bør de føle seg forpliktet til å støtte Tromsø som enda ikke har noen idrettshall, sier TSI-lederen. - Vi får imidlertid ikke finansiert en idrettshall med bare eksterne midler, mener han. -Vi må nok også ut med en del penger selv. Brukerne av et eventuelt anlegg må regne med å betale litt. Det vil si at en må ha et inngangskort for å betjene et lån av hallen. Dette kan være et hallkort - det vil si at en for eksempel betaler 200 kroner i semesteret. I tillegg må en betale trenerne i de forskjellige idrettene. Noen aktiviteter vil ikke koste noe ekstra, mens andre må en betale for på grunn av at trenerne ikke er villige til å jobbe gratis - eller at en må få tak i ekstra trenere og liknende, skisserer han. Fauske tviler på at det vil bli en felles politikk om at alle må betale det samme dersom det kommer en hall. Driftskostnadene må imidlertid universitetet være med på å dekke. Det vanlige i slike sammenhenger er begrepet fristasjon - det vil si at universitetet tar seg av drift, vedlikehold, vaktmester osv. mens samskipnaden står som eier.

Startgropa

-Planene om en idrettshall ligger fortsatt i startgropa. Men vi har fått rimelig god tilbakemelding fra samskipnaden og universitetsledelsen om at de ser behovet for en idrettshall, sier TSI-lederen. De er nå villige til å opprette en stilling som

idrettskonsulent. Fordelen med dette er at en person vil jobbe heltid med å få igang dette prosjektet, både når det gjelder eventuelle planløsninger og midler til utbygging. Fauske mener at noen må jobbe heltid med prosjektet om en idrettshall for å få resultater.

I første omgang er det nå en utendørsbane som skal komme opp.

Til sommeren skal det lages en grusbane i full størrelse på universitetsområdet.

Dette vil imidlertid bli en bane av svært lav standard. Om universitetet i Tromsø så har en idrettshall om kanskje en fire års tid blir spennende å se.

-Dersom en ser realistisk på det blir det ihvertfall ikke før, avslutter lederen for Tromsøstudentenes idrettslag Jørn Fauske.

Positiv ledelse

Utopia har snakket med universitetsdirektør Harald Overvaag, og han har dette å si om halprosjektet:

-Vi tror at en slik hall vil få stor betydning både for studentene og ledelsen.

Og vi er svært optimistiske etter å ha sett den modellen som de har i Oslo, og mener at det er mulig å realisere dette prosjektet.

I første omgang vil vi disponere midler til idrettshallen med hensyn til klo-

akkanlegg, vei og så videre. Vi føler nemlig at Universitetet i Tromsø ikke er ferdig utbygd før en slik hall eventuelt er kommet opp, avslutter direktør Harald Overvaag.

Universitetet i Tromsø

Institutt for språk og litteratur

Ved institutt for språk og litteratur vil det også i sommer bli arrangert

INTENSIVKURS I FORPRØVEN I FONETIKK OG SPRÅKVITENSKAP

KURSSTART: 24. juli

VARIGHET: 3 uker pluss repetisjon 16. - 17.8

Tilsammen 39 timer forelesninger og 28 timer grupper

EKSAMEN: 31. august

Kurset er åpent for alle som allerede er studenter ved Universitetet i Tromsø eller som har søkt om opptak fra og med H-95.

Forprøven er obligatorisk for alle studenter som skal ta språkfag ved UiTø, og intensivkurset anbefales derfor for alle som skal begynne på et språkfag H-95.

Ta kontakt med ISL på telefon 776 44240 for nærmere informasjon

Støttmiddelreglementet til ny behandling

Studentstyret har behandlet støttmiddelreglementet på nytt. Dette reglementet regulerer hvilke studentorganisasjoner som kan få økonomisk støtte fra studentstyret. I den senere tiden har det kommet fram en god del kritikk mot dette reglementet fordi det har vært et krav at

medlemslister skal legges ved når organisasjonene søker om støtte. Det ble besluttet at reglementet skal oversendes til Kontrollkomiteen for ny behandling. Under møtet ble det gitt signaler om at det ikke lenge er et ønske at organisasjonene skal legge ved navnelister

i søknadene og at studentstyret aktivt skal unndra opplysninger fra offentligheten. Studentstyret behandlet denne saken første gang i mars. Da var det ingen protester mot at navnelister skulle legges ved. Det ble derimot protestert mot at foreningene ikke hadde blitt hørt i saken.

På veg til Beijing

Eva Gran jobbar i FN-sambandet her i Nord-Noreg og skal på verdskonferansen om kvinner i Beijing. Med haustblad frå ein fjern plass i verda

dinglande som øyrepent står ho og ser kritisk på FN plakatane som heng i foajeen på ISV. Kritisk er også hennar syn på FN og utviklinga verda er i.

U Solveig Kavli

-I dag bruker verda tolv kroner i gjennomsnitt på kvar verdsborgar gjennom FN og utvikling. Forente Nasjonar er det verda gjer dei til. Eit stadig problem er økonomi og nasjonane si prioritering av FN. Stormaktane tappar FN for pengar på den måten at dei nyttar sin kapital til å prioritere forsvar. Innanfor FN er det også Sikringsrådet som sit på pengesekken. USA, som skyldar pengar bruker sikringsrådet til å framme krav som ikkje alltid er til det beste for å sikre freden. Krigen i Kuwait er eit døme på dette.

Dei militære sit med kapitalen. I verdssamanheng nyttar ein sekshundre kroner per statsborgar på militær og forsvar. (Altså tre billionar i året på forsvar og sikringspolitikk!)

Frå våpen til miljø

-For meg er Miljøkonferansen i Rio-92 den første konferansen som såg på kvinner og utvikling. Her viste ein at for å endre miljøspørsmålet må kvinner vere med i planlegging og ta aktiv del i utviklinga. Det som plagar Eva Gran er at FN ikkje prioriterer sine økonomiske ressursar på kvinner. -Dei er lite prioritert i FN si budsjettering. Bistandsprosjekta byggjer og svært mykje på vestlig tankegang. Vi trur at det som er viktig i vestlig kultur er viktig for dei fattige landa i sør, seier ho.

Prosjekta FN har dradd i gong for kvinner i den tredje verda har vore isolerte frå resten av folket. Det er prosjekt der ein ikkje tek omsyn til mannen si rolle i dette samfunnet.

-For å få ei omveltning må ein ta omsyn til alle. I FN er det lite jobbing for å få kvinna i makt-sentrale posisjonar. Det som er viktig, hevdar Eva Gran, er å bygge opp ein organisasjonsstruktur der kvinna er med å ta avgjersler. Her må ho få vere med på å lage organisasjonsstrukturen også.

-Slik verda er i dag, er det ikkje ho som blir høyrd. Det er mannen som styrer og hans behov blir dekkja først.

FN-systema er også prega av

dette. Vår prioritering av bistandsarbeid avspeglar måten samfunn fungerer på.

Endring i verdsproblematikken.

Eva Gran snakkar engasjert vidare, øyredobbane går i full fart fram og tilbake, medan ho med rolige handrørslar fortel om kor viktig det er å satse på utdanning og helse.

-For å få ei endring i verda må ein lytte til kvinna. Det at ho forlanger rett til å styre sitt liv og hennar rett til arbeid er ei løysing. Det er viktig at kvinna er sterk for både menn og kvinner. Ofte er det sånn at mannen er avskoren frå deltaging i heimarbeid. Mannen må jobbe borte som pendlar og har mindre kontakt med familien. Han må få ei motivering til å delta i heimen.

Det gnistrar av iver i augo til denne kloke kvinna når ho snakkar om utdanning: -Synet på utdanning må endrast. Utdanning er ei investering, ikkje ein utgift. Når økonomien i eit land går dårlig, er det først utdanning og helse ein kuttar ned på. På lang sikt viser det seg at utdanning lønner seg. Vi har døme på at utdanna kvinner i den tredje verda reduserer talet på barnefødsler med ein tredjedel, fortel ho, og fortset;

-Ein treng altså ikkje å gå inn med tvangsreguleringar, slik som sterilisering som dei til dømes gjer i India. Opplysning og lærdom om prevensjon er ei mykje billigare og betre løysning. Eva Grans Andlet brer seg ut i sit stort smil: Utdanna kvinner har ofte friskare barn også fordi ein veit korfor barn er sjuke. For meg er rett til å få barn noko alle kvinner har. Ingen kan gå inn å fortelje deg kor mange barn du skal få. Vi har inga rett til å forlange at indiske kvinner skal føde færre ungar så lenge det er vi i vest som er dei største forbrukarane av ressursane. Det er vi som forureinar mest.

Kvinna i dag

Ho kviler blikket mot vindauget og ser igjen alvorlig ut: -Kvinner står totalt sett dårligare stilt i dag enn tidligare. Det er ho og barn som er offer for fattigdom

Eva Gran, frå FN-sambandet i Nord-Noreg, på veg til FN si Kvinnekonferanse i Beijing, med tru på ei betre verd.

Foto: Jan Martin Berntsen

og krig. Størstedelen av flyktningar er idag kvinner. Desse blir hardest ramma av krig, svelt og fattigdomsproblem.

Medan kvinna i vest får tilgang til høgare utdanning er den økonomiske tilstanden til kvinner i sør verre enn nokon sinne. Ein annan ting er at innanfor FN er tilgangen på kapital avgrensaa. UNESCO (FNs organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur) og WHO (verdas helseorganisasjon) kan berre gjere litt for å hjelpe med tilrettelegging av skular og helsevesen. Dei kan aldri forlange at nasjonane skal følge deira program for utdanning eller forbetring av helsevesen.

Fattigdom

-Den største faren verda står ovanfor i dag er fattigdom. Med den skeive verdspolitikken med urettvis fordeling ser eg fattigdommen som ein trugsel og fattigdommen skremmer meg. -Han kan føre til ein tredje verdskrig der ein kjempar om tilgang til ressursar som mat og vatn. Det er viktig å endre adferdsmønstra og dei politiske styringsmekanismane. Landa i vest vil halde fram med sitt sterke forbruk, eller så har dei planar om å endre forbruket sitt på sikt. Vi må presse politikarane frå å snakke om å endre verda til å gjere det. Ho skin opp i iett vakkert smil når ho ser fro seg omveltningane som må skje:

-Dei som kan tvinge fram slike avgjersler er grasrot-organisa ein må lytte til krava deira om verdspolitikken skal endrast, meiner ho.

U-land

-Eitt U-land er ikkje Eitt U-land. Økonomisk sett ja, men andelig og kulturelt har dei eit my-

kje større mangfald enn vi i vest. Det er ikkje snakk om ein-sidede læring frå nokon. Vi må lære lag av kvarandre. Landa i sør har fleire innfallsvinklar enn vi. Saman kan vi få ei betre verd-felleskap, seier ho og tar eit oppgjør med den vestlege tankegangen;

-Vi i vest vil at alt skal lønne seg. Pengar er rikdom og det pregar oss. I sør har dei ein emne til å glede seg over augneblikke over livet og den dagen ein har og tida som er. Eg har tru på verda og på mennesket sin styrke. Det finst ei løysning, avsluttar Eva Gran som skal vere med på Kvinnekonferansen i Beijing og lære meir om verda og korleis vi saman kan skipe ein betre plass å vere.

FN sine styrkar i Somalia. Eit døme på kva FN finn på.

Foto: Truls Brekke

På neste side:

50 år med FN.

I dag er det internasjonalisering av ei heil verd. Femti år med Forente Nasjonar som surrar rundt i ulike organisasjonar som er iallfall femti dei også. Kvar jul får vi pressa ned iallfall titusen ulike postkort frå Unicef som ønsker at alle barn skal få ei god jul. For nokre skarve kroner kan vi sende rundt «internasjonal» hjelp med fine motiv på. Så er det FN som verdspoliti, som sjelesørgar for fattige land, som «miljøkjempar» og FN-styrkar som kjører rundt i svære tanks for å ivareta fred der det er nødvendig....

FORENTE NASJONAR I GLOBAL FORVIRRING

U Solveig M.L. Kavli

No er det altså femti år sida Folkeforbundet drog i gong sitt arbeid for overnasjonalt samarbeid, for å skipe fred. Hovudsete blei sjølvstendige statane og no er det til New York alle vil.

At det berre er fem land som har veto rett i FN sitt øvste råd og at desse sit med maktmakt er eit interessant fenomen...

Det med urbefolkning, kvinner og FN-soldatar er jo også ganske forhufselig, og korleis demokratiet innad i FN fungerer er noko ein kan undre seg halvegs ihel på.

Konferansar

For å skipe fred i verda har FN ein tendens til å lage konferansar. Det er verds møte, eller toppmøte om kloden, om kvinner, om menneskerettar, om befolkning og utvikling, om barn og miljø og utvikling.

Konferansen i Rio de Janeiro der vår eiga superkraftige Gro H. Brundtland snakka om bærekraftig utvikling i 1992, gav mange fine ord og vage løfter om å ta omsyn til miljø og forureining. Kor mykje det nytta å nedfelle konvensjonar og tvinge vesten til å tenke på miljø sida vi sit med ressursane. Oljesøl og sprengde atomreaktorar er framleis ein stor del av vår forente røyndom, bilismen drep lynkjapt og det går færre tog...

Vi har fått satelittar som reknar med rekordfat ut kort lite ozonlag som vernar om jorda og i sommar er du heilt garantert å bli solbrent, brun og vakker for det er eit hol i himmelen. Det ein fekk i Rio var ein resolusjon som kallast Agenda 21, ein tiltaksplan for bærekraftig utvikling.

Jordas tilstand

I «State of the world», verdas mest leste miljørapport frå World Watch Institute, skriv dei at om ikkje folketalet reduserast, vil van-

Det er deilig å sløve i skyggen

Foto: Truls Brekke

vittig mange svelte i hel om det ikkje blir svelthel blir du iallfall konfrontert med naturkatastrofe forårsaka av mangel på reint vatn, mat og rein luft.

I Kina set dei ut jentebarn med døden til følge. Der er det ikkje lov å få meir enn eitt barn, og det same kan intrefte i India der befolkninga og veks med fleire hundre barn i timen. Det festlige er at desse folka er dei som køyrer minst bil og sykklar mest. Det reelle overforbruket er det vi med dei materielle ressursane som peisar på med. Spørsmålet om kvifor ingen snakkar om å dele ut kondommar til USA og EU-landa manglar framleis svar. Dei ressursane vi bruker i vest på eitt menneske kunne vi ha brukt på ein skuleklasse i Afrika..

Om Noreg er ein miljøelskar kan ein stille eit enormt spørre-teikn ved. Jens Stoltenberg pumpar opp oljemilliardar, bussprisar senkast aldri. ENØK forblir ein ide som ingen tek omsyn til, unnatt våre små vennar i Blekkulf-

klubben, Natur og ungdom og Bellona. Frederik Hauge er sint, Natur og Ungdom deprimert og Gro er sjølv så bærekraftig at heile Noreg må spenne inn livreima. Når mor Noreg sparer er det kjipt å vere student, og dei store kapitalkreftene klarer alltid å vri seg unna.

Noregs rolle i FN

Når vi ringte Utanriksdepartementet fekk vi det å vite av ei hyggelig sentralborddame at Noreg bruker sikkert mange pengar: - Nei du det veet jeg ikke. Hmm det må være mange pengar, sikkert mange millioner-kanskje milliarder også... Ho la på røret og Utopia veit berre at Noreg bruker sikkert masse pengar på FN...

Sikringspolitikk

FN sin første formålsparagraf er:

-Å bevare freden. FN har plikt til å treffe tiltak for å fjerne enhver trussel mot freden og sette en stopper for angrepshandlin-

getr og andre fredsbrudd. FN skal ved fredelige midler søke å løse enhver tvist som kan føre til fredsbrudd

Sida Folkeforbundet sin spede fødsel i 1919 fram til dei Forente Nasjonar blei danna i 1945, har det vore uhorvelig masse krigar. Det verkar som det enklaste er pistol. Sida 1945 har det iallfall vore hundredeogåtti (180!) væpna krigar, og enno fleire er under utvikling. Gjennomsnittlig har det vore rundt fire nye krigar i året. Når FN går inn for å bevare freden er det allereie bomber og granatar svevande rundt einskildsindividet, som er i det krigsramma området.

FN har overnasjonalitet, men einkvar stat i verda er ikkje forplikta til å følgje dei resolusjonane og konvensjonane som FN set ned. Framleis er det fem faste land som sit med vetoretten i sikringsrådet USA, Frankrike, Kina, Russland og Storbritannia. Dei andre landa får ikkje vere med på å avgjere kva som skal skje til slutt.

Nokre fakta om FN's historie

1945: Dei forente nasjonar (FNs) pakt blei underskrive i San Fancisco

1948: Generalforsamlinga vedtek einstemmig den universelle menneskerettserklæringa

1956: FN's første fredssikringsstyrke opprettast under eit ekstraordinært møte i generalforsamlinga vedrørende Suezkrisa.

1960: 17 nye sjølvstendige statar (av dei er 16 afrikanske) melder seg inn i FN.

1965: UNICEF (FN sin barneorganisasjon) får Nobels fredspris.

1967: Etter seks-døgars krig

gen vedtek sikringsrådet resolusjon 242, sjølv grunnlaget for framtidige fredsforhandlingar.

1981: FN's høgkommissar for flyktningar får Nobels fredspris for andre gong grunna arbeid for asiatiske flyktningar.

1989: FN's overgangsmyndighet opprettast for å følgje Sør-Afrikas tilbaketrekning i Namibia og det komande valet. Namibia blei sjølvstendig stat fire månader seinare.

1990: UNICEF held verds-konferanse for barn, som samlar leiarar frå 71 land.

1991: Avtale mellom El Salvador's regjering og frigjerings-

rørsla FMLN blei signert ved FN's hovudkontor i New York. Dette førte til våpenkvile og ei fredsavtale etter ti år med krig.

1992: Sikringsrådets første verdstoppmøte som samla leiarar frå dei fem medlemstatane. Det la grunnlaget for «An Agenda for Peace»

1992: FN's miljø og utviklingskonferanse i Rio de Janeiro samla leiarar frå 100 land, det er den største samlinga av regjeringsoverhovud nokon gong. Konferansen førte til «Agenda 21», ein tiltaksplan for miljø og utvikling.

1992: FN gjekk inn i Soma-

lia. USA følgde med, men som ein del av dei amerikanske styrkar, seinare blei dei ein del av FN-styrkane.

1993: FN involverte seg i krisa i det tidlige Jugoslavia.

1993: FN deltok som observatør då Kambodsja heldt val. Ny regjering blei innsatt, og utkast til ny grunnlov endte over femten år med strid i landet.

1993: Eritrea erklært som sjølvstendig stat og blei etter val i landet tatt opp som medlem av dei forente nasjonar og organisasjonen for afrikansk einskaps.

Kommentar

Statlig idioti og jernskodd hæl

Tamilske Jesu Thasan Jesuto ble hentet på skolen av politiet uten forvarsel for å sendes ut av landet. «Feil i opplysningene» beklager Utlendingsdirektoratet, UDI. Om det ikke var feil i opplysningene som Abdulrahman Ahmed Ally fra Tanzania sendte da han søkte om utvidet oppholdstillatelse, så ble de iallfall sendt fra galt land. I følge UDI skulle nemlig søknaden vært sendt fra hjemlandet. Studentøkonomien hans tillot helt sikkert en liten svipptur innom Tanzania for å poste en søknad. Signalene som gis er skremmende. Norge viser seg som et uvennlig land man ikke bør velge som studiested. Samtidig oppfordres norske studenter til å søke seg inn på utdanningssteder utenfor grensen. Logikken synes manglende. Hvordan ville norske myndigheter reagert hvis en av landets håpefulle, utlendige studenter ble vist ut før avlagt eksamen etter årelange studier? Kontrasten mellom vakre ord om støtte til u-land og behandlinga av studentene er stor. Høyt utdannede mennesker er en ressurs for ethvert land, ikke minst for fattige land. Burde ikke da studenter få lov å bli til nettopp denne ressursen? Sylkvass kritikk har heldigvis blitt rettet mot myndighetene. Erlend Rian, SOS Rasisme, Regnbuen, Ole D.Mjøs, Arnt Rydningen og alle andre som viste avsky for behandlingen av disse utenlandske studentene, har ikke bare hindret utsending av disse enkeltstudentene, men forhåpentligvis også fått myndighetene til å revurdere praksisen. Å føye litt humanitet til regelverket er neppe av det onde. Utvisningsforsøkene hadde vært grusomme selv om de det angår ikke hadde vært i en studiesituasjon. Fredsprosessen på Sri Lanka er ikke kommet langt nok til at det er trygt å vende tilbake. Myndighetene ville sende Jesuto tilbake selv om våpenhvilen var brutt dagen før. Er den «brune» handlingsmåten til myndighetene et resultat av frykt for å miste stemmer til mer høyreekstreme partier? Handlingsmåten som har blitt fulgt må ha fylt studenter i lignende livssituasjon med frykt. Lite gunstig for leseroen, og ikke minst for å finne seg til rette i et fremmed land. Pressen reagerer dessverre bare når saken har nyhetsverdi, og en sak mister litt av denne verdien hver gang den er framme i medielystet. Det er derfor viktig at alle er på vakt mot denne statlige grusomheten og viser sin forakt. Den dagen vi tenker at «Det gikk så bra sist. Det er ingen fare», vil myndighetene få sendt ut mange medstudenter. Meldinga fra oss som studentmasse og medmennesker bør være klar. Ingen studenter skal behøve å forlate landet før de har fullført utdannelsen, uansett hvordan den politiske situasjonen er i hjemlandet, og aldri hvis det medfører fare for dem. Og til Gro & Co; We keep on watching you!

Av: Vibeke Isaksen

Solidaritetsaksjon for Øst-Timor

Norsk Studentunion (NSU) og Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpeorganisasjon (SAIH) arrangerte 24.-29. april en landsomfattende solidaritetsaksjon til støtte for timorske studenter og frigjøring av Øst-Timor fra Indonesia.

U Ola Bratlie

Hele uken fra 24. til 29. april ble det holdt stands og innsamlingsaksjoner for det okkuperte folket i Øst-Timor. Dette ble gjort i en landsomfattende kampanje for å skape blest om Indonesias okkupasjon av øysamfunnet mellom Indonesia og Australia.

Indonesia okkuperte Øst-Timor i 1975, like etter at Portugal som kolonimakt hadde trukket seg ut av landet. Helt fram til 1989 ble det lille landet holdt hermetisk lukket for journalister og turister. Men det kom fort ut rykter om hva som skjedde av grusomheter i Øst-Timor.

Massedrap og tvangssterilisering

Studentlederen Domingos Saramento var i Tromsø tirsdag 25. april for å holde et foredrag om Øst-Timors historie om den blodige okkupasjonen under Indonesias tvangsmakt. Saramento bor i Portugal og er tilknyttet CNRM som er paraplyorganisasjonen for den øst-timorske motstandsbevegelse. Foredraget ble holdt på Auditorium Maximum i forbindelse med internasjonalt seminar. Historien han hadde å fortelle var blodig og dystert.

-Etter 350 år med kolonistyre under Portugal var den blodige okkupasjonen under Indonesia en stor overgang. Vi levde som et lykkelig folk under Portugal fordi de lot oss være i fred. Under indonesisk styre har over 200.000 mennesker dødd i krigshandlinger, i konsentrasjonsleire eller sultet i hjel. Men vi gir ikke opp kampen for å bli et fritt land, uttrykker Saramento.

Indonesiske styresmakter har helt siden okkupasjonen i 1975 forsøkt å tvangsassimilere øst-timoreserne slik at de aksepterer indonesisk kultur. For å få til dette har indonesierne regelmessig drept, tvangssterilisert og hetsset kvinnene i Øst-Timor. Hele landsbyer har blitt utryddet av bombeby som er kjøpt inn fra Storbritannia.

Internasjonal ilkegyldighet

Perioden fra okkupasjonen i 1975 og fram til 1979 var spesi-

elt blodig. Hele familier ble drept, kvinner ble voldtatt foran øynene på deres menn, og barn har blitt tvunget til å se på mens fedrene deres har blitt henrettet.

Under hele denne perioden har det internasjonale samfunnet valgt å lukke øynene igjen. Hva er årsaken til dette? Området rundt Indonesia er rikt på naturressurser, i tillegg er arbeidskraften billig. Derfor ønsker det internasjonale samfunn så liten blest som mulig om Indonesias blodstyvelser. Land som for eksempel Norge er mer interessert i å beholde det gode forholdet til Indonesia, enn å ta ansvar for å få en slutt på blodbadet som indonesiske myndigheter er ansvarlig for.

Motstandsbevegelse

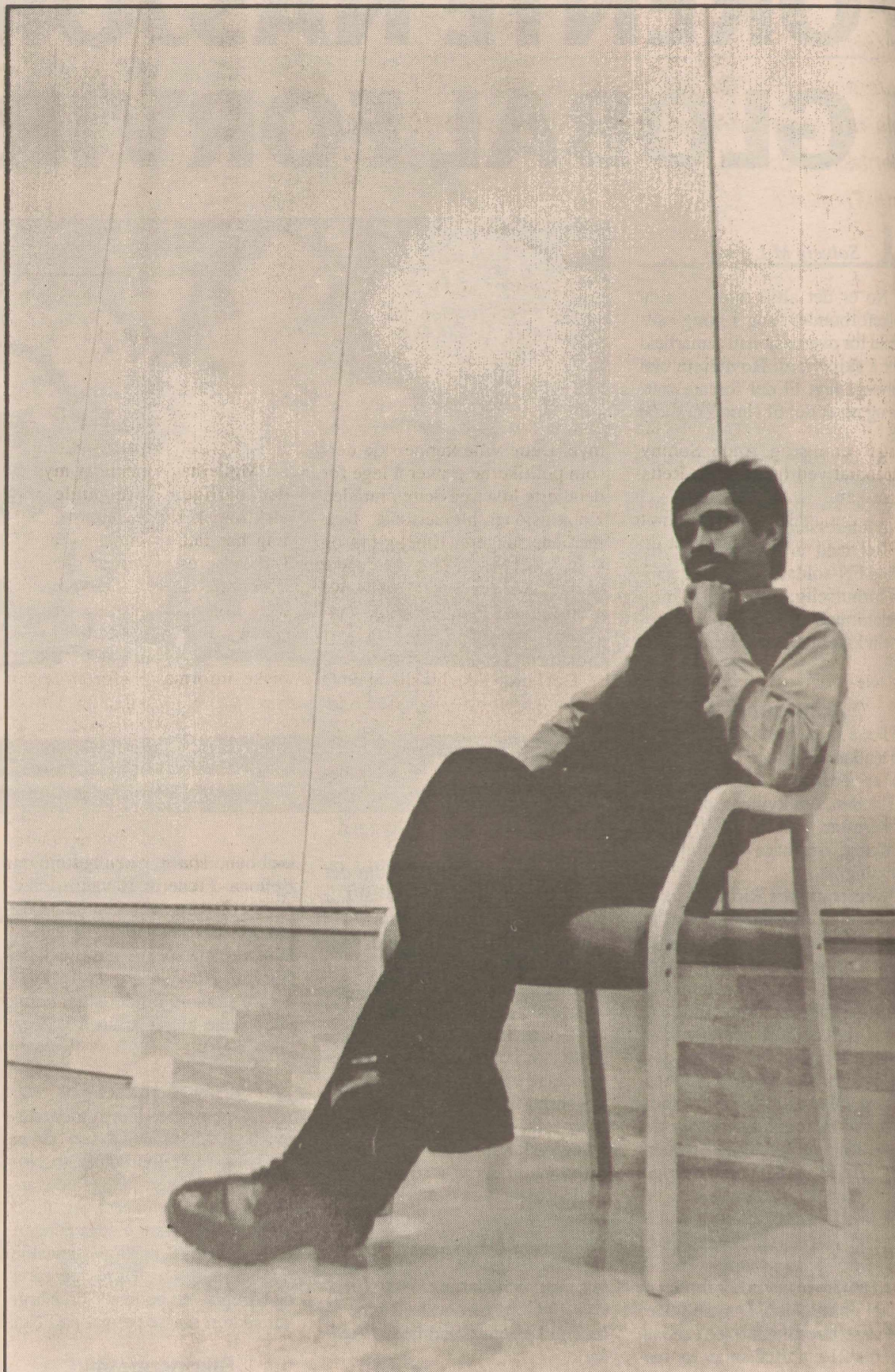
Samtidig som Indonesia okkuperte Øst-Timor utviklet det seg en motstandsbevegelse. Geriljagrupper ble organisert, og studenter som dro til Indonesia brukte en del av sitt stipend for å hjelpe sitt folk med mat og klær.

-Det var en del av assimileringprosessen å sende oss unge til universiteter i Indonesia. Okkupantene mente at vi ville favorisere den indonesiske kulturen og bre den ut over vårt folk når vi kom hjem etter utdannelsen. Isteden for brukte vi mye av det stipendet vi fikk fra de indonesiske styresmakter til å hjelpe de hjemme i Øst-Timor. Samtidig dannet vi en motstandsbevegelse som blant annet jobbet for å skape internasjonal oppmerksomhet om forholdene i Øst-Timor.

Pengeinnsamling

Under hele informasjonsuka om Øst-Timor ble det vist en film som handlet om årene under indonesisk okkupasjon. Det var en opprørende film som med helt klar tale viste hvilke pinsler det øst-timorske folk har vært gjennom. Filmen beskrev også hvordan det internasjonale samfunn har utnyttet konflikten rundt Øst-Timor for å hevde sine egne økonomiske interesser, det være seg salg av militært utstyr til Indonesia og utnyttelse av oljeressurser som tilhører Øst-Timor.

Ved siden av hele arrange-

Studentlederen Domingos Saramento fra Øst-Timor er betenkt over situasjonen hans landsmenn befinner seg i. Foto: Åsgeir Johansen

mentet rundt Øst-Timor ble det organisert pengeinnsamling. Inntektene går til utvikling av et senter for motstandsorganisasjonen, og den skal plasseres i Australia.

Framtiden

Mange av Domingos Saramentos studiekamerater sitter i fengsel i Indonesia på grunn av sin aktivitet for å skape internasjonal oppmerksomhet rundt problemene i Øst-Timor. Frigjøringsbevegelsens medlemmer blir hele tiden jaktet på, og de gir bor sitt liv for å spre informasjon til

omverdenen. Da kan det virke snodig, ja nærmest latterlig at et dusin studenter gidder å møte opp på foredraget. Tromsøstudentene fornekter seg ikke; studieøkonomien er det populært å skrike over, men å vise internasjonal solidaritet til medstudenter er ikke kult.

ULLEVÅL SYKEHUS

Klinisk Ernæringsfysiologi

SEFO nr 33705.

Stillingen som klinisk ernæringsfysiolog ved den nyopprettede Avdeling for preventiv kardiologi ved klinikk for forebyggende medisin, skal besettes av klinisk ernæringsfysiolog utdannet ved Nordisk Høgskole for husholdsvitenskap, linjer for næringsterapi, eller tilsvarende utdanning. Avdelingen er landets største i sitt slag og skal jobbe med primær og sekundærforebygging av kardiovaskulær sykdom, mest i form av individuell veiledning innen for områdene hyperlipidemi, overvekt, hypertoni, røykeavvenning og eventuelt diabetes type 2.

Avdelingen skal samarbeide nært med andre avdelinger ved sykehuset, f.eks. Avdeling for kardiologi, Medisinsk genetik, Medisinsk statistikk. Klinikken har også tilknyttet radiovakulær epidemiolog.

Det meste av arbeidet består i praktisk kardiologi med et multifaktorielt utgangspunkt, men metodeutvikling og forskning anses å være en integrert del av virksomheten.

Henv. v/avd. overlege Ingvar Hjermann, tlf. 22 11 94 53

Ltr 23-33

Søknader sendes direktøren ved Ullevål Sykehus Innen 16/5.95

Atomseminar

Senter for miljø og Utviklingsstudier (SEMUT) tar initiativ til at det til høsten skal bli arrangert et større seminar om atomproblematikk ved universitetet til høsten. Et mål for SEMUT er å få UiTø til å bli et kompetansesenter for strålingsberedskap. Senteret vil prøve å få fagfolk og politikere til å komme på et slikt seminar. Håpet er at seminaret vil starte en debatt om hvilken rolle UiTø skal spille i forhold til miljøproblemer i Nordvest-Russland, og hvordan norske myndigheter bør opptre for å øke miljøsikkerheten i Nord.

Lov og moral i cyberspace

Under hvilke forhold bør informasjonsformidling foregå i Norge? Bør cyberspace lovreguleres, eller skal driften overlates til aktørenes egen moral. Skal innehavere av databaser underlegges redaktøransvar? Dette var noen av spørsmålene som ble tatt opp i en debatt arrangert av Tromsøstudentenes Dataforening og Den Norske Dataforening/Tromsø.

U Espen Sirnes Larsen

I debatten, som ble arrangert i forbindelse med tiårsjubileet til Tromsøstudentenes Dataforening, deltok Gisle Hannemyr fra Oslonett A/S, Stein A. J. Møllerhaug fra Skrivervik Data/Den Norske Dataforening og Ande Somby, stipendiat ved Institutt for Rettsvitenskap.

De omlag 30 som hadde møtt opp, fikk høre en interessant debatt med et dyktig panel. Hannemyr startet med å vise til hva utviklingen i den elektroniske informasjonsutvekslingen hadde ført til. E-mail (elektronisk post) og tele-kommunikasjon har gått fra å være et privat kommunikasjonsmiddel til å bli et offentlig medium. TV har gått den motsatte veien, fra å være et massemedium brukes TV'n mer og mer som en tosidig kommunikasjonskanal. Debatten ble overført på Uni-nett, slik at folk kunne stille spørsmål via PC'en sin hjemme.

Regulerer seg selv

Hannemyr understreket betydningen av at lover for elektronisk informasjonsformidling ikke burde lages slik at de kan tøyes til å passe det som til en hver tid er politisk korrekt, og dermed begrense informasjonsfriheten for mye. Dette ville kunne skje dersom politikerne prøver å lage for detaljerte lover på dette området. Konklusjonen ble derfor at disse mediene fungerer rimelig bra og at hverken ytterligere regulering eller liberalisering vil være ønskelig. Dette regulerer seg ganske bra som det er, og inngripen fra staten vil kunne forstyrre dette. Det burde ikke bli slik at de få som lager problemer skal ødelegge for alle andre fornuftige brukere av slike systemer.

Et av områdene som ble berørt var redaktøransvar for formidling av elektroniske konferansesystemer. Hannemyr mente at Oslonett ville være nødt til å redusere sine tjenester drastisk hvis

Paneldeltakerene f. v. Stein A. J. Møllerhaug, Ande Somby og Gisle Hannemyr Foto: Espen S. Larsen

de skulle være nødt til å kontrollere alt som kom inn på deres system.

Pressen krisemaksimerer

Møllerhaug mente at mye av den dårlige presseomtalen som elektronisk informasjonsformidling har fått, kommer av at hovedstadspressen kaster seg over cyberspace fordi det er godt stoff dersom de ikke har noe annet å skrive om. Han forklarte problemet med å regulere den elektroniske informasjonsformidlingen med at hele samfunnet holdes sammen av skjøre konvensjoner som det forventes at alle holder, for eksempel i trafikken. Dersom en person bestemmer seg for å kjøre på feil side av veien vil ikke systemet fungere. Slik er det også i cyberspace. Noen bestemmer seg for å ikke følge vanlige nor-

mer for opptreden, noe det er vanskelig å gjøre noe med. Myndighetene har likevel en oppgave i å gjøre det lettere å finne frem til disse og å gjøre lovverket mer i tråd med utviklingen.

Moral i cyberspace

Møllerhaugen ønsket også å trekke inn brukernes moral inn i diskusjonen om elektronisk informasjonsformidling. Og på spørsmål om hvordan man kan trekke grenser svarte han:

- Jeg har stor tro på selvjustis. Vi får heller overlate til en gjeng stjerneadvokater å trekke grensene mellom det som er straffbart og det som ikke er det. Man vet hva man gjør dersom man "poster en link" med for eksempel porno. Etter Møllerhaugens mening burde myndighetene slippe nettet fritt, men avklare ansvarsforholdene.

- Man blir aldri kvitt ulovligheter i cyberspace, men man kan øke oppdagelsesmulighetene.

De fleste holder seg innenfor det som regnes som akseptabelt fordi de vet hva som er galt. Dersom du likevel sender ting som er ulovlig i andre land over nettet, kan du bli strafferettslig ansvarlig for at brukere fra disse landene tar inn dette. Det betyr at dersom noen henter ulovlige bilder som stammer fra din PC til USA, kan du bli arrestert her neste gang du besøker landet.

- Den billigste måten for myndighetene å regulere cyberspace, er å bruke lover, var utgangspunktet til Somby. Han var likevel usikker på hvor stor effekt en lovregulering ville ha. Etter Sombys mening ville lovgivning kunne være et resultat av at myndighetene ønsket å fortelle samfunnet at "jeg sover ikke".

Overkjørt av regjeringa

NSU føler seg overkjørt av regjeringa. I Innstillinga til lovendring av utdanningsstøtte til elever og studenter legges det opp til tøffere innbetalingsrutiner og kortere betalingspause etter endt utdanning. I høringsrunden gikk NSU imot alt dette. NSU hevder også at regjeringa har sviktende grunnlag i begrunnelsen for å gjøre endringer.

U Håvard Arntsen

Lovendringene er oppe i Stortinget i disse tider. Går endringene igjennom betyr det at misligholdte lån vil bli overført til Statens Innkrevningssentral (SI). SI har ifølge Finansavisen, nådeløse innkrevningsmetoder. De kan blant annet trekke midler i lønn, løspøre og fast eiendom.

- Dette er et skifte i bankens politikk. Den går fra å være en human statsbank til å bli en tøffere bank, sier Christian Hellevang, nestleder i NSU. Han regner også med at dette ikke kommer til å stimulere flere til å ta høyere utdanning.

-Jeg frykter at bieffekten av dette ønsket om å effektivisere statsbankene blir at folk ikke vil studere. En får mer problemer etter utdanninga i forhold til etablering og jobb, sier han og pe-

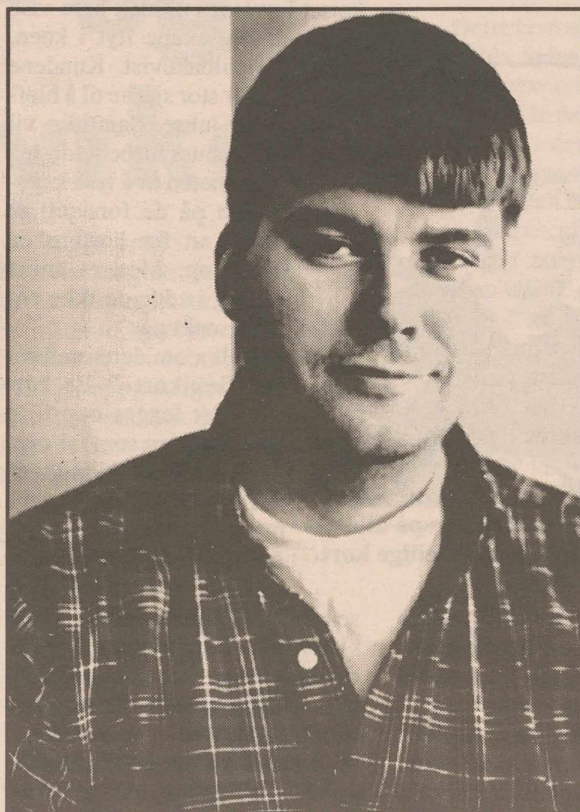
ker på at et annet ønske fra regjeringa er å korte ned betalingspausen fra 15 måneder til 9 måneder.

-De endringene som foreslås er ting vi gikk imot i høringsrunden. Det samme gjorde Akademikernes Fellesorganisasjon og LO. Så vi er ikke alene om å bli overkjørt, fortsetter Hellevang.

Sviktende grunnlag

-Bakgrunnen til ønsket om endringer er en rapport konsulentfirmaet Stradec A/S har utarbeidet. Denne rapporten er hemmelig. Det som har lekket ut til media fra denne rapporten har vært direkte feil, hevder Christian Hellevang. Blant annet har det versert tall fra rapporten om at tapet i Lånekassa var på 8 milliarder ifjor, mens det reelle tapet var 2 milliarder.

-Vi frykter at det er en rekke faktiske feil i denne rapporten

Christian Hellevang

Foto: Eivind Lentz

som ligger til grunn for endringer. Det er rart at man skal gjøre lovendringer med grunnlaget i en hemmelig rapport, sier han. NSU har prøvd å få tak i rapporten siden januar, noe som ikke har lyktes.

I 1994 var det 55.000 registrerte misligholdte lån. Nok en grunn for regjeringen til å effektivisere innkrevningen av studielån. Det eneste er at flesteparten av dem som har misligholdte lån kun har lån fra videregående skole. Og Lånekassas egne undersøkelser viser at omlag en tredjedel av disse hadde krav på betalings-

lettelser. Regjeringa foreslår også at de som over lengre tid misligholder studielånet sitt skal miste retten til betalingslettelser og ettergivelse.

- Dette viser at Regjeringen heller burde konsentrert seg om å styrke informasjons og veiledningstjenesten i Lånekassa. Hadde man tatt denne delen av Lånekassas virksomhet først ville tiden vist om

det idet hele att vil være nødvendig med slike drastiske tiltak som SI kan sette igang, mener Hellevang. Ordningene med lavtermin vil også kunne falle bort.

Regjeringen legger også opp til flere terminforfall. I 1993 hadde Lånekassa 62 millioner i gebyrinntekter, ifølge egne statistikker. Denne summen vil kunne bli doblet, på låntakerens bekostning. For hvert terminforfall betaler vi et gebyr.

-Under høringsrunden foreslo vi i NSU og blant annet LO og AF at det skulle bli frivillig med hvor mange terminer en ville ha,

og et mer fleksibelt system på dette, men det har regjeringen bevisst ikke tatt hensyn til, avslutter Hellevang.

Ifølge en pressemelding fra Kirke, undervisnings og forskningsdepartementet, sier statsråd Hernes at hensikten med endringene er todelt. Samarbeidet med SI i saker der det foreligger grovt og vedvarende mislighold, vil gi bedre muligheter for innfordring av statens tilgodehavende og sikrer samtidig likebehandling av kundene i Lånekassa. Endringene i regler for tilbakebetaling, og økte ressurser til Lånekassa vil være med og motvirke at mislighold oppstår. Hensikten er å forebygge tilbakebetalingsproblemer slik at færre saker kommer til inkasso, sier han i pressemeldingen.

Flytende rente

Et statsbankutvalg som har gått igjennom strukturene til de forskjellige statsbankene, har blant annet foreslått å knytte studielånsrenta opp mot statspapirer. Rentene på denne type papirer ligger lavere enn renten på lån med lengre bindingstid. Det vil si at studielånet i dag da ville hatt en rente på omlag 5,5 - 6 prosent, mens realiteten i dag er en lånerente på 7,5 - 8,5 prosent. Hvis studielån knyttes opp til dette systemet vil ikke studielånsrenta være skjermet mot renteoppgang eller nedgang slik dagens system innebærer. Og med de siste årenes usikre rentemarked, hvor rentene har endret seg fra dag til dag kan en vel se det som det sikreste at studielånsrenta fortsetter å være politisk styrt.

Imøtekommende buss-sjefer

Tromsbuss er faktisk villig til å ta imot kritikk og gode råd. Vår medarbeider Rune Balle fikk nesten sommerjobb under et besøk i Tromsøs mest utskjulte (og eneste) rutebusselskap.

UHåvard Arntsen

Utopia ble invitert til å møte selve sjefene i Tromsbuss etter Rune Balles angrep på selskapets tjenester. Direktør Moe møtte oss i døra, da vi heseblesende ankom siste holdeplass og overnattingsstedet for bussene i Tromsø. Litt mer presis enn en gjennomsnittsbuss på fredag etter siste forelesning, toget jeg og fotografen, samt Rune Balle, inn i det aller helligste. Vi var klare til å kjeft og klage på de som står bak det største innhogget i studielånet, ved siden av skjenkestedene og husvertene. Vi var klare til å la all vår frustrasjon komme ut etter atskillige timers venting på busser som aldri holder tida. Og ikke minst, vi var ute etter å bli kvitt all aggresjonen som har bygd seg opp etter endeløse turer i overfylte, varme og klamme busser på vei til og fra forelesninger. Så ble vi møtt av elskverdigheten selv. All vår klage ble tatt i mot med åpne armer. Uklarheter ble rydda opp i og de var mer enn villig til å vurdere og ta hensyn til alt vi hadde å utsette på selskapet.

Lovte bedring

-Vi har lest brevet til Rune Balle og tenkt på det han skriver. Vi er helt enig i at vår kvalitet kunne vært bedre, begynte direktør Kjell Moe.

-Det ser ut til at vi har gjort en dårlig jobb ifølge brevet til Rune Balle. Det er masse han har helt rett i, og det skal vi rette opp, forsikret direktør Kjell.

Og en annen Kjell, plansjef Kjell Jensen, slo ut med armene og bedyrte at all klage blir tatt til etterretning. Kjell og Kjell var til og med åpne for å finne måter klager kan bli formidlet på til ledelsen, slik at disse kan gjøre noe med klagemeldingene. Direktøren fiklet litt med pinene sine, sikkert produsert for å promotere Tromsbuss under OL, og fortsatte:

-Vi har vært alt for opptatt av å produsere kilometer og ruter i alle år. Vi har ikke vært vant til å ta nok hensyn til de klagen som kommer inn, innrømte han, og lovt igjen at Tromsbuss skal forbedre seg.

Han nevnte 1300 kilometer rute hver dag, totalt 6 000.000 km bussruter i året fordelt på 7 millioner passasjerer.

-Og tross for denne formidable produksjonen, så får vi lite klager, konstaterer direktør Kjell.

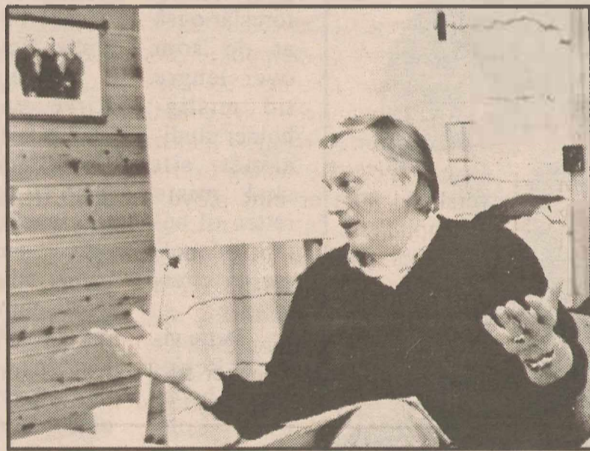
-Etter 1997 skal alt bli mye bedre. Da skal mye av trafikken ut av sentrum og ut til en ny terminal i nærheten av Rema 1000 i

Giæverbukta. Med tida kommer det også busstider for de enkelte holdeplassene. Problemet i dag er at det på mange av rutene varierer når bussen kommer til holdeplassene, avhengig av hvor fartsglad sjåføren er, innrømmer plansjef Kjell.

De var åpne for et forslag fra Rune om å begynne med å besvare kritikken i en type brosjyre som kan legges ut i bussen. Slik at vi som kunder vet at det er noen som leser kritikken og at det blir gjort noe med det vi mener er feil.

Kort om kort

Mye av kritikken Rune Balle fremmet i leserbrevet sitt til Tromsbuss gikk på kortbruken. Han ser på den dårlige utnyttelsen av kortsystemet som en av hovedårsakene til at bussene bruker så lang tid.

Plansjef Kjell Jensen var ikke helt sikker på alle de mulighetene man har ved bruk av forskjellige kort.

-Hver gang det skal ordnes noe med et kort tar det flere minutter. Og i Tromsø, hvor været sjeldent er så bra, betyr dette at man blir våte, frustret og lei. Samtidig er en avhengig av en haug forskjellige kort for å kunne spare maksimalt på kortbruken, sa Rune og nevnte en rekke forskjellige måter å bruke kort kreativt og effektivt på. Kombinasjonsmåter som bussjåførene ikke godtar, men som er lov.

Plansjefen, med 25 års erfaring fra selskapet, prøvde å svare, men gikk i stå. Dermed forsvant han ut på gangen for å finne folk som er eksperter i bruken av kortfloraen til Tromsbuss.

Jensen kom tilbake etter en kaffekopp og beklaget at sjåførene ikke kan nok om hvordan man kreativt kan utnytte kortsystemet for å spare penger.

-Man skal ha fri overgang

utenfor sentrum. Det skal ikke være noe problem å hoppe av bussen og gå og handle før en tar neste buss hjem, forsikret han.

Han nevnte en intern regel, så intern at ikke alle bussjåførene vet om den, som sier at en kunde skal kunne ha et opphold på en bussholdeplass på veiledende 20 minutter, og så ta neste buss uten at kortet belastes. Rune Balles forslag om å ikke klikke månedskortet i avleseren, men bare vise det og skape flyt i køen, ble tilbakevist. Kundene får for stor sjanse til å bløffe og jukse. Samtidig vil Tromsbuss forbeholde seg muligheten til å lese kapasiteten på de forskjellige rutene ut fra kortbruken hver dag. Men et annet forslag hadde de ikke engang tenkt på.

-Hva om dere innfører et «flexikort»? Et kort hvor det legges opp til å premiere den som tar mye buss, og som gjør at en sparer store summer ved å ta bussen utenfor rushtidene, foreslo Rune. Dette forslaget kom etter en lang seanse hvor direktøren og plansjefen viste fram uforståelige statistikker i fine farger, som fortalte at det er vanskelig å dimensjonere bussbruken. Studentene er en ustadi masse med forskjellige tidspunkter for når de finner det for godt å være på Universitetet. Alt avhengig av været og utelivet kvelden før. Forhold som gjør at man må kjøre med full kapasitet og tomme busser store deler av dagen.

Penger å spare

Direktøren og plansjefen likte ideen, som de kanskje kan tjene penger på. Får en avlastet rush-tida, fører det til at selskapet får en bedre utnyttelse av de 153 bussene de har. Og da sparer de midler, noe ledelsen i Tromsbuss er svært glad i. Av de 107 millionene de har i inntekter vil de beholde mest mulig selv.

Alle bilder: Eivind Lentz

Greit at de er offentlig eid, men de driver etter reinte markedsøkonomiske prinsipper og bygger opp egenkapitalen til Tromsbuss, sa direktøren, og spedde på med flere utregninger og vage bedriftsøkonomiske begreper. Men noe eget studentkort trengte han penger utenfra for å ha råd til.

andre grupper som også kunne trenge spesielle ordninger.

Dermed var klokka straks arbeidstidslutt og vi fikk en omvisning på Tromsbuss. Og hvis du sysler med tanken om å starte eget busselskap så kjøp en buss hos Tromsbuss. De koster bare omkring to semesters studielån.

Direktør Kjell Moe i Tromsbuss tok til seg mange av Rune Balles forslag til forbedringer av selskapets tjenester.

-I alle de eksemplene som er nevnt i kortdebatten, Kristiansand, Namsos og liknende, hvor det har fungert med ungdomskort, så har det fungert fordi de ikke har hatt noen effektiv utnyttelse av kollektivtrafikkpotensialet. Kollektivtrafikken har ligget død, og så har man utnyttet potentialet mer effektivt og kundemassen har doblet seg med de samme utgiftene til drift. Skulle vi gjøre det samme måtte vi doble mannskapet vårt. Vi utnytter våre ressurser mer eller mindre fullt ut, mente plansjefen og trakk pusten for å si mer. Men direktøren kom ham i forkjøpet og la ansvaret for eventuelle kort i hendene på de politikerne som fordeler offentlige tilskudd.

-Vi vil ikke skille mellom de forskjellige kundegruppene. Studentene er ikke den eneste gruppa i samfunnet med lite penger, understreket han. Moe la seg bedre til rette i stolen, og nevnte arbeidsledige og pensjonister som

P.S. Etter besøket har Rune hatt like store problemer med overgangsordninger. Men kanskje har dette har ordnet seg når han kommer tilbake i juni.

NLSF-konvent

Norges liberale Studentforbund (NLSF) har avholdt konvent og valgt nytt presidentskap. Den nye presidenten er Morten A. Hagen, fra Oslo.

På konventet vedtok de en resolusjon mot det de kaller universitetsbyråkratiet. De peker på at det har blitt ansatt flere i administrasjonene ved universitetene for å stille Gudmund Hernes sine krav til dokumentasjon. Dett er en uheldig dreining av ressursforvaltninga, da utdanningsinstitusjonene bør drive med utdanning og forskning, mener NLSF. De mener at departementet og Hernes har bedre av å høre på studentenes kritikk.

Bussuksess

Studentbussprosjektet er en suksess. Prøveprosjektet går med overskudd, og gutta bak opplegget kan tenke seg å sette igang for alvor til høsten. Det eneste som kan stoppe høstens prosjekt er at månedskortet blir satt ned til 4-500 kroner.

U Håvard Arntsen

Prøveprosjektet startet 24. april og går ut første uka av mai. Det er solgt i underkant av 230 billetter. Dette til tross for hjemmeksamen, lesepress og sykkeltid.

-Vi er mildt sagt jævlig fornøyde, sier to strålende blide bussdirektører, Henrik Romsaas og Martin Rasmussen. De har stått på og fått i havn det eneste og det første bussprosjektet i Norge hvor studentene har vært målgruppa.

God stemning

Bussturene som har gått hele uka har vært preget av god stemning og blide sjåførere. Bussen har gått fra Elverhøy til universitetet hver halvtime fra klokken 7.45,

og tilbake på ettermiddagen. Alt til bare 5 kroner turen.

-Onsdag uka før prosjektet startet, begynte vi å få kalde føtter. Vi hadde solgt knappe 65 kort og salget gikk ekstremt tregt. Alle som kjøpte ble lovt å få tilbake pengene hvis vi ble nødt til å droppe prosjektet, men det ble vi heldigvis ikke nødt til, sier Henrik Romsaas.

Skepsis

-Vi får litt lyst til å peke nese til de som ikke hadde tro på prosjektet, legger Martin til, uten å ville nevne for mange navn. Men det er klart at det var stor skepsis til prosjektet. Styret i Samskipnaden sendte sakspapirene tilbake til studentstyret med begrunnelse i at ansvarsforhold og liknende ikke var godt nok. Til slutt stilte SiTØ opp med underskuddsgaranti. En garanti det ikke ble nødvendig å bruke.

-Vi tror vi foreløpig har omlag 3000 i overskudd, vi har ikke helt oversikt over akkurat det, forteller Henrik og skylder på eksamen. Selv hadde han eksamen den uka prosjektet startet og Martin har hatt hjemmeeksamen under hele prosjektet.

-Overskuddet bør brukes til å lønne en som kan jobbe med et liknende prosjekt til høsten. Det blir for mye arbeid og det kan ikke drives uten at noen har ansvaret for bare å jobbe med dette, sier Martin. Selv er han fornøyd

hvis han får 5-600 kroner til mobiltelefonen og bensin til moras bil.

400 kroner

-Vi vil at månedskortet skal settes ned til omlag 450 kroner. Da kan en snakke om at vi kan droppe å ha et nytt prosjekt til høsten. Jeg tviler på at Tromsbuss har merket denne prøveperioden så godt, men til høsten vil det svi, fortsetter Martin. Han ser for seg flere ruter som tar seg av nær sagt alle studentene. Et inntektstap han regner med at Tromsbuss vil merke svært hardt.

-Vi vil se på andre steder hvor det er behov for å kjøre buss. Men det er ikke snakk om at det kommer til å bli noen fritidskjøring. Rutene vil konsentrere seg om å få studentene til og fra universitetet, understreker Henrik. Men de innrømmer at de gjerne ser en utvidelse av tidsrommet når bussene kjører. Det er tross alt noen flittige studenter som jobber utover kvelden.

-Nå har vi vist samferdselspolitikkerne og Tromsbuss at dette fullt ut lar seg gjennomføre. Tar de ikke disse signalene seriøst og setter den prisen, eventuelt setter i gang et ungdoms/ studentkort, så kommer de til å tape stort på det til høsten, sier de to. Hovedpoenget med prosjektet har vært å vise at studentene kan og vil drive egen bussvirksomhet, og ikke bare ramme Tromsbuss sin drift.

Henrik Romsaas (foran) og Martin Rasmussen er initiativtakerne til Studbuss. Foto: Jan Martin Berg

Slår Tromsbuss på hjemmebane

-For meg er det en hyggelig oppgave å kjøre studenter på denne måten, sier Egil Olsen, eieren av Tromsø Busscharter. Han legger til at det i tillegg føles godt å slå Tromsbuss på hjemmebane.

-For oss er det et flott supplement å kjøre studenter nå. På sommeren er det turkjøring, helgekjøring på vinteren og jeg blir mer enn gjerne med og kjører studenter på vinteren, sier han.

Arktisk land- og naturbruk styrkes

Det ligger an til at et nytt cand.scient.-studium innenfor arktisk landbruk og naturbruk kan bli opprettet i samarbeid med Universitetet i Tromsø og Norges Landbrukshøgskole (NLH) på Ås.

U Per Steinar Moen

Det var i forbindelse med en pressekonferanse hvor både rektor Ole D. Mjøs ved UiTØ og rektor Nils Kolstad ved NLH var til stede, at disse planene ble offentliggjort.

I lang tid har høyere utdanning innen landbruk og naturbruk i vår landsdel ikke fått tilsvarende høy prioritet i forhold til visse andre utdanningstilbud som det er naturlig å sammenligne med. Fiskeristudiet har som eksempel mottatt store forskningsmidler, mens de tradisjonelle næringene jordbruk og reindrift ikke har fått tilsvarende oppmerksomhet. For å utbedre dette satte Universitetet i Tromsø og Norges Landbrukshøgskole høsten 1994 ned en komite som fikk til oppgave å anslå framtidige behov for høye-

re utdanning og forskning innen landbruk og naturbruk i Nord-Norge. Det var altså dette utvalget som offentliggjorde sine forslag på denne pressekonferansen. Innstillingen sier som følger:
- Den beste kompetanseoppbygging skjer ved å øke utdanningstilbudene og sikre jevn rekruttering av høyt kvalifiserte medarbeidere til landsdelens arbeid innen landbruk og naturbruk.

Samarbeid viktig

Utvalget mener videre at kompetanseoppbygginga best kan skje ved å utvide gjeldene samarbeidsavtaler mellom UiTØ og Norges landbrukshøgskole. Dagens samarbeid går blant annet ut på at studenter som har planlagt å ta NLH-graden cand.agric. (100 vekttall) har tilbud om å ta både første, andre og siste studieår ved Universitetet i Tromsø.

En mulig videreføring av dette samarbeidet kan blant annet skje ved «styrking av samarbeidet mellom NLH og Universitetet for å etablere et tettere og mer utbygget nettverk mellom disse to institusjonene.»

-Dette er et greit eksempel på hvordan Norgesnett-tanker til Hernes kan utvikles, forteller rektor Nils Kolstad.

Historisk begivenhet

Ole D. Mjøs og Nils Kolstad

var begge enig i at dette var en historisk dag for landsdelen, og de var ikke redd for å gi godord i overflod til komitelemmene: Spesielt Olavi Juntilla, Svein D. Mathiesen og Asbjørg Fyhn, alle ved Universitetet i Tromsø, ble trukket fram av en storsinnet Ole D. Mjøs.

Ikke bekymretenda

-Dette er et allright prosjektet for oss, sier styreformann i Tromsbuss, Ben Schei. Han er ikke bekymret for at Tromsbuss kommer til å tape noe nevneverdig på prosjektet.

-Dette får debatten om ungdomskort og studentkort mer opp på den politiske dagsorden. Hvis det blir noe mer permanent til høsten så vil vi begynne å bli bekymret, sier han. Studentbussen går tross alt i dag på en av de mest lønnsomme rutene til Tromsbuss.

Selskapet gikk tre millioner i overskudd forrige år. Et overskudd som er blitt pløyd tilbake til selskapet for å styrke egenkapitalen.

-Vi har gammelt utstyr, noe som gjør at vi må bruke overskuddet til å investere i nytt. Vi har ikke penger til å lage et eget kort til studentene og ungdommen, sier styreformannen. Han mener at fylkeskommunen, som fordeler midler til trafikkelskapene, må stille opp med mer penger til Tromsbuss før de har råd til å gi studentene og ungdommen et godt korttilbud.

Ole D. Mjøs og Nils Kolstad har planer om landbruksutdanning ved UiTØ. Foto: Vegard Bønes

Universitetet i Tromsø

Institutt for språk
og litteratur

Ved ISL vil det også i sommer bli arrangert

**INTENSIVKURS I FORPRØVEN I
FONETIKK OG SPRÅKVITENSKAP**

KURSSTART: 24. juli
VARIGHET: 3 uker pluss repetisjon 16. - 17.8
Tilsammen 39 timer forelesninger og
28 timer grupper
EKSAMEN: 31. august

Kurset er åpent for alle som allerede er studenter ved
Universitetet i Tromsø eller som har søkt om opptak
fra og med H-95.

Forprøven er obligatorisk for alle studenter som skal
ta språkfag ved UiTø, og intensivkurset anbefales
derfor for alle som skal begynne på et språkfag H-95.

Ta kontakt med ISL på telefon 776 44240 for nærmere
informasjon

MARIANNE SCHØNBORG VIL SELGE EN AKVA-
RELL SOM BLE UTSTILT UNDER STUDENT-
UKA-95. INTERESSERTE BES KONTAKTE
UTROPIA-REDAKSJONEN

- Har du noengang fått et lærerikt slips

Det koster ingenting å spesialbestille bø-
ker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår
datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130
andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som
er gratis. Du kan låne bøker hos
Libris*Biblotek

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolene
og de andre Høgskolene.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr.: 77 68 35 40

Telefaxnr.: 77 68 53 01

Vil du spille i korps 17. mai?

Er det blant studentene noen gamle korpsmedlemmer som har lyst å være med denne dagen. T.O.F guttemusikken, byens eldste korps med de fineste uniformene - trenger gode musikanter på mange slags instrumenter. Trening sammen med korpset hver tirsdag og torsdag før dagen på "Kysten" - kultursenteret i Strandvegen.

Henvendelse til Kjell Espen Langseth, tlf 45363

v/ Lærfabrikken i Stakkevollvegen

Bilbørsen A.S

Ring 77 66 66 11

Utleie av personbil - varebil og minibuss
- til byens beste priser!

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og
personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-
familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene
egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE
KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretagen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra
nord (inngang på yttersiden av bygget).

Treffetid 10-14 hver dag. Klokkene 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.
Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av
utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se
regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes
Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for
psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

VINN 10.000 KRONER PÅ INTERNET!

...og spennende tur i luftballong.

<http://www.bennett.no/stratos>

50 år siden frigjøringen av Norge

Femtiårsjubileet for frigjøringen av Norge blir i disse dager feiret med ulike arrangementer i forskjellige deler av landet. Gleden over frigjøringen var i maidagene 1945 for de aller fleste enorm, men for noen var det lysten på hevn som var sterkest. Om tyskerne og deres meningsfeller gjorde livet surt for nordmenn i fem lange år, skal vi ikke glemme at enkelte nordmenn i løpet av etterkrigsårene tangerte okkupantene i å plage folk.

U Geir Kastmo og Stein Ivar Mona

Når femtiårsjubileet for frigjøringen skal markeres om noen dager, er det fremdeles mange «fredselskende» nordmenn som ikke klarer å stå ved siden av en tysker, fordi hatet ennå er sterkere enn viljen og evnen til forsoning. Hvilken lærdom skal så vår generasjon ta av dette?

Rundt omkring i det ganske land er det i disse dager en hektisk aktivitet for å ha alt klappet og klart til den store dagen. I den forbindelse er det flere arrangører som har ønsket å ha folk fra Tyskland med på disse arrangementene for å skape et bilde av forsoning mellom dagens Norge og Tyskland. Dette er vanskelig å forstå for mange som ennå har krigen i minne.

Kom ikke her

Tyskere hit til Norge på 8. Mai? -Nei takk, vi ønsker ikke noe besøk av herrefolket her, var det en mann som svarte på spørsmålet om hva han syntes om at det skulle komme tyskere til Narvik slik at de også kunne minnes sine falne. Det er vel ingen som har forsøkt å få fatt i nærmeste nålevende slektning til Hitler til å overvære denne dagen. Det er derimot mange som ønsker å minnes sine falne kamerater, på lik linje med andre lands krigsveteraner, uavhengig av hvilken side de var på under krigen. Vi skal ikke glemme at også tyske soldater jublet da de fikk meldingen om kapitulasjonen. De var også glade for at Europas verste mareritt var over. Hvis man nekter å la dagens tyskere ta del i fredsfeiringen, fornekter man at noe er forandret siden krigen. Dagens Tyskland ønsker selvfølgelig fred, og er det land i Europa som har gått hardest ut mot tendenser i samfunnet som kan minne om nazisme og fascisme. På toppen av det hele har Tyskland siden begynnelsen av femtitallet vært medlem av NATO, dvs. en av våre nærmeste allierte.

Barn av sin tid.

I mangel på tidligere rettspraksis, måtte man fastlegge et straffesnivå for landssvikoppgjøret. Trass i provisoriske supplementer og endringer fra Londonregjeringa, var hverken lovverket eller det norske rettsapparatet konstruert for en slik stor oppgave. Således var det en stor utfordring å trekke grenser mellom bøter og fengsel, dødsdom eller ikke dødsdom. I kjølvannet av frigjøringsrusen reiste folket krav om raske og harde dommer over landssvikene. Fem års undertrykking skulle hevnes. Og selv om mange advokater kjempet hardt for å unngå at hevn-motiver skulle ligge til grunn for straffutmålingene, var allikevel dommene barn av sin tid. Det følelsesmessige engasjementet var i enkelte saker så sterkt at det juridiske kom i bavevja. Et bevis for dette er at straffutmålingsnivået sank ettersom krigen og herjinge-

«Vi får ikke, og kan ikke, ta fred og frihet for gitt»

Faksimile av publikasjonen «Fritt Norge»

Fritt Norge

Krigen og dens tapere

ne kom på avstand. To år etter frigjøringen slapp de fleste unna med bøter eller ingen straff i det hele tatt. Men også den menige nordmann var hevnlysten. Ikke bare skulle NS-medlemmene tas, men også «tyskertøsene» og deres barn fikk en behandling av fredselskende nordmenn som de sliter med den dag i dag. Tyskerne forlot en rekke store industrianlegg som ble bygget med norske hender og leverandører. En lang rekke forretningsfolk tjente

store penger på å samarbeide med okkupantene, noe som i stor grad unngikk rettsoppgjøret. «Når pengene i kisten klirker, ...»

Skyggesiden dysses ned

I forbindelse med frigjøringsjubileet utgis det et minnetidsskrift, «Fritt Norge». Forsvarets forum, krigsinvalideforbundet og krigsveteranorganisasjonene i samarbeid med Kirke-, undervisning- og forskningsdepartementet og Regjeringens frigjøringskomi-

té står bak utgivelsen. I nevnte tidsskrift gis det en historisk gjennomgang av opptakten til og forløpet av krigen i Norge og resten av verden. Dette, sammen med lignende materiell ble sendt ut til alle grunnskoler, ungdomsskoler og folkehøgskoler, med andre ord til store deler av den kommende generasjon. Her sies det ingenting om hvordan nordmenn etter krigen oppførte seg mot folk som hadde stått i NS' lister, hatt nærmere kontakt med fienden, kvin-

ner som hadde fått barn, eventuelt giftet seg med en tysker. Sistnevnte er vel bedre kjent som tyskertøser og tyskerunger - etterkrigstidens fremste mobbeobjekt. Dette er også en del av historien som man ikke må tillate at glemmes. Dette er imidlertid noe som er forsøkt dysset ned i årenes løp, da vi nordmenn liker å se på oss selv som fredselskende, reflekterte og liberale mennesker.

Det er i fire korte linjer nevnt at så og så mange døde i tysk militærtjeneste. Man skal her huske at det var mange som etter hvert ble med i NS, Hirden og i annen tjeneste. Dette burde også blitt forklart, om ikke annet nevnt, i et tidsskrift om krigen i Norge. I og med at store deler av norsk ungdom leser og går igjennom dette på skolen, er det nærmest historieforskning å utelate skyggesiden av etterkrigsårene.

En spesiell dag

Det er helt klart at de som kjempet iheldig ute og hjemme fortjener all den hyllest de kan få når vi nå skal minnes femtiårsjubileet. Vi som i dag er på samme alder som disse var i 1945 er stolte av hva de ofret. Det er ikke her skoen trykker. På lik linje som vi snakker om hva disse kvinner og menn kjempet mot, er det også viktig å spørre hva de kjempet for. Disse kjempet for frihet, menneskeverd og etiske grunnverdier som nestekjærlighet og respekt for enkeltmennesket. Dette rimer meget dårlig med hva vi ser konturene av i forkant av feiringen.

Et halvt århundre etter frigjøringen av Norge er det fortsatt mange norske veteraner som ikke tåler trynet på en tysker. Hvis dette er holdningene veteranene vil videreføre til dagens ungdom, er vi ikke lenger så sikre på om vi er så stolte av dem. Dette er ikke de holdningene vi ønsker å videreføre.

Vi glemmer ikke

Her er det ikke snakk om å glemme det som skjedde. Det er meget viktig at den oppvoksende generasjon får et innblikk i hva som kan skje hvis dyret i mennesket får fritt spillerom. Men bitterheten er det kanskje på tide å legge bak seg, og prøve å gå sammen i arbeidet for å skape og bevare fred. Tenk om alle krigførende parter kunne stå sammen denne dagen og minnes sine falne; bruke denne markeringen til et utgangspunkt for å motarbeide at noe slikt skal skje igjen. Det er ikke snakk om å tilgi eller glemme, det er her snakk om å se fremover istedenfor bakover. At mange krigsveteraner ennå er bite og har vanskelig for å forsones seg, får så være. Men dette kan likevel ikke få legge skygge over det som skal komme. For oss som ikke har opplevd krigen, er denne bitterheten med på å legge en demper over frigjøringsjubileet. De allierte vant, men i krig er alle tapere.

Solnedgang på Porsangerhalvøya.

Alle bilder: Vidar D. Lindrupsen

LINDESNES - NOK - EN LANG NOK

Det snødde ikke, det regnet ikke, det var en ganske alminnelig dag. En kjedelig dag, Mikal kom bort til meg i kantina og spurte hva jeg gjorde til vinteren. Som sant var svarte jeg at jeg ikke hadde noe spesielt fore, bortsett fra en eksamen da. På spørsmålet om jeg ble med på langtur svarte jeg «ja», og vi avtalte og møtes i lunsjpausen dagen etter for å planlegge turen.

Vi ønsket ikke å rope særlig høyt om turen, men vi måtte ha sponsorer, og en hektisk tid fulgte. Alt og alle vi kunne tenke oss som potensielle sponsorer fikk

tiggebrev hos oss. Og det ga faktisk resultater. Vi fikk 4,7 kg kart av Statens Kartverk, ryggsekker fra Bergans, Unik, Ray Bans, diverse utstyr og gode rabatter på telt, ski, klær og annet småtteri som er kjekt å ha. Fordi vi startet planlegginga i oktober ble det litt hektisk. På noen kjappe timer tegnet vi en rød strek gjennom hele Norge på kartene. Det viste seg senere at vi bare fulgte streken av og til.

Lite snø

Det var dårlig med snø på Lindesnes. Det var dårlig med snø i Sjøkkeland også. Men etter tre dager til fots begynte vi på Setedalsheiene, det sørligste høyfjells-

partiet i Norge. Her møtte vi også det været som skulle forfølge oss i de kommende månedene. Vi fulgte pila på kompasset rett nord, var glad når vi så mer enn tjue meter og så frem til å få bedre vær og lengre dager. Det gikk smått. Julematen og dårlig form etter eksamener satte sine begrensninger på dagsmarsjene. Vi holdt et gjennomsnitt på rundt femten kilometer i begynnelsen, men trøstet oss med at det var normalt. Vi hadde forhørt oss blant kamerater som hadde gått samme turen før oss, og visste at det ville gå tregt i begynnelsen. Det var likevel ikke kondisen som var det største hinderet i begynnelsen.

Ruskevær

Haukelifjell er kjent som et av de mest værharde stedene i Fjell-Norge. Da vi kom og ville forbi, hadde visst fjellet bestemt seg for å jekke ned to bråkjekke Tromsøværinger, og bevise at uvær ikke er noe som er unikt med Nord-Norge. På en dag skiftet det fra vindstille og tjue kuldegrader til kuling og regn. Vi klarte ikke å finne turisthytta vi skulle til, og tilbragte to døgn i telt. Den tredje dagen klarnet det så mye opp at vi kunne se hytta to kilometer unna. Da vi kom dit fikk vi tørket klær, soveposer, telt, ja alt vi hadde var blitt vått i ruskeværet. Så gikk vi en halv dagsmars videre til Haukelisæter. Der ble vi liggende tre døgn til. Før vi fortsatte videre for å få et døgn til værfast i teltet, en halv dagsmarsj og enda et døgn værfast på Hellevassbu. Vi behøvde ikke høre værmeldingene i denne tida. Var det dårlige været i Sør-Norge hovedoppslaget i Dagsnyttsendingene på radioen lå vi i ro, kom det på andre eller tredje plass kunne vi gå. Det er ikke stort en har å stille opp når fjellet er på sitt verste. På radioen hørte vi at begge hovedveiene mellom Øst- og Vestlandet var stengte og at det var togavsporing på Bergensbanen. Der lå vi, midt mellom de to veiene, langt til fjells og håpet at maten ville rekke til været gav seg.

Sauer på fjellet

Til de som mener at en slik tur er helt unyttig liker vi å fortelle historien om sauene i Setedalsheiene. Det var 8. januar, litt før lunsjtid, på ca. 900 meters høyde, kom vi til et sted med masse dy-

respor. Da vi nærmet oss lettet det ei ørn, og da vi kom enda nærmere sprang det en jerv. Sauene sto rundt en stor stein der det var så avblåst at de ikke snudde gjennom i snøen. De hadde vært tre, men et lam lå der og var halvveis oppspist. De to som var igjen var svært medtatte og det andre lammet blødde fra halsen. Sauene hadde ingen mulighet til å gå i dypsnøen, så vi fant ut at vi måtte bære dem. Vi tømte innholdet i ryggsekkene og spente sauene på dem for å frakte dem til ei turisthytte 1,5 kilometer unna. Selv om sauene var magre var det et slit, og vi lovet å aldri klatte over tunge sekker mer. Vi klarte ikke å bære dem lenge om gangen. Derfor tok vi en og en saue i gangen mens vi byttet på å bære. I hytta fikk vi gitt dem vann og mat og stoppet blødningen. De hadde utrolig tykk ull med masse is i. Denne smeltet og sammen med blodet så det ikke særlig fint ut på de rommene sauene fant ut de ville være på. Vi forlot sauene på hytta og gikk i tre dager til før vi kom ned i Setedalen og fikk gitt beskjed. Da vi kom til Tyinkrysset fikk vi takkebrev med masse sjokolade fra Saueroppslaget i Setedalen.

Luksus på 1222

Det går opp og ned på en slik tur, ikke bare bokstavelig talt. Etter mye om og men kom vi til Finse. Finse er den høyeste togstasjonen i Norge. Det er naturligst å komme dit med tog. Den eneste veien dit er «Rallarveien» som er svært populær blant oppklimber på seinsommeren når snøen forsvinner. Og selvfølgelig er

2518 kilometer, en lang nok skitur.

**Hvorfor vil
gå 2518 kilome-
ter? Hvorfor vil no-
og slite i tre måne-
sste det ikke før vi
det ikke mens vi gikk
satt ikke nå når turen er
er ikke så viktig, vi vet jo
vorfor vi tar opp lån for
nedsvi å lese tunge
pine oss gjennom
ener. Det ene er
kontrast til
det andre.**

NORDKAPP KITUR

Det mange som kommer dit på ski. Da vi kom den 25. januar var det dårlig med skiløpere, men heldigvis var det folk på «Finse 1222» hotellet på stedet. Da de hørte hva vi holdt på med fikk vi den beste servicen vi kunne tenke oss. Vi fikk låne «apartment», dusjet, tatt badstu og dusjet igjen. Vi hadde vi visst at det skulle gå en måned til neste gang ville vi nok ha dusjet enda en gang.

Det var en utrolig luksus å ha vann i springen, slippe å smelte all den snøen. Elektrisk komfyr, slippe å fyre primus eller hugge ved for å lage mat. Å gå på do var en ren nytelse. Uansett hvor glad en er i naturen er det ikke hyggelig å gjøre det utendørs i regn og vind. Papiret blir vått av regnet lenge før en får tørket seg, og spesielt varmt er det heller ikke. Det er slike småting en lærer å sette pris på. Å få vasket fingrene i varmt vann istedenfor i snøen - luksus.

Mere mat! Mere mat!

Dagen startet med havregrøt. Ifølge oppskriften bak på pakken spiste vi åtte porsjoner til frokost. Vi kom oss stort sett opp slik at vi var igang i åtte-nitida, kl 10 hadde vi ti-pause, den bestod av varm Unik, julemarsipan, hvis det hadde vært noe slikt på tilbud i den siste nærbutikken, ellers sjokolade eller ingenting. Vi var fryktelig dårlige i å rasjonere, så sjokoladen var stort sett spist opp etter et par-tre dager. Så kom lunsjen, dagens høydepunkt. Da kunne vi spise brød om vi hadde det, knekkebrød om vi hadde det, frokostblanding om vi hadde det, el-

ler havregryn om vi ikke hadde noe annet. Litt senere på dagen tok vi en liten drikkepause med Unik eller te og kanskje litt kjeks. Så gikk vi og gledet oss til middagen som varierte mellom ris, spaghetti og makaroni med diverse Torosauser til. Av og til hadde vi ertesuppe med potetstappe i. Når middagen var spist drakk vi så mye te vi klarte for å dekke væsketapet. Så la vi oss i soveposene og gledet oss til havregryten neste morgen.

På Otta ble vi bedt inn til lunsj. Vi var som vanlig ganske sultne og bare spiste og spiste etterhvert som kona i huset skjærte opp. Det endte med at mannen måtte gå på bensinstasjonen og kjøpe mere brød. Da vi gikk derfra var vi ikke sikre på om vi hadde spist to eller tre brød.

I takt med at matforbruket økte kom vi også i bedre form. Dagene ble etterhvert lengre og vi kunne strekke dagsmarsjene til tre-fire mil. Etterhvert ble vi vant til tunge sekker og vind. Det eneste som var like hardt var å stå opp om morgenen, det var like hardt som det alltid er.

Hyggelige folk

Stort sett hadde vi fjellet for oss selv og hadde ikke annet selskap enn hverandre. Men hver gang vi kom ned til ei bygd fikk vi et møte med den norske gjestfriheten. I motsetning til hva mytene vil ha det til var det ingen markant forskjell på Sør- og Nord-Norge.

Sauene klarte ikke å gå i den dype snøen så vi måtte bære dem.

På Beitostølen overnattet vi i ei skibu med skitstyr for to millioner kroner rundt oss, i Nordli i Nord-Trøndelag fikk vi mat, øl, dusj og overnatting, på Sennalandet nord for Alta sov vi på brøytestasjonen og på hurtigruta «Midnattsol» fikk vi både sitte på gratis og en solid frokost. Da vi gikk inn i

matsalen ble det fortalt på tre språk over høytalerne hvem vi var og hva vi hadde gjort. Tyske og amerikanske turister ble helt ville og ga oss applaus. Etterpå kom de bort til oss og ville ha bilder av seg selv sammen med disse «ekte norske skiløperne». Heldigvis finnes det fortsatt folk som bor i utkantsrøkene i Norge. Uten dem

ville ikke en slik tur være mulig, og det er kanskje disse stedene og de folkene vi møtte der som vi vil huske når vi får turen på avstand.

U Vidar D. Lindrupsen

FREMME!!

INNKALLING TIL EKSTRAORDINÆRT HOVEDALLMØTE

Studentstyret innkaller med dette alle studenter ved UiTø til ekstraordinært HAM fredag 5. mai i Aud. max kl. 15.15.

Sak 02/95 Forlengelse av dagens studentorganisering til 01.07.96.

Hovedallmøtet 5. april vedtok med stort flertall å sende spørsmålet om studentorganiseringen ved UiTø ut på uravstemming blant studentene. Dette er nå gjort, og resultatet er klart fredag 5. mai. Dersom uravstemmingen konkluderer med et representativt organ som det øverste, vil Studentstyret vedta et reglement 8.mai. Dersom uravstemmingen sier at et Hovedallmøte skal være det øverste, må vi ha et Hovedallmøte til i mai, for å avgjøre organiseringen etter 1.7.95.

For begge tilfellene vil dette si at vi må avholde valg etter ny ordning minst to uker etter at reglementet er vedtatt. Dette vil si at valg først vil kunne skje i månedsskiftet mai / juni. Dersom et Hovedallmøte skal vedta reglement, vil vi antagelig ikke få valgt før 1. eller 2. uke i juni.

Dette Hovedallmøtet er altså innkalt på denne bakgrunn. Studentstyret mener at dette tidsperspektivet gjør at valgene vil få så dårlig oppslutning, at representativitet og intensjonene med å ha en uravstemming vil falle bort.

Studentstyret ser muligheten til å kunne få til et forsvarlig valg og samtidig imøtekomme intensjonene i uravstemmingen. Dette får vi til ved å forlenge prøveperioden med ett år.

Dersom du ikke er enig i dette, eller har andre forslag, si dette på Hovedallmøtet!

Det er du som student som skal bestemme hvordan dette skal være. Ta 2 timer av dagen til å påvirke din virkelighet !!

Studentstyret.

ekstraordinært HAM
fredag 5. mai i Aud. max kl. 15.15.-

Studentstyrets arbeidsutvalg 20.04.95
Universitetet i Tromsø

Stemmeseddel til URAVSTEMMINGEN 2. - 5. mai 1995.

Denne avleveres i avkrysset tilstand på følgende steder i følgende tidsrom :
Ta med studentbeviset !!

Tirsdag 2.5., Onsdag 3.5.	13.00 - 17.00	Hovedgården, UB, NFH, IMR, MH og IBG.
Torsdag 4.5.	10.30 - 12.30	Filosofi (Kjærbygga)
Torsdag 4.5.	13.00 - 17.00	Hovedgården, UB, Psykologi (Åsgård), Nordlys observatoriet, St. Elisabeth og MH.
Fredag 5.5.	12.00 - 15.00	Hovedgården, UB og MH.

1. Skal studentene organiseres i et direkte (allmøte) eller representativt demokratisk system ? (kryss av ett av alternativene)

Et allmøte skal være øverste organ

(Allting / Hovedallmøte eller lignende)

Et representativt organ skal være øverst

2. Representativitet - hvor skal det representative organet sammensettes fra ? (kryss av ett av alternativene)

Kun representanter valgt på studentpolitiske lister

Kun representanter valgt på instituttene

Både studentpolitiske lister og representanter fra instituttene

3. Dersom det representative organet skal bestå av både instituttrepresentanter og valgte representanter fra studentpolitiske lister - skal det da være flest instituttrepresentanter eller skal det være flest valgt på studentpolitiske lister ? (kryss av ett av alternativene)

Instituttrepresentanter skal ha flertall

Representanter valgt på studentpolitiske lister skal ha flertall

Har du spørsmål til utfyllingen, se informasjonsdelen eller ta kontakt med Studentstyrets arbeidsutvalg i Hovedgården (77 64 49 12) eller spør de som sitter ved stemme - urnene.

Takk for deltakelsen !

Ta med studentbeviset !!

Har du hatt en strevsom semesterstart?

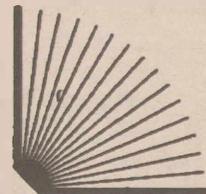
OVERFYLTE LESESALER OG AUDITORIER, TRANGT OM PLASSEN, KRANGEL MED HERNES, KRANGEL MED BANKEN, KØ I KANTINA, KØ PÅ BUSSEN, INGEN BUSS, INGEN HYBEL, OG PÅ TOPPEN AV ALT FÅR DU IKKE BØKENE DINE.

Ja, det har stadig vekk blitt tomt i hyllene hos oss. Framtida er ofte uforutsigbar: i blant bommer vi fullstendig når prognoser for studenttall og bokkjøp slår feil.

FOR DE FLESTE PENSUMLISTENE HAR VI OVERKJØPT:
FOR 20 PROSENT AV DEM FIKK VI FOR LITE

Derfor har du måttet vente. Vi jobber på spreng, og lover å skaffe deg det som KAN skaffes.

Takk for din forståelse
og tålmodighet.

AKADEMISK KVARTER

B O K H A N D L I N G
Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf: 77 64 49 20

Foto: Eivind Lentz

KULTUR
KOMMENTAR

Utros!

Bare for å ha det sagt først; overskriften har ingen som helst ting med resten av innholdet i denne teksten å gjøre. Det var rett og slett bare et litt tvilsomt pedagogisk grep for å pirre deres eventuelle nysgjerrighet. Selv om det nå går mot vår og alle burde sprudle av entusiasme og humor, ser jeg selv ingen grunn til å gjøre akkurat det. For mens glade eksamenskåte studenter ruller rundt på marken utenfor Hovedgården eller sitter med beina trygt plassert i fontenen; ja, da sitter jeg heller alene ved et bord i kantine og drikker brus og spiser sjokolade, mens jeg beundrer kunsten på veggen. Når jeg nå en gang sitter i kantine har det seg slik at jeg som oftest har store problemer med å komme meg der ifra. Jeg blir bare apatisk sittende tilbake i min egen lille verden. Likevel klarer jeg ikke å unngå å få med meg litt av det som skjer omkring meg. Rundt meg på alle kanter sitter det kvasi-intellektuelle studenter med ex. phil og et bestått grunnfag og fremhever seg selv og sine egne tåpelige fraser. Det finnes ingen som helst sammenheng i samtaler deres. De kommuniserer overhodet ikke med hverandre. Hver for seg sitter de og forteller de andre hvor sære og spesielle de egentlig er og hvor mange kompliserte og vanskelige tanker de har der oppe i sitt lille frustrerte hode. Ja, alle er vi vel så veldig opptatt av å finne oss selv. Finne vår egen individualistiske stil. Ja, vi skal vel alle gjøre oss bemerket. Jeg kan bare konkludere med at kombinasjonen universitet og frustrert ungdom ikke er noen spesielt heldig kombinasjon. Det må være menneskets usikkerhet på seg selv som skaper dette enorme trassige behovet for misforstått markering. Kombinert med litt akademisk sludder kommer det til uttrykk gjennom noen heller uforståelige monologer. Alle skal vi vel være sære og spesielle på vår helt egen måte. Vi er så redd for å bli glemt, for å ikke nå frem med det vi tror vi har å tilføre. Nei, takk som byr, men takke meg heller til den store grå masse. Til de som har resignert og skjønt hva det hele egentlig dreier seg om.

Jørgen Finnt

DIKT

Aner ikke

Jeg aner ikke, sier jeg
Jeg vet ikke når neste buss går
eller hva klokka er.
Hvorfor skulle jeg vite det?
Jeg bryr vel meg ikke om det.

Jarle S. 90

VINDUET

Det vinduet der er ikke noe vindu
-det vil jeg si
-der det skulle vært et vindu,
er det ikke noe vindu
-hva er meningen med en slik
åpenhet?
-eller kanskje det aldri hadde vært
noe vindu der
-at vinden alltid har pustet der
inn i det gule huset
-ja for det var gult det huset
som hadde vinduet som ikke
var noe vindu

Jarle S. 90

Pastilldagene

Runde pastiller
Flate pastiller
Ovale pastiller
Hele dagen består
-bare av pastiller
Hvem klarer å spise flest
-av de røde
Jeg tar to av de hvite
-de som blir myke etter en stund
-så de kan tygges i min munn
Mmh det kjennes godt
-for halsen
-men bare for en liten stund i grunn
Så da må jeg ta flere
-og flere time etter time
Må snart få noen til å kjøpe flere

Jarle S. 88

Voldsromantisk visjon

I anledning frigjøringsdagen finner jeg det passende å rette en stor takk til gam-

KULTURKASERN

lingene fra Altabataljon som var med på å lage helvete for Adolfs gutter i Narvikfjellene for fem-

tifem år siden. Takk! Politikere og trygdekasse er som kjent uenige i at disse type-ene ofret noe særlig for oss. For krigspensjon vil de ikke tilkjenne dem. De var da fra Finnmark for farken! En finnmarking tåler da godt å bli beskutt og bombardert alt mens han sliter vondt i råtten snø og regnvær et par måneder på tamp!

Det er ikke mange soldater på UiTø heller. Sitter du på hovedgårdskantina kan du av og til oppleve å høre militærnektene fortelle damene og hverandre hvorfor militæret er fælt. For det er korrekt å si, og da blir kanskje damene imponerte over hvor selvstendig, autoritetsforaktende og human du er.

Selvfølgelig holder man kjeft. Selvfølgelig er militæret latterlig. Første gang noen skreik «rett!» til meg, lo jeg for eksempel godt. Men det viste seg å være en tilvenningssak.

De individualistiske militærnektene får naturligvis full skjæring i toppetasjen hvis de blir gitt ordre. Til

det kan jeg opplyse at jeg hadde langt større problemer med å svelge ordene jeg fikk fra tyranniske barneskolelærere enn de jeg fikk fra bevinklede mennesker i løpet av verneplikten. Ekle mennesker har nemlig etter min erfaring langt større spillerom i grunnskolen enn i hæren.

I forsen er det likevel en fordel hvis man klarer å distansere seg og ikke ta ting for personlig. Etter hvert kan det derfor bli en riktig festlig ut-av-kroppen opplevelse. «Ha-ha. Nå ligger jeg

med trynet i gjørma. Jeg er stivfrossent gjennomvåt og har ikke smakt mat på et døgn. Men det er ikke meg det skjer med. Neida.»

Nå har jo politikerne lagt ned mesteparten av forsvaret, så poenget med å gidde å krige hvis det blir krig har blitt noe redusert de senere år. Skjønt like redusert som det var i april '40 er det vel ennå ikke.

De fleste er sikkert enige i at Narvikveteranene fortjener anerkjennelse for at de var de første

til å tvinge Hitlers krigsmaskin på defensiven. Det er hvorvidt de er et eksempel til etterfølgelse som er spørsmålet. For krig er meningsløst fælt, og det er ikke pent å drepe folk du aldri har sett før. De har jo sikkert familie og greier. Skal man ikke heller vente til okkupasjonsmakta (helt sikkert) råtner opp innenfra under presset fra ikkevoldelige aksjoner? Et århundre kan vi alltså drøye... Jeg har i hvert fall ikke tenkt å satse på det. (Bombe.) Bedre død på Finnmarksvidda med en tom AG i krampegrep og et hysterisk glis rundt kjeften enn under fremmed okkupasjon! Hmm... Tror jeg.

Dette at fiendens soldater er utkommanderte, og ikke selv har valgt sin situasjon, er en annen sak. Men hvis en eller annen stjernegrav gav meg ordre om å angripe f. eks. Sve- rige eller noe annet dustete, ville jeg øyeblikkelig forvandle meg til verdens dårligste soldat og desertere ved første høve.

Det er ikke mye populært å være nasjonalist om dagen heller. Fedrelandet går jo av hengslene i postolympisk, tamilutkastende, EU-tilpassende selvforherligelse. Phy phan! Noget må være MEEGET råtent udi Norrigs Riige! Gro-Norge er derfor ikke noe man ser den store verdien i å slåss for. Fortsetter det sånn så mye lenger kan det derfor hende jeg revurderer mitt standpunkt og slutter meg til noe veldig radikalt noe.

Tegning: Kristoffer Jørgensen

Av: Torgeir Eikeland

Svevende Ben ved Nordnorsk Kunstmuseum

Bjørn Ransve er blitt kalt kameleon, ertekrok og kynisk opportunist, og blir høyt beundret av kolleger og kunstkjennere. Han har nemlig brutt med en kunsthistorisk konvensjon, som sier at en kunstner skal holde seg til en uttrykksform.

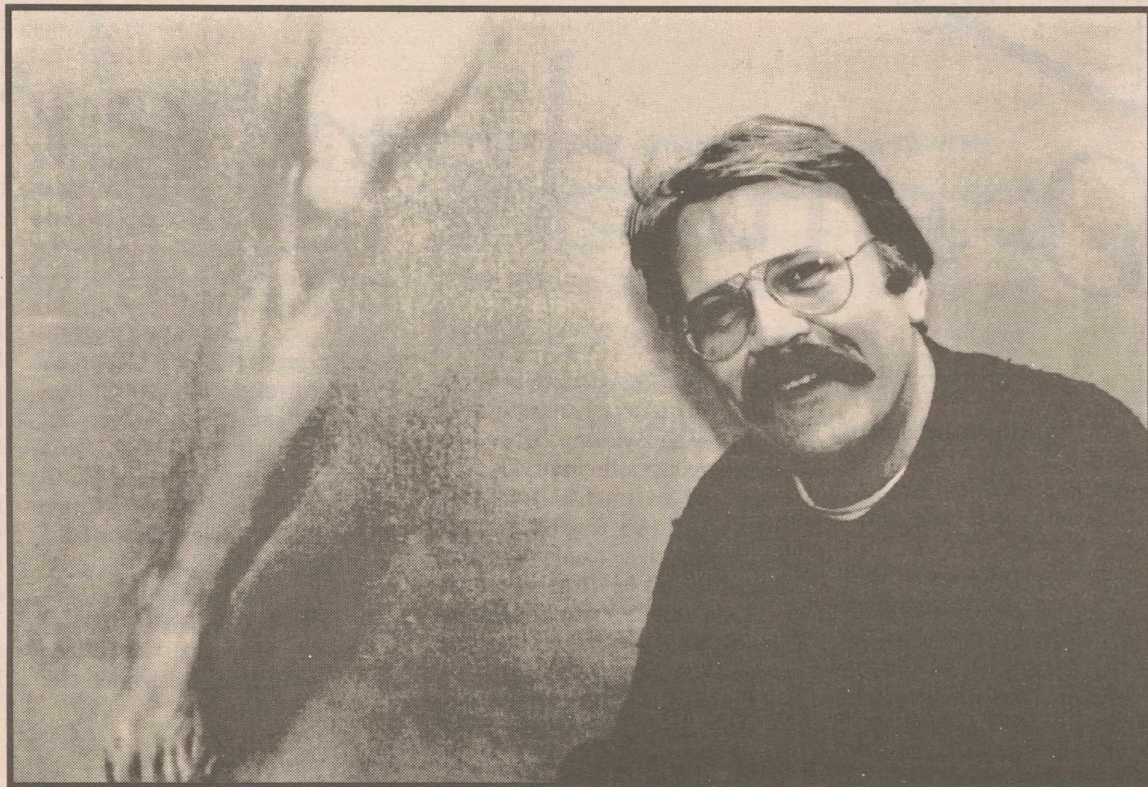
Svevende Ben er den siste av tre utstillinger presentert som Vandrepunkt. Vandreutstillingene er resultatet av et prosjekt ledet av Greta Bjørnhaug i Nordnorsk Kunstmuseum, i samarbeid med Riksutstillingene. Utstillingene er myntet på barn og unge i skolen.

En allsidig virtuos

Bjørn Ransve arbeider i tegning, maleri og grafikk. Hans kunst tilhører ingen bestemt stil. Stiluttrykket hans har skiftet mellom referanser til tradisjonelle kunsthistoriske stilformer og modernistisk dekorativ stilisering. Han må betegnes som en stor virtuos innen alle sine stilvalg, og utnytter alle virkemidler for å utforske forholdet mellom kunsten og livet.

Groteskt og vakkert

Utstillingen viser tre oljemalerier og tre litografier hentet fra ulike perioder i hans produksjon.

Kunstneren Bjørn Ransve foran et av sine bilder

Foto: Jan Martin Berg

Hovedattraksjonen er de to oljemaleriene Svevende Ben I og II. Her ses henholdsvis et høyre- og et venstreben. Bildene er vakkert og utrolig livaktig malt. Skjønnheten står i sterk kontrast til det faktum at begge er groteskt avrevet, og bokstavelig talt svever i det tomme rom. Her må skytes inn at turné-leder Rolf Braadland fra Samtidsmuseet og Riksutstillingene vil få en spennende og vanskelig jobb med å presentere bildene for barna. Dette er jo ikke akkurat lett tilgjengelig kunst. Greta Bjørnhaug legger til at dette er en krevende utstilling, som også er et ledd i at folk skal kunne venne seg til det uvanlige. Bildenes form viser høyrenesansens clair-obscur, et vakkert lys skinner i den nitidige figurati-

ve modelleringen. Bena er dessuten flott muskuløse, og viser at kunstneren har god skoloring i anatomi.

Ransve og Nerdrum

Ransve har hatt en karakteristisk stilutvikling fra 1970 til 1990-åra. Han kan betegnes som postmodernist, og ligner i stil på Odd Nerdrum. Begge kunstnere låner elementer fra den klassiske tradisjon, men har ulike innfallsvinkler. Hos Ransve sees en romantisk ironi som Nerdrum mangler. Imidlertid har Odd Nerdrum fått sterkere reaksjoner på sin kunst enn Ransve, på grunn av sine spesielle virkemidler. Begge kunstnere har latt seg inspirere av romantikerne. Det er særlig Gercaults Medusaflåten som har lig-

get i bakhodet hos kunstnerne. Også Goyas mørke malerier, med sitt politiske innhold, kan ha lekt i Ransves tanker. Men, som Rolf Braadland sier, det er opp til motakeren å legge sitt eget innhold i bildene. Selv tolker han dem som et uttrykk for samtidens makabre virkelighet, med en oppsplitta situasjon for kunstnere og mennesker av i dag. Og om Ransves Svevende Ben er både vakre og groteske, så får de oss til å stoppe

opp en stund og tenke i vår travle hverdag.

U Marianne Schønborg

Filmklubben fremover

Nynorskprosenten i Utopia er for låg. Dessutan er det berre tre filmar igjen på Tromsø filmklubb sitt vårprogram. Førstkomande fredag vert det kultisk visning av «Rumble Fish» av Fr. Ford Coppola (Eit namn som av ein eller annan grunn får meg til å tenkje på Paal Bang Hansen.) Dette produktet fråviker sterkt frå det ein elles assosierer med Coppola. Milevis frå «Gudfaren» altså! Filmen er elles frå 1983 og er i svart-kvitt, bortsett frå «rumblefiskane» i dyrebutikken som er framstelt i fargar. Dessutan meiner eg å hugse at jakka til Mickey Rourke får farge i sluttscena...?

Forutan Rourke, er kjente folk som Nicolas Cage, Dennis Hopper og Matt Dillon med. Dillon har hovudrolla som forvirra storbyungdom, og Rourke er den superkule storebroren som han ser grenselaust opp til. Motorcycle boy! Filmen har tjukk atmosfære av forfall og pessimisme.

Laurdag den sjetten kan ein lada opp til frigjeringspartiet med å sjå den visstnok utrulege «Kokken, tyven, hans kone og hennes elsker» av Peter Greenaway. Filmen er sinnsjuk og handlar om tjuven Albert som nærmast bussett seg i ein superfin restaurant saman med dei vulgære kompisane sine. Spying, banning og slåting i superkultivert atmosfære. Blues Brothers med sitt smått legendariske «How much for the little giiirl»-restaurantbesøk, vert sundagsskuleelevar i samanlikning? Albert eig restauranten, og kan dermed ikkje kastast ut. Kona til Albert rotar mykje med ein annan gjest, og det er ufatteleg skummelt korleis dei nesten vert ferska heile tida.

Nattsvart tragikomedie! Meininga med filmen nektar filmskaparen sjølv sagt å diskutere. Men det skal vere vanskeleg å halde ut dei to timane filmen varar. Dersom du klarer å le av dette, kan du altså rekne deg som rimeleg barka.

Laurdag 13. mai avsluttast semesteret i høvelege former med Bergmans «første meisterverk» «Sommerlek» frå 1951. Det er hans tolvte spelefilm, så hardt arbeid kan altså løne seg for somme! «En lekasjon i filmpoesi!», står det i programmet. Der vert filmen analysert og beskriven i ei semesteroppgåvelang avhandling over tre sider. Jau, dette er djupe greier, om m.a. skilnaden mellom røynd og fantasi. Hovudpersonen er ballerinaen Marie (Maj-Britt Nilsson) som gjennom balletten søker heilskap i tilværet. Med denne filmen skulle det kunstnarlege alibiet vere sikra også for dette semesteret.

U Torgeir Eikeland

Tyve prosent humor

Arthur Arntzen, bedre kjent som Oluf, har blitt ansatt ved Universitetet i Tromsø. Her skal han blant annet jobbe med å samle inn materiale om og med nordnorsk humor.

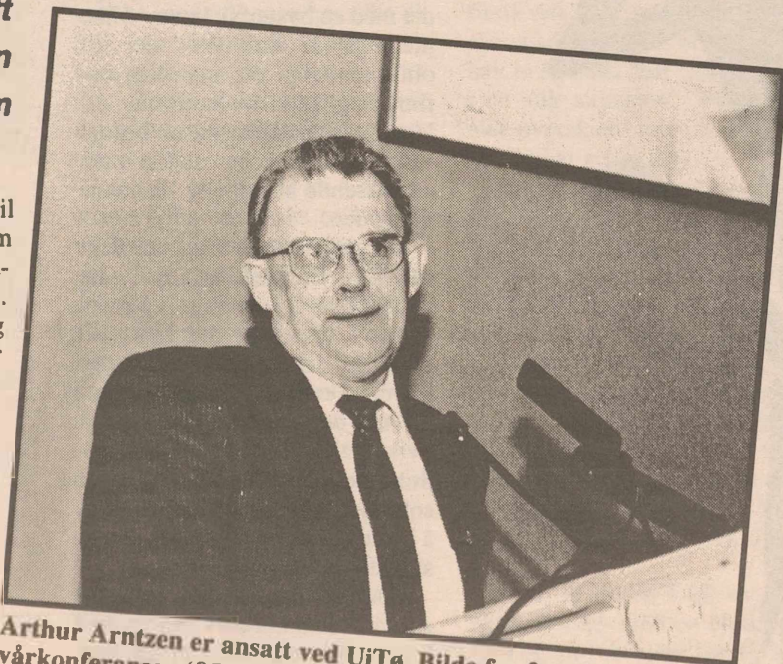
Denne gangen vil Arntzen konsentrere seg om humor fra andre miljø enn de han tradisjonelt har satsa på. Både kvinnehumor og humor fra kristne miljø vil være aktuelle for ham.

I tillegg til innsamlinga av humor skal han også jobbe for nordisk grunnfag, samt det nyopprettede forfatterstudiet hvor han i hovedsak skal holde foredrag om humor. Han skal også «være en ressursperson med hele universitetet med virkefelt», heter det i en pressemelding.

Arbeidsmengde og lønn vil være tilsvarende en stilling som professor II, hvor Arthur Arntzen er satt i 20 prosent stilling. Ansettelsesperioden er foreløpig satt til tre år, men det er rom for å utvide den hvis det skulle bli ønskelig.

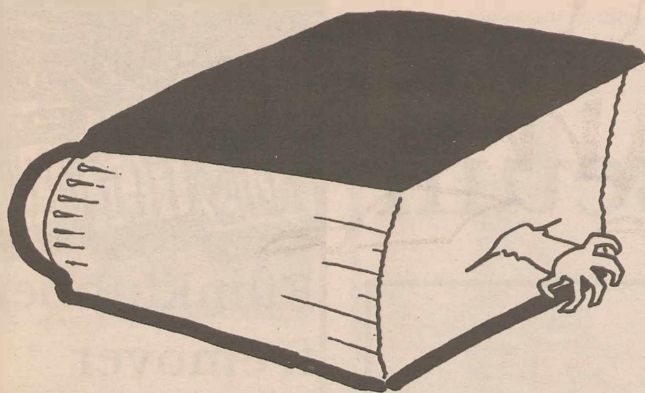
Arthur Arntzen holdt forøvrig et foredrag om nordnorsk kultur og utvikling på vårkonferansen '95 på universitetet sist onsdag.

U Vegard Bønes

Arthur Arntzen er ansatt ved UiTø. Bilde fra foredraget på vårkonferansen '95.

Foto: Vegard Bønes

6000 studenter livr

Våren er her. Engst dere alle akademikere, for nå er det exam
ikke får de mest vanvittige oppgaver forelagt deg, og for
tenkelige ikke skulle hende nettopp deg! Se for deg
følgende skrekksenarioer:

Skriftlig eksamen: Eldgammel eksamensvakt overrekker deg med velment andektighet oppgavepapirene. Oppgaven lyder: Gjør med utgangspunkt i Sartres «Kvalmen», rede for styringsmekanismene i norsk kommunepolitikk.

Hjemmeeksamen: Du har tolv timer igjen til innleveringsfrist, og PC'n kræsjer fullstendig. Hele ditt perfekte manus går til helvete, og du har hverken backup eller utskrift.

Muntlig eksamen: Eksaminator sender deg et stikkende blick gjennom professorbrillene. Ser så ned i sine papirer og sier skånsløst: -Din besvarelse er blant de aller svakeste. Du vil måtte forsvare den mer enn godt for å berge ståkarakter. Hvordan i all verden kan du for eksempel mene at hypotetisk-induktiv metode er det vi bør satse på i fremtiden?

Alle disse situasjoner skulle være egnet til å ryste selv den mest vekkttaltingede og blaserede eksaminand. Kanskje får du svettetokter, tørr munn og hjerte-bank ledsaget av en enorm trang til å «tømme ryggen». Da har du

i følge Aschehougs og Gyldendals Store Norske Leksikon fått et anfall av hysterisk angst, og det er ikke morsomt.

«Som normalfenomen opptrer angst ved ytre fare som truer individets sikkerhet eller eksistens. Man bruker da helst ordet frykt. Frykten blir signal til angrep eller flukt, alt etter hvordan situasjonen vurderes.» (Aschehougs og Gyldendals Store Norske Leksikon.)

Foran eksamen føler de fleste av oss varierende grader av angst. Angstens omfang og alvorlighet vil forhåpentligvis reduseres etterhvert som man tar flere eksamener. Førstefagsstudenter har det ofte verst. Særlig de av dem som studerer psykologi grunnfag, hvor strykprosenten er ekstremt høy. Medisinerne av kull 91 har det heller ikke særlig morsomt akkurat nå. De skal om to uker eksamineres i seksti vektalls pensum!

Betydningsløst i den store sammenhengen

Det vanligste foran eksamen er at man føler at man ikke har fått lest nok, og vet alt for lite. De siste ukene vil de fleste føle presset, og trappe opp lesinga fle-

re hundre prosent. Er man heldig klarer å hensette seg i en lett «fagpsykose», hvor omverdenens trivielle inntrykk preler av på en intenst kvernende ensom hjerne. Faglige problemer bør ideelt sett oppta brorparten av dagens bevisste minutter.

Det er ulike måter å takle eller ikke takle presset. Vi har spurt en og annen om dette.

Gunnar betror oss følgende: - Du hater deg selv for alt du egentlig ikke får gjort. Du sitter og ser på TV hele dagen. Om kvelden går det opp for deg hvor lite du har fått gjort, og du setter på noe depressiv musikk. Så gråter du deg i søvn.

Solveig sier: - Jeg tror at det går bra, og det gjør det helst også. Jeg tror at de som er mest redd for eksamen er de som stenger seg inne på lesesalen hele dagen. De tenker ikke annet enn fag, og hvordan kan du fungere som menneske etter sju år på lesesalen? Min egen eksamen er ubetydelig i forhold til verdensproblemer.

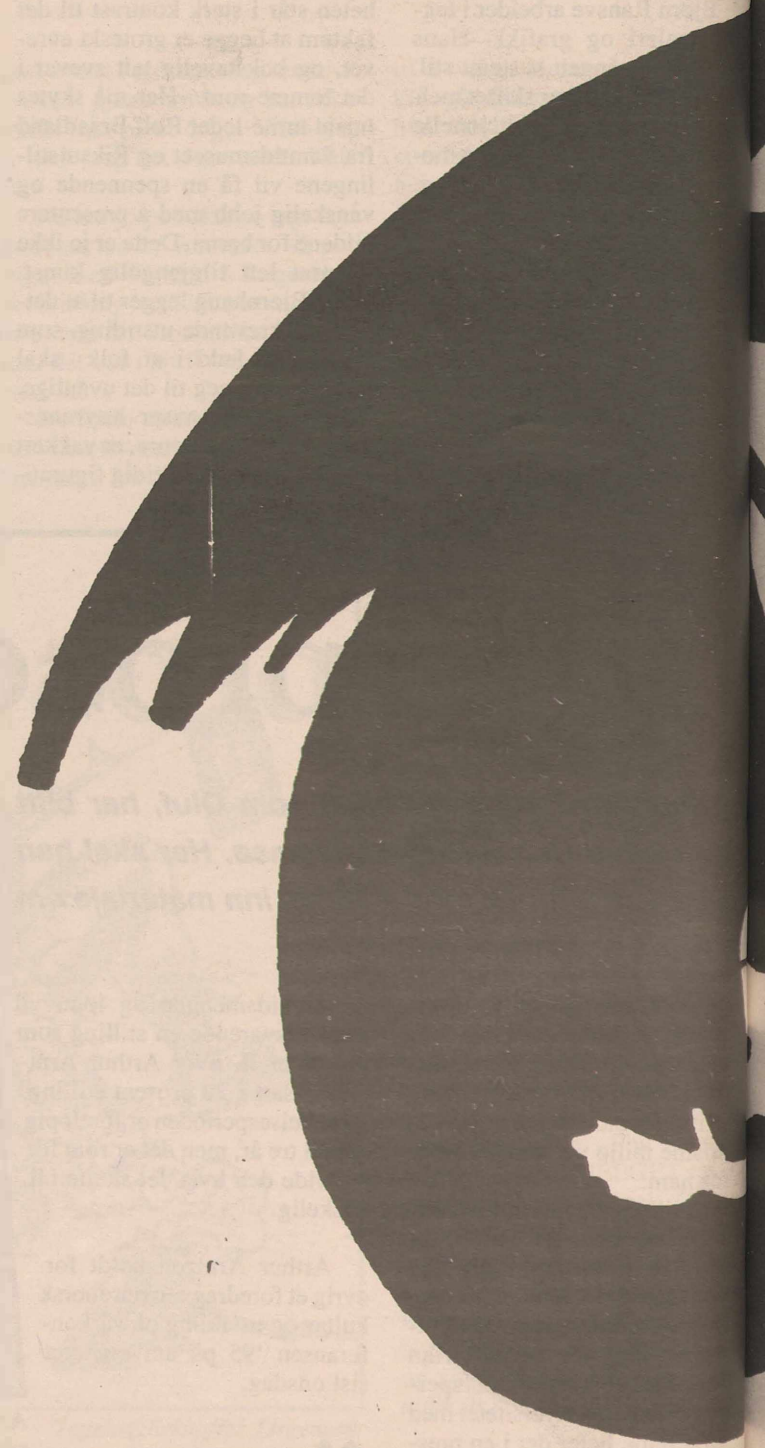
- Eksamen er en personlig ting, sier Øyvind. - Selv om du kanskje ikke er så redd for å stryke, har du prestasjonsangst for å oppnå en karakter som folk spør deg om i to uker etterpå, og som ingen bryr seg om etter det. Det er meningsløst.

På kanten av stupet.

For å lette trykket og slippe å lese for en stund, finner man gjerne på ting som ellers er komplett uinteressante. Den største latsabb kan for eksempel finne på å vaske hybelen fra gulv til tak, eller ta seg en joggetur. Eller man hengir seg til mer bisarre former for tidtrøyte. En slektning bygde for eksempel et stort tårn av tomme doruller før han satte fyr på det med en hysterisk latter. Slike meningsløse aktiviteter sier litt om hvor langt ute man kan befinne seg psykisk når alt man ellers klarer å tenke på er lesing. «Eksamenspsykose» skulle være en passende betegnelse på denne tilstanden.

Idiotisk nok er eksamen lagt til våren. En årstid hvor de fleste under 70(?) føler trang til å kaste seg ut i uhemmet omgang med trivelige individer av motsatt kjønn. Dette er selvsagt uforenlig med en god eksamen. Unngå hvis mulig forelskelser. Dagdrømmer om de(n) utvalgte er som kjent ufattelig tilbøyelige til å brase tvers gjennom dine skarpskodde faglige tankebaner.

Du har dessverre ikke noen garanti for å stå selv om du har lest og lest og lest. Vi har sett eksempler på at noen av de antatt mest drillede har gått hen og strøket.

du har ingen garanti for at du
et verst

Redde for eksamen

fleste. Jeg skal derfor ikke mase mer om hvor viktig det er å snakke sammen om faget. Eller om hvor fort en gruppe kandidater kan piske opp redselen og hysteriet ut av all proporsjon når de forteller hverandre hvor lite de vet. Eller om hvor farlig det kan være å spekulere i hva slags oppgave som står for tur i år. Eksamenemndene er nemlig gitt all makt til å komme med de vildeste påfunn, selv om noen av dem også er rosverdig forutsigbare.

Lykke til gutter og jenter. Og vel overstått til de som er så heldige å være ferdig.

mange nok ganger av foreldre og andre hvor viktig det er å holde snakketøyet i gang og ikke gi dem anledning til å spørre om noe du ikke vet. Dessuten skal det være viktig å lese i ansiktet til eksaminator hvorvidt du er på villspor. Vel og bra hvis han er så vennlig å fortrekke en mine.

Kler du deg i tillegg i dine mest «intellektuelle» klær og bruker briller såfremt du har, skulle du ha gode muligheter til å gjøre det bra. Hvis du altså i tillegg er godt forberedt.

Men dette er kjent stoff for de

De som jobber i Studentenes Sosialtjeneste vet en del om eksamensangst. Hit kommer gjerne vett-skremte studenter kort tid før de skal opp og lur på om det kan finnes et liv etter eksamen.

Snakk angst med sosialtjenesten

- Alle har sine ting de er redd for. Fellesbetegnelsen «eksamensangst» dekker mye. Man kan være redd for forventninger fra foreldre, svigerforeldre, seg selv eller andre omgivelser. Eller det kan være eksamenssituasjonen i seg selv man frykter.

Dorrit Rosenkrantz og Kaare Olsen synes dette er et så viktig tema at de tar seg (over)tid en ettermiddag for å snakke om det. Det er ikke verst, for det tar rimeligvis på å høre om andres problemer en hel dag. Og nå for tida er man, ikke uventet, henimot overbooka hos Studentenes Sosialtjeneste.

- Hvem er reddest for eksamen?

- Det kan vi ikke si noe spesielt om. Det kan like gjerne være de som har strøket før som nye studenter. Tanken på muligheten for et nytt nederlag kan være like tung som frykten for det ukjente. Det er i hvert fall viktig ikke å isolere seg hvis det går galt til eksamen. Mye kan vinnes ved å snakke med folk man har tillit til. Slik kan man finne ut både hva som gikk galt og hva som gikk bra. Dermed kan man angripe det på en bedre måte neste gang, sier Dorrit.

Begge er opptatt av å understreke hvor viktig det er å starte tidlig med angstforebyggende tiltak. Særlig de som fra tidligere erfaring vet at de kan komme til å få problemer gjør lurt i å f. eks. legge opp en leseplan. Det hjelper å vite at du har kontroll. Dessuten er det noe som heter positiv selvinstruksjon. Det kan man trene på i hverdagen.

Genlstryk?

Vi har sett eksempler på at de som leser mest også kan stryke. Kjenner dere noe til dette?

Kaare sier: - Vi har mye erfaring med at for mye lesing virker mot sin hensikt. Du vet at lesinga sliter deg ut, men angsten

skremmer deg til å fortsette å lese. Vi har ingen hokus-pokus-løsning på dette problemet. Men det er like eksamensforberedende å gå en tur, besøke venner, ta en tur på byen og i det hele tatt gjøre ting du liker. For å overbelaste seg med lesing kan like gjerne øke sjansen for stryk.

- Man må ta vare på både kropp og sjel, supplerer Dorrit. - Noen leser nemlig over stokk og stein, og bryr seg mindre om kroppen. Merkelig nok klarer mange å til dels ignorere til og med primærbehov som å spise, sove og hvile.

Det er også viktig å opparbeide en god døgnrytme slik at man klarer å sovne i rimelig tid kvelden før.

- Ellers blir du liggende ut-over natta og vente på å få sove, sier Kaare. - Og bortimot trehalv fire-tida tar du kanskje en av sovetablettene mor har sendt deg. Ikke gjør det! Hvis du ikke er vant med sovetabletter skal du ligge langt unna dem natta før eksamen. Da risikerer du å befinne deg i en annen verden eksamensdagen. Det er bedre å ha hatt ei søvnløs natt enn å komme i en slik situasjon. For du har mer overskudd enn du aner selv om du har sovet lite.

De to er også svært skeptiske til å røre alkohol eller annet rart kvelden i forveien. Alt av rusgifter er tabu foran eksamen. Faren for ikke å kunne begrense seg kan ødelegge mye.

De er også inne på at angsten kan føre til at man låser seg slik at man ikke får ut den kunnskapen man har. Derfor er det viktig å prøve å ta det med ro på eksamensdagen og ikke få panikk over en tilsynelatende umulig oppgave.

-Det er bedre å gå en runde rundt Domus med en eksamensvakt og en Petterøes enn å flykte hjem i panikk, sier Kaare. - Ta deg tid til å tenke. Det er også lurt å være ute i god tid. Finn

deg en plass du liker.

Dessuten foreslår han at man planlegger pausene, har med nok både å spise og drikke, men at man heller ikke satser på å spise alle kvikkklunsjene man ellers ikke spiser i året.

Felles skremsel eller trøst.

De to er også kjent med at studenter kan påvirke hverandre positivt og negativt foran eksamen.

- Særlig ille er det hvis de du anser som flinkere enn deg selv klager over hvor nervøse de er og hvor lite de vet, sier Dorrit. - Da er det bedre hvis man kan hjelpe hverandre ved å diskutere fag. Det fins både gode og dårlige måter å være sammen på før eksamen.

Vi får også høre hvor viktig det er at man tør å tenke tanken på hva som skjer hvis eksamen skulle gå i dass. Bare vissheten om at det finnes et liv etterpå uansett resultat, er med på å senke angstnivået.

Sosialtjenesten har også arrangert samtalegrupper om eksamensangst, men ikke i år. I disse gruppene har folk forsøkt å finne fram til nøyaktig hva som skremmer dem ved eksamen. Noen ganger kan man finne ut at det man er redd for ikke var så farlig likevel. Eller man får ved å sette navn på trollet, ufarliggjort det.

Videre arbeider man med praktiske øvinger slik som oppgaveløsning og eksaminasjon.

Sluttpoenget må likevel bli at det er viktig å komme tidlig og ta opp dette problemet.

- Kommer man ettermiddagen før eksamen, er det ofte ikke så mye vi kan gjøre, sier Kaare.

- Men det vil likevel alltid være bedre å stikke innom siste kvelden enn å la være!

Colossalt forvirrende

Vi satt i fred og ro og nøt en øl hver på de brystne illusjoners café, og kunne konstatere at våren ennå var et stykke unna. Det ble mimret litt om våre fantastiske reiser, og om den gangen vi levde la dolce vita i Roma. Ikke helt uten lengsel tilbake, det må innrømmes. Imidlertid hadde vi jo begge kastet småmynt i Fontana di Trevi, og ifølge legenden vender man da tilbake. I øyeblikket var det dessverre et spørsmål om økonomi (som alltid). Vi hadde omsider kommet økonomisk på fote igjen etter eksessene i publikums tjeneste i fjor vår, og var igjen på farten. Noen Roma-tur var imidlertid ennå ikke aktuelt.

Optimismen hadde vi imidlertid ennå i behold, og replikkvekslingen gikk omtrent som følger:

Jian: Hvorfor i all verden er vi ikke i et varmere land nå.

Sativa: Du mener et land med andre drikkevaner?

Jian: Ja, sånn egentlig. Husker du den fortauscaféen bortenfor Colosseum? Det var, tider ikke sant.

Sativa: Tja, nå har jo Tromsø fått Colosseum rett borti gata her, så vi kan jo rusle bort dit en tur og titte.

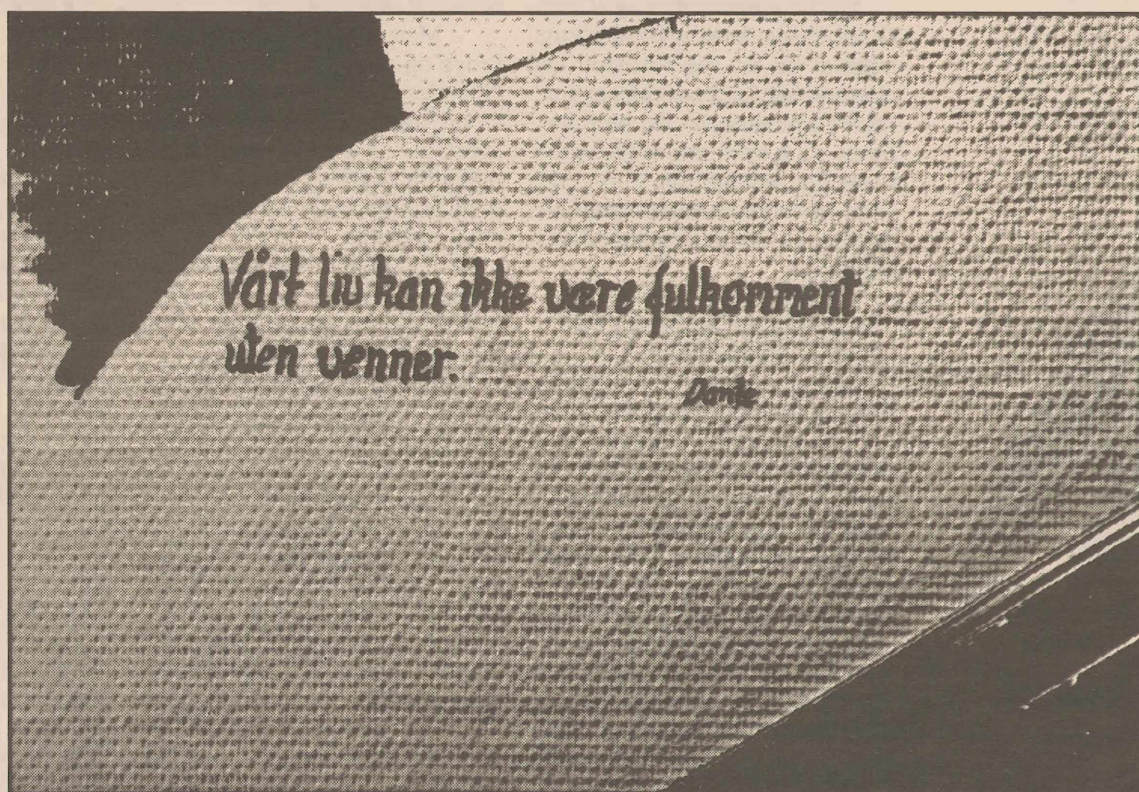
Som sagt så gjort. Vi svingte bortover gaten mens vi begge prøvde å huske det vi engang hadde kunnet om originalen i Roma. Det vi her presenterer for leserne er kollisjonen mellom våre naive forventninger og det som viste seg å være virkelighetens harde kår.

Grunnen til at det opprinnelige Colosseum fikk sitt navn, var at det huset en kolossalstatue av keiser Nero. Det ble fullført i år 80 e.kr. under keiser Titus, og innvielsesfesten varte i hundre dager. Vi har lite tro på at kopien vil bevare spenningen særlig lengre enn det, så alle nysgjerrige bør benytte anledningen nå, før nyhetens interesse har lagt seg og sommertørken i gjester tar til og overlater stedet til en uviss skjebne.

Ekspedisjonen begynte med å komme seg innenfor nede i første etasje og opp trappen til *Annen*, som spisestedet i tilknytning heter. Vaktene lot til å være helt ordinære, med alt det innebærer. Når sørbyen for første gang har fått en nattklubb for de under 40 også for dem som ønsker seg et

dansegulv, var vi selvsagt spente på dørpresentasjonen. Vi gjorde imidlertid ikke noe forsøk på å sette reportasjen i fare ved å undersøke nærmere, så det kan være at karakteristikken ikke yter dem full rettferdighet. Det får så være – vi nevner for ordens skyld

ker (Whisky) ved sine føtter. Eller f.eks. dette av Dante: «*Vårt liv kan ikke være fulkomment uten venner*» NB! I'en som mangler er ikke avisas trykfeil. Ellers løsevne sitater av Oscar Wilde, Agatha Christie og andre uten påfallende sammenheng med det

Et paradys for vordende pedanter, dette her.

at vaktene ved utestedene i sørbyen jevnt over er bedre enn de i nordbyen.

Køen var lang men vi er heldigvis begge drevne hedonister, med spisse albuer, hvitløksånd og lang erfaring, så vi brukte ikke lengre tid enn vi trengte for å bli ekstra spente. Allerede på vei opp trappen begynner dekorasjonene med drikkebilder og sitater av kjente diktere. Blant annet brukes Shakespeares «*God vin er som en god venn når den blir brukt på den rette måten*». Som illustrasjon sitter Kong Neptun der, omkranset av torsk og rødspette, og med et konjakkglass i hånden og en flaske Johnny Wal-

som tilsynelatende er konseptet. Skjønt allerede her, før vi har kommet så langt som til garderoben, har vi allerede støtt på kjerne i det hele. Stilforvirringen ved dette stedet er overordentlig godt gjennomført. Hva en nattklubb ved navn Colosseum skal med «engelsk hjørne», dvs. hjørne med engelske møbler samt bilder av Harald og Sonja på veggen, trolig for intellektuell passiar med høy sigarføring – se det har vi ennå litt problemer med å fatte, men det understreker det hele.

Nå har vel de fleste tolket det som hittil er sagt som regelrett slakt. En ting må vi imidlertid ta med for å gi et sannferdig

bilde av stedet: Betjeningen er både hyggelig og service-innstilt. Vi har faktisk ikke et eneste ond ord å si om dem. Ikke minst Henry er i en klasse for seg selv med en upåklagelig attityd.

Det er visse sammenligninger vi ikke kommer utenom kontra den romerske originalen. Ikke minst gjelder dette arkitekturen. Det romerske amfi-teateret har innganger rundt hele bygget for raskt å kunne tømme det for de 50 000 menneskene som får plass der. Tromsø-varianten har en lang tynn tarm av en trapp til sine vel tre hundre, men branntilsynet har sikkert sagt at det er OK, så hvorfor ikke. Innehaverens pondus og profil er dessuten ikke så ulik keiser Neros, og har han gått god for rømningsveiene får vi stole på at det går bra. Nero hadde jo forresten i sin tid vyer om å være Romas store

kunstmesen. Kan det være av samme årsak at de hyrer komikere her, mon tro? En annen ting er at det romerske colosseum hadde en del tekniske innretninger som ikke trengs her opppe. Blant annet kunne det oversvømmes med vann for å arrangere sjøslag.

Det kan man ikke gjøre her, men sjøslag utkjemper åkkesom, og enkelte står ikke tilbake for de antikkens gladiatorer. Og når siste åpningstimen kommer er det relativt enkelt å se hvem som har fått tomme opp eller ned..

Dansegulvet er det som tydeligvis er ment å skulle rettferdiggjøre navnevalget, med søylearkade som løper langs sidene. Det er en herlig blanding av joniske og korintiske søyler. De doriske søylene, som skal være bærende på grunnplanet i alle romerske byggverk, fant vi ingen andre steder enn på skiltet ute på gata. De eneste søylene i rommet som overhodet har bærende funk-

sjon har vi imidlertid hatt litt problemer med å klassifisere. De er støpt i betong inni spiralformede ventilasjonsrør. Postmodernistisk neofunksjonalisme? Forslag fra leserne mottas med takk.

Utsmykningen følger den samme imponerende inkonsekvens som møtte oss ved inngangen. Blanding av gammel gresk tematikk, plakater av Michelangelo Davidskulptur og en liten putti fra barokken som står alene oppå sikringsskapet, men visse arkitektonisk-filosofiske symbolhensyn har de riktignok tatt, f.eks. i taket. Det er jo innlysende at de fire slørene som henger der, skal symbolisere de fire himmelretningene. Disse løper sammen rundt lysanlegget i midten som så skaper et samlende punkt som hviler på rommets midtakse og sammen med den optiske effekten fra arkaden konvergerer mot den aksentuerte linjen mot utgangen, hvilket skaper inntrykk av en dynamisk enhet som likevel inngir fasthet og ro.

Den distige plasseringen av discjockeyen midt på langveggen som en annen gud på olympen, forhindrer ikke at han er like mye av en anakronisme som resten av stedet. Hva musikken angår, så synes han å ha en forkjærlighet for gamle allsangslagere, hvor han kan skru ned lyden under refrenget for å høre publikum synge (enten de gjør det eller ikke).

Vi burde vel avslutningsvis si noe om... eh... øh... hva slags gjester man finner der - det er tross alt folk som skaper stedet. Ikke så lett egentlig, ettersom de er noe vanskelig å gi en enkelt merkelapp. I det hele tatt er det en merkelig blanding av folk mellom tyve og femti. Delvis studenter som er på utkikk etter et dansbart alternativ til Mirage og delvis folk fra Papagena som ville opp i høyden. I det hele tatt lukter det litt skap-jappetid av det hele, men det var sikkert verre på sytti-tallet da alt stengte klokka halv ett.

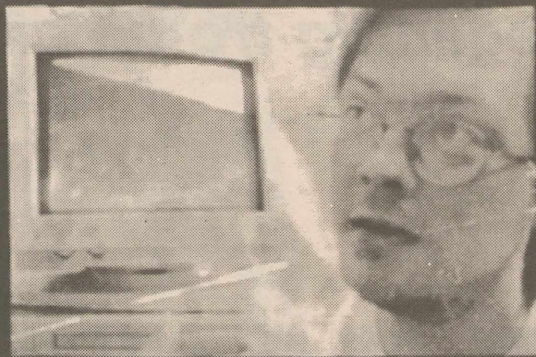
Man kan omgås hvem man vil på dette høyst varierte kjøttmarkedet, men OBS! Hvis du er fra byen - du kan risikere å treffe mamma eller pappa.

Det er en gammel romersk aforisme som sier at den dagen Colosseum faller, faller Roma, og at den dagen Roma faller, faller verden. Verdens ende synes nært forestående, og vi tror ikke noe på Nostradamus som sier vi må vente helt til 1999.

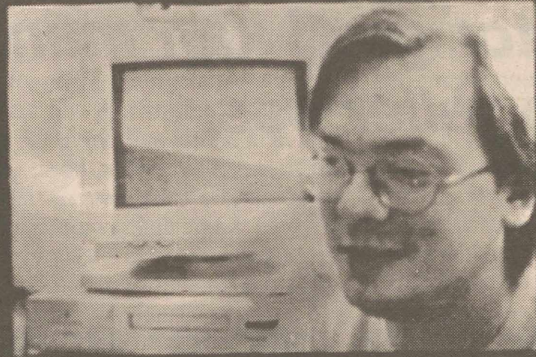
Space trip med Electrip-C

30

31

32

Alle bilder: Eivind Lentz

Technoreleaseparty med Electrip-C på Boccaccio, viste oss at Tromsø fortsatt er den byen i Norge som kan skilte med mest interessant og dyktig technomiljø.

Solid oppvarming fra Tromsøs store (så langt) technoartist Geir Jensen (Blosphere), ble oppfulgt av den nye «store» innen Ambient house. Nå er Tom Christer klar for «over there».

Egentlig så er det rart at Tromsø gang på gang kan fostre technoartister av ypperste klasse. «Miljøet» består av en kameratflokk, som på gutterommet skaper musikk som viser seg å bli banebrytende. Hva er det egentlig som gjør at denne relativt lille gruppa av store kunstnere hele tida treffer framtida midt på hodet? Jeg mener, hvem kunne tenke seg å kombinere el-gitar og house og faktisk tro at det skal bli bra? På Electrip-Cs releaseparty på Boccaccio fredag 21 april, fikk de 240 som hadde møtt opp, et slående bevis på at det er veldig godt mulig. Inntrykkene fra konserten var svært spesielle. For det var en konsert Tom Christer Johansen hadde for de oppmøtte. De eneste som danset under forestillinga, var Electrip-Cs innlånte Butohdansere. Deres Butohperformance, passet glimrende inn i musikken. Om det var noen dypere mening bak det hele, vil jeg ikke filosofere noe særlig over. Men det ble en litt spesiell effekt, med Electrip-Cs «streite», litt kjedelige image, og butohdansernes spesielle (space performance, var visst ordet) uttryksmåte. Imaget er forøvrig noe Electrip-C helt bevisst satser på. Sceneshowet blir best når den dype «image-kløfta», mellom Electrip-C og de innleide danserne kommer frem. Danserne er forresten et kapittel for seg selv. Begge er profesjonelle performance-artister som har studert Butoh-dans i flere år, over hele verden. Og siden «symbiosen» mellom Electrip-Cs kjedelige stage performance og Butoh-dansen har vist seg så vellykket, er dette helt klart noe han vil satse videre på.

Videre forsterkes inntrykket av at dette er noe helt nytt innen techno-genren, ved Tom Christer's bruk av gitar under performancene. «Instrumenter» har så langt vært bortimot bannlyst av techno-artister, og det at det igjen blir en Tromsøgutt som søker videre mot nye retninger innen techno, er egentlig ingen overraskelse for andre enn folk utenfor Tromsø (her må jeg bare tilføye at Tom Christer egentlig er «daling», som Geir Jensen, Vidar H, osv.).

Electrip-C mener selv at valget av gitar var ganske selvsagt, siden han som Tom Chris-

Abstrakte lyder får form som et surrealistisk lydbilde.

ter, er utdannet musikkpedagog innen klassisk gitar. Dessuten blir gitaren bare benyttet under scene-performancene.

Men hva er så egentlig denne nye genren Electrip-C har banet vei for? Egentlig kan musikkstilen plasseres i bås med techno-ambient, men Electrip-C ønsker å få med at intelligent-dance genren er en vel så viktig inspirator (dessuten er det helt klare klassiske element i det hele!!) når produktet skal lages. Egentlig bør en ikke båssette denne technoen alt for mye. Grunnen til det, er at når Electrip-C, jobber, er det etter et svært eksperimentelt mønster. Tom Christer ønsker å legge vekt på å få frem den konseptualistiske modellen han jobber ut fra. I musikken hans, finnes det elementer fra alt mulig (fra russiske trålere til NASA og romfart).

Og dette kommer veldig fint frem i CDen «Peace machinery», som legges ut i landets platesjapper på denne tida (førstetrykkopplag på 1000 promoer). Den som leter etter reindyrka techno (som dette ikke er), bør likevel få med seg denne utgivelsen, fordi dette er et skritt videre innen technogenren. Akkurat som innen andre musikkretninger, foregår det hele tida en utvik-

ling mot noe bedre også innen techno, noe denne CD-utgivelsen gir klare signaler om.

Electrip-C har dessuten benyttet et annet medium for å nå alle interesse/uinterreserte med musikken sin. Internet-adressen hans (noe for tastesvete snotling-datanerdfingre å lugubre seg på): e-mail: beatserv @ dataconsult.no Web: [http // login. eunet. no // ~beatserv](http://login.eunet.no/~beatserv)

Til slutt tar jeg med et sitat fra Tom Christer, nemlig: «musikk er alt som er viktig, musikk og lyd. Alt som ikke har noe med musikken å gjøre er uvesentlig under en performance (han sikter her til narkotika, som desverre har vært en del av miljøet rundt techno)». At han snart skal gifte seg, kommenterer vi ikke.

PS. Grunnen til at jeg har valgt en del engelske ord, som performance, i stedet for norske ord, er at det er en del av «kulturen» å kalle en performance for en performance og ikke noe annet!!!

Ambient techno: Monotone rytmer og «søvndyssende» toner. Lite dansbar (derfor intelligent dance).

U Andre Bruun

Konsertbilde: Art is spoken here!

Dokumentarfilmen skal være selve symbolet på sannhet. Noen ganger fremstår den også virkeligere enn virkeligheten selv. I hvor stor grad kan man egentlig tro på alt det dokumentarfilmen forteller oss.

VIRKELIGHETEN

Dokumentarfilmgenren er langt fra noen ny filmgenre. Riktig nok har den utviklet seg i ulike retninger opp gjennom tidene. Alt etter som man stadig har gjort nye tekniske fremskritt har også dokumentarfilmgenren utviklet seg i stadig nye retninger.

Lumière

Dokumentaristiske innslag har vært viktig helt siden filmens spede barndom. Brødrene Lumière, som regnes som dem som oppfant filmen, viste allerede i 1895 scener som var direkte hentet fra virkeligheten. Eksempler på dette kan være filmbiter som *La Sortie des usines Lumière*, denne viser arbeidere som forlater fabrikkene de jobber på. *L'Arrivée d'un train en gare de La Ciotat* viser et tog som ankommer stasjonen. Etter hvert ble det også vanlig med lengre nyhetsfilmer og filmer fra reiser og ekspedisjoner.

Første dokumentar

Nanook of the north (1922) er den filmen man regner som historiens første dokumentarfilm. En lang og til dels komplisert forhistorie fører frem til det som i dag er blitt stående som den første ekte og egentlige dokumentarfilm. Det hele begynte vinteren 1915. Da hadde Robert Flaherty bodd på Belcher Islands for å drive geologisk kartlegging for et gruvefirma. Med seg på reisen hadde han et filmkamera han brukte mye av tiden til å øve seg med. Tema hentet han fra eskimoenes liv og, ved tilbakekomsten hadde han med seg nærmere 17 timer med eksponert film. Fra dette materialet laget han en to timer lang reise-film. Dessverre, eller kanskje heldigvis, kom denne filmen til å brenne opp. Så da bestemte Flaherty seg for å dra tilbake igjen for å lage filmen på nytt. Men denne gangen hadde han en klar ide om hvordan eskimoenes virkelighet skulle presenteres på film. Han hadde jobbet mye med den første filmen og gjort seg endel tanker omkring hvordan livet til eskimoene skulle framstilles på film. Historiens første dokumentarfilm så etter hvert dagens lys.

Kamp for livet

Som en scene i den nye filmen ville Flaherty gjerne ha Nanook og vennene hans til å jakte

på hvalross etter den gamle metoden som var med harpun. Dette til tross for at eskimoene forlenget var gått over til å jakte på hvalross med rifle. De gikk imidlertid med på forslaget og begynte jakten med harpun. Nanhook fikk harpunen i en hvalross men fikk den ikke på land. Hvalrossen stritret i mot og det kunne se ut som om Nanhook og vennene hans var i ferd med bli dratt ut sjøen. 30 meter unna lå Flaherty med telelinse og filmet det hele. De ropte og skrek om at Flaherty måtte ta geværet han hadde ved sin side og skyte hvalrossen. Flaherty på sin side så imidlertid ikke ut til å bry seg. Han bare fortsatte å filme den dramatiske seansen. Til slutt fikk de imidlertid kommet seg i sikkerhet uten hjelp fra Flaherty. Dette illustrerer godt dette med problematikken i henhold til film og virkelighet. Flaherty var her så opptatt av å skape sin egen virkelighet på film at han faktisk overså den virkelighet han faktisk var en del av. Han var villig til å gjøre hva som helst for å få de beste bildene. Dette reiser spørsmål omkring en dokumentarfilmskapers etiske aspekter forbundet til det å lage film. Skal man bare registrere den virkelighet som utspiller og bare sørge for å få festet den til filmen eller skal man aktivt gripe og prøve å forandre. Dette er spørsmål som kan være gjenstand for stor debatt og uenighet.

Det essensielle

Når «Nanook of the north» er blitt stående som den første egentlige dokumentarfilmen skyldes nok det at Flaherty var den første som klarte å bruke filmbildene til å trenge dypere inn i materien. På denne måten fikk han formidlet noe viktig og essensielt om det å være menneske og leve i samfunnet. Filmen ble også sett på som veldig eksotisk. Den kunne nok lære publikum et og annet om hvordan eskimoene levde.

Kon-Tiki

De første norske "dokumentarfilmene" var mer reisebeskrivelser enn de var dokumentarfil-

mer. Filmen Kon-Tiki om Tor Heyerdahl vakte stor oppsikt blant folk. Den fikk sågar også Oscar for beste dokumentarfilm i 1950. Filmen tar for seg Tor Heyerdahls reise med balsaflåte fra Peru til Marquesa-øyene. Følelsen av autentisitet var et viktig aspekt ved denne filmen. Publikum fikk virkelig følelsen av å være ombord på flåten til Heyerdahl. De ustødige og til dels veivete opptakene i meterhøye bølger gir publikum en realistisk følelse av å virkelig være ombord.

Ny generasjon

Det var først på 1960-tallet at vi nærmest nærmest fikk en revolusjon innen dokumentarfilmen. Utstyret ble lettere å bære og mye enklere å håndtere for den enkelte filmskaper. Man behøvde ikke lenger å være et halvt fotballag for å lage film. Denne tekniske revolusjonen ser man at i ettertid fikk stor betydning det særegne og spesielle filmspåket dokumentarfilmen utviklet. Sentralt på denne tiden står begrepet

Cinema Direct. I dette begrepet ligger dette med at man bare tar med seg kamera og filmer det som skjer. Man bruker kamera som et observasjonsverktøy, mer enn som et formidlingsredskap. Cinema direct handler om å filme det som skjer, der og da. Man bruker ikke klippe-teknikk, lyd og andre filmatiske effekter like bevisst manipulerende innen denne tradisjonen. Rekonstruksjon av scener og hendelser er heller ikke brukt innen cinema direct.

Politisk virkemiddel

I Norge oppsto det på slutten av 1960-tallet en bølge av såkalte politiske dokumentarfilmer. I dette miljøet krydde det av halv-akademiske aktivister som ville lage film. Det ble laget en mengde filmer om naturvernaksjoner, streikefilmer, filmer om arbeidsrettskonflikter og anti-EEC-demonstrasjoner. Den politiske bevissthet stod sentralt i dette miljøet, og påvirkningen fra AKP(ml) var vel så og si total. Filmskaperne som vanket i dette miljøet var: Oddvar Einarson, Malte Wademan, Sølve Skagen, Hans Otto Nicolaisen og Sigve Endresen. Filmene man produserte på denne tiden hadde titler som: *Stå på* (1976) og *Kampen om Mardøla* (1972). Noen av filmene kom sågar opp på kino og fikk spredt litt politisk bevissthet ut til folket. Andre filmer fra samme periode ble fort glemt eller aldri gjort helt ferdig.

Stefan Jarl

Sentralt i den skandinaviske dokumentarfilmens tradisjon står svensken Stefan Jarl. Han er vel kanskje den i Skandinavia som har gjort seg mest bemerket ute i den store verden innen dokumentarfilm. Som et viktig manifest i hans produksjon står naturligvis trilogien om modsen. Den første av de tre filmene: *Dom kallar oss mods* (1968) laget Jarl sammen med Jan Lindqvist. De var begge

Natural Born Killer retter knallhard kritikk mot en av dokumentarfilmens avleggere - TV-reportasjen.

Kenta og Stoffe fra Stefan Jarls film *Dom kallar oss mods* 1968

elev-
er på
den
sven-
ske
film-
skolen,
men
trivdes
ikke der
noe særlig
godt. Der-

for sluttet de begge etter et år og ba om å få utbetalt de pengene skolen hadde tenkt å bruke på dem andre året. Dette klarte de merkelig nok å få til og fikk tilsammen 95 000 kroner. Med disse pengene laget de filmen *Dom kallar oss mods*. Filmen handler om modsen i Stocholms undergrunnsmiljø. Filmen ble en umiddelbar suksess, ikke minst fordi den ble stoppet av sursen for en stund. Filmen var laget i en cinema direct tradisjon og det hele bestod i stor grad i å følge de to ungdommene Kenta og Stoffe rundt på ulike gjøremål i Stocholms gater, blandet med intervju av ungdommene.

Fire år

I 1979 var oppfølgeren *Et anstendig liv* ferdig. Denne filmen hadde Jarl brukt hele fire år på å få ferdig. I denne filmen tok Jarl opp tråden fra den forrige og fulgte Kenta og Stoffe videre i livet. Filmteknisk sett er filmen totalt annerledes fra den forrige. Jarl manipulerer mye mer med bilder og lyd. Jarl konstruerer også en rekke scener selv slik han vil ha dem. I filmen står iscenesetning og propaganda som to helt sentrale ting. Stefan Jarl strukturerer virkeligheten slik at den virker filmatisk forlokkende. Han er ikke lenger bare fornøyd med å dokumentere virkeligheten. Nå vil han også styre det hele slik at det han vil ha frem kommer frem og

dommer som er på avvenning for narkotikamisbruk. Regissøren Sigve Endresen følger ungdommen gjennom sorger og gleder. Opprinnelig var filmen bare ment som en kortfilm, men den endte som kjent opp som en helafstens spillefilm. Filmens styrke er nok det at den kommer så nært inn på ungdommene i filmen. Sluttproduktet bærer tydelig preg av at man har gjort jobben sin grundig som dokumentarfilmskaper. Det er tydelig at

Endresen har fulgt ungdommen i over et år og kommet dem nært inn på livet i deres vanskelige livssituasjon.

Klassisk

På mange måter er *For harde livet* det man kan kalle en klassisk dokumentarfilm. Som publikummere får vi ta del i livet til noen som står fjernt fra vår egen virkelighet. Når vi har sett en slik film føler vi derfor at vi har lært noe, at filmen har gitt oss noen nye perspektiver på livets utrolige mangfold. At vi har lært noe mer om det å være menneske. Derfor går en dokumentarfilm mye sterkere inn på oss som mennesker enn fiksjonsfilmen gjør.

Kameleon

Dokumentarfilm er en helt annen sjanger enn vanlig fiksjonsfilm. Den benytter seg av helt andre filmatiske grep. Håndholdt

kamera og kornete bilder er typiske ting som hører dokumentargenren til. Filmen *Zelig* (1983) av Woody Allen er en ren oppvisning i dokumentarfilmens evner og muligheter. Filmen er et rent fiksjonsprodukt og handler om en mann som skifter personlighet hele tiden. Hadde det ikke vært for at historien overdrives til det uvirkelige kunne man nesten trodd på det hele. Jeg så filmen sammen med en person en gang som var helt sikker på at det var virkelig det som foregikk på filmen. Det er også laget en rekke andre fiksjonsfilmer som har dokumentarfilmen som tema. Enten den parodierer den eller har en mer seriøs behandling av tematikken. *Man bites dog* og *Natural born killer* er begge filmer som harselerer over dette med dokumentar. Selv om begge filmene retter sin kritikk mot TV-mediet og ikke mot dokumentarfilmen som genre.

Bare film

Når vi ser fiksjonsfilm vet vi at det bare er film og forholder oss til det også deretter. Vi vet så godt med oss selv at det «bare er film», derfor tar vi det ikke inn over oss i noen større grad. Når vi derimot ser en dokumentarfilm vet vi at dette er ekte. Vi vet med oss selv at menneskene på filmen er ekte mennesker og ikke skuespillere. Dette gjør at vi er mye mer følelsesvare for deres skjebner.

Manipulasjon

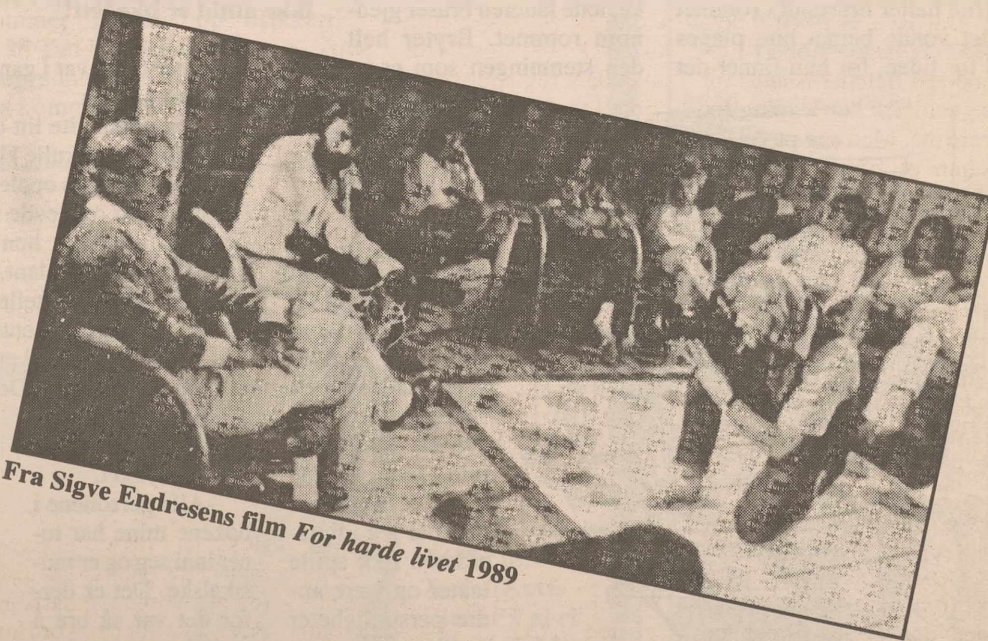
Er all dokumentarfilm like ekte? Den er ekte på den måten at den viser virkeligheten, men virkeligheten kan også manipuleres med. Det vi ser i en film er bare utvalgte deler av virkeligheten. Vi får bare et lite utsnitt av det hele vår komplekse virkelighet. Bruk av filmatiske virkemidler gjør at vi oppfatter virkeligheten nettopp slik filmskaperen vil vi skal gjøre det. Vi blir trekt inn i filmskaperens subjektive virkelighet. Følelsene våre blir del av et spill filmskaperen leker med. Vi oppfatter virkelig-

heten slik filmskaperen vil at vi skal oppfatte den.

Sliter på begrepet

Etterhvert som utviklingen går og fjernsynet får en større plass i hvert enkelt hjem går også dokumentarfilmgenren i mer eller mindre oppløsning. Bruken av den fysiske filmen forsvinner og man begynner å bruke mer og mer TV og video til det samme formål. Overgangen til TV og video gjør at noe av det som kjennetegnet den gode dokumentarfilm forsvinner. Så at dokumentarbegrepet er blitt slitt etterhvert er det ingen tvil om. Alt av autentiske opptak kan ikke kalles dokumentar. Ungdomsprogrammet U har spesielt tøyet dokumentarbegrepet. I hvor stor grad var serien 8 1/2 egentlig dokumentar? Eller var det bare registrert virkelighet. Seriens konsept var hentet fra den postmoderne TV-kanalen MTV. I Norge er serien helt lik. Etter min mening er denne serien bare et uttrykk for at vanlig fiksjon ikke lenger er følelsesmessig sterkt nok. Det har rett og slett ikke nok appell blant folk. Da må man finne andre løsninger. Det er ingen tvil om at TV-mediet har ødelagt mye av det som var den gode gamle dokumentarfilmen. Fjernsynets desperate jakt på salgbart stoff har gjort at dokumentargenren har fått en avlegger; Den sosialpornografiske TV-reportasje, der man blottlegger sine ofre på en særdeles smakløs måte. Dette er hva TV serverer sitt publikum i dag. Det er nok heller ingen ting som tyder på at det vil gi seg, heller tvert imot. Spørsmålet er bare; hva skal man gjøre når virkeligheten ikke lenger strekker til.

U Jørgen Flint

Fra Sigve Endresens film *For harde livet* 1989

For harde livet

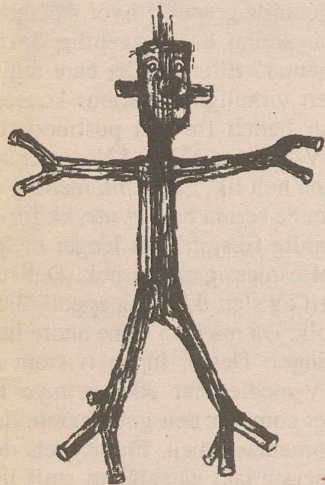
I norsk sammenheng er vel *For harde livet* den dokumentarfilmen som har stått som den mest sentrale i Norge den siste tiden. Filmen tar for seg en del ung-

ER BEST PÅ FILM

Kvinnen med de store tankene og de små ordene

Hun er 75 år og hele Norges bestemor. I flere tiår har hun med enkle formuleringer gledet barn gjennom bøkene sine. Alle har vi hørt om Knerten, Guro, Aurora i blokk Z på Tiriltoppen og mormor i skogen med de

åtte ungene. Vi snakker om Anne-Cath. Vestly, født i 1920 på Rena i Østerdalen, som drømte om å bli skuespiller, men endte opp som hele Norges mormor og barnetimekåsør.

Knerten

Alle illustrasjoner :
Johan Vestly

Vi møter Anne-Cath. Vestly på hotellrommet tre kvarter før hun skal på forprøve til familie-konserten med store og små musikere her i Tromsø.

Den store lille damen, som egentlig heter Anne-Chararina, har i disse dager gjort unna en landsomfattende turne i samband med Rikskonsertene og dirigent og musiker Bjarte Engeset. Men Tromsø er en av de siste stedene hennes.

Hun er ikke ung lenger, Anne-Cath. Vestly. Hun er ikke helt fortrolig med alle disse journalistene som skal ha tak i henne hele tiden. Men det er nå slikt som må til, forstår jeg henne rett.

Hun halter litt rundt i rommet på det vonde beinet hun plages med for tiden, før hun finner det

riktige stedet vi kan slå oss ned en liten stund. En provisorisk duk er lagt over spisebordet for å unngå inntrykket av et upersonlig hotellrom. En dame med smak og stil, i rød ullkappe og snev av grått hår.

Det er slitsomt for en dame på over sytti år å reise rundt på turnè, men hun påpeker at hun ikke hadde gjort det hvis hun ikke hadde syntes det var gøy.

-Jeg har alltid gjort det jeg har lyst til i hele mitt liv, smiler Anne-Cath. Vestly gjennom de fine rynkene rundt øynene og munnen. Barnetimestemmen fra radioen er den samme i virkeligheten. Ikke noe trukket fra, ikke noe lagt til. Hun er eventyrforteller fra barndommen.

Hennes harmoniske vesen er en gjenspeiling av hennes livsutfoldelse av hva hun alltid har likt å gjøre.

Sjenert og usikker

Etter at hun var ferdig med artium i ung alder flyttet hun til Oslo, som hun hele tiden hadde drømt om. Der gikk det i alle konserter og teatre hun kunne komme over.

-Jeg var fast bestemt på å bli skuespillerinne når jeg var ung. Men det var jeg så flau over altså! ler Anne-Cath., og den karakteristiske, lette latteren bruser gjennom rommet. Bryter helt den stemningen som er mellom fremmede mennesker første gang de må være i rom med hverandre.

-Jeg var så fryktelig sjenert og redd for mennesker når jeg var liten. Og det kom vel rett og slett av at jeg stadig var på flyttefot med foreldrene og broren min. Men jeg ble kurert for skyheten min når jeg i tiårsalderen fikk spille teater og være andre personligheter enn meg selv.

Anne-Cath. Vestly begynte etterhvert å skrive sine egne monologer som hun framførte selv på husforestillinger. Hun ble dratt med i et studieteater og var der i fem år før hun skjønnte at hun ikke passet helt inn i miljøet.

-Jeg fant ut at jeg var flinkere til å skrive om mennesker enn å spille dem ut i roller selv. Jeg begynte å skrive små hørespill for barn i radioen før barnetimen kom. Bøkene om alle romanfigurere mine kom etter at jeg hadde lest dem opp fra manuskript i barnetimen.

Jeg fortsatte å skrive monologer, men nå for voksne, noe som jeg har fortsatt med for meg selv og som jeg bruker når jeg underholder voksent folk.

Glad i musikk

Anne-Cath. Vestly har alltid hatt interessen for musikk og lærte å spille piano i sin tid. Hun lærte forøvrig som 58-åring å spille

Pappa'n til Aurora i full sving med å mate lillebror Sokrates, noe som ikke alltid er like lett!

fiolin når Guro var i gang med det i bøkene hennes.

-Jeg måtte vite litt om instrumentet hvis jeg skulle klare å skrive om ei lita jentes opplevelse med fiolin. Guro opplevde at det var fint å ha en fiolin hun kunne ta fram å spille på i blant, og det er viktig å få fram, forteller hun.

Musikkengasjementet til Anne-Cath. førte fram til prosjektene med Bjarte Engeset. De har samarbeidet tidligere, noe som også har vært vellykket.

-Alle personene i bøkene mine har toner inni seg og er musikalske. Det er derfor det var så bra å sette i gang med en familie-konsert hvor alle disse kan delta. Jeg kan ikke slippe helt på noen av personene mine, så det hender de dukker opp som bifigurer i nye bøker. Med denne røde tråden bygges konserten opp, fra de første historiene med Ole Alexander Filibom-bom-bom og

Den store lille damen, Anne-Cath. Vestly, fortsetter å glede nye generasjoner med sine bøker og fortellinger.

Foto: Geir Kastan

hele spekteret fram til Kaos og Bjørnar til slutt.

Seriøst grunnlag

Anne-Cath. Vestlys egen interesse for musikk setter preg på hennes engasjement for at barn skal få lov til å utfolde seg med det musikalske.

-Hør på ungenes entusiasme for musikk! Hold på de instituttene som finnes for musikalsk utdanning. Myndighetene bør tenke på det.

Hun gestikulerer ivrig. En snev av politisk appell ligger i Anne-Cath. Vestlys munn. Og det er vel ikke ugrunnet. Alle bøkene hennes tar opp emner fra hverdagen, alvorlige som komiske. Da kan hun ikke unngå å skrive om dem, fordi hun selv har balet med en god del av det. Den enkle skriveformen hun bruker er en kontrast til de større problemene som blir skildret. Og som får nettopp barna til å forstå...

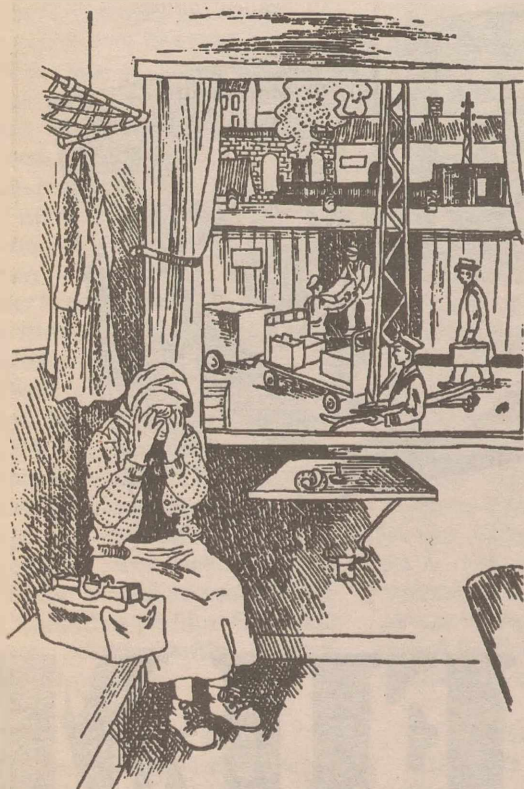
Anne-Cath. Vestly får fine krusninger rundt munnen mens

hun legger hendene rolig foldet fanget. Den trygge barnetimetelleren med det store barnehjertet er med ett alvorlig.

-Jeg lever nå og har min egen tid rundt meg samtidig som jeg har min egen barndom med meg i det jeg skriver. Samfunnet rundt er med på å sette tankene i sving, men det blir på en måte rammet rundt menneskene. Så får man forsøke å få øye på mennesket selv.

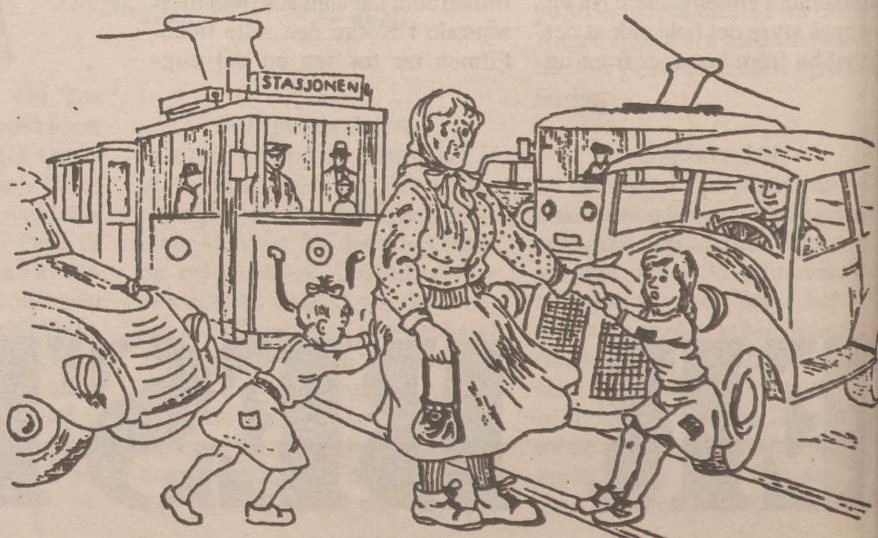
Den alvorlig stemningen blir med et brutt. Vår alles gledespreder gjennom tre generasjoner får det plutselig travelt. For prøven til familie-konserten finner sted om tyve minutter, og hun vil forberede seg til den.

Den lyse og kvitrende stemmen sier mye om hennes omgjengelige vesen, men hun er vel litt så mye en bestemt og seriøs dame. Hun tar barna på alvor og bryr seg om fremtiden deres. Og det er vel derfor hun har nådd så langt fram, særlig til den yngste garde...

Mormors første møte med byen.

-Je hadde tenkt å sitte her til toget skulle snu og kjøre oppatt, je, sa mormor. -For da tenkte je at je hadde nå liksom vøri i byen.

Mormor og barnebarna, Mona og Milli, på bytur.

Ashild Strand

deLillos for studenter

Er du hypervårkåt? Vet du ikke hva du skal gjøre med det? Gå på konsert!

Våren er endelig kommet, og for de som ikke helt vet hvordan de skal få ristet av seg den verste vårkåtheten er kanskje å gå på en konsert et bra alternativ (?). Den 09.05.95 spiller The Real Thing på Boccaccio. Dette er et av Norges aller beste jazzband, og spiller hardtsvingende musikk.

Ikke fortvil

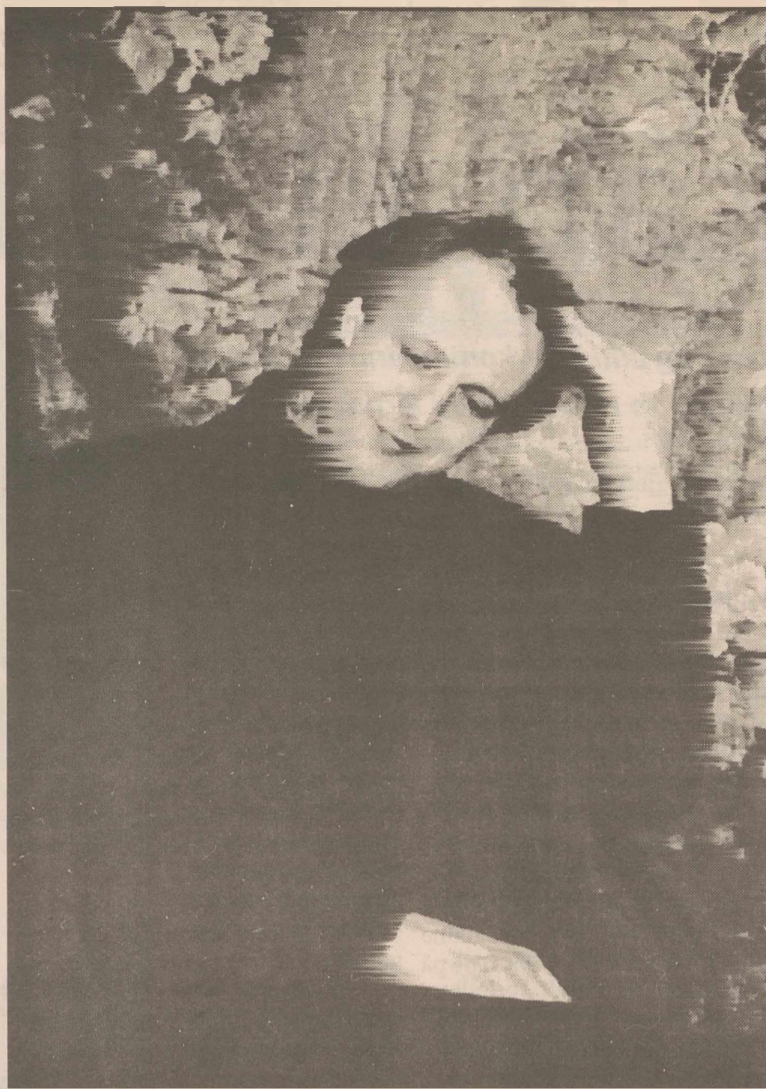
Er du fortsatt vårkåt, skal du ikke fortvile. For 11. mai spiller ingen ringere enn de Lillos sin sorgmuntre, naive/ironiske musikk. Denne konserten er en eksklusiv sådan, da den er forbeholdt studenter og avgangselever fra videregående skole. For å holde plagsomme fjortiser un-

na, må studentbevis fremlegges ved kjøp av billett. de Lillos har aldri tidligere vært så populære som nå, så stemningen kommer helt sikkert til å være høy.

Og ikke nok med det

For de som fortsatt presterer å være vårkåte, må DumDumBoys konserten første dagen i juni være den endelige utløsning. La ikke kjedelige eksamener og lesing komme i veien for denne konserten, for det kan bli lenge til neste gang. Kom deg ut, og bruk de siste pengene dine på noe fornuftig.

U Geir Kastmo

Er du fortsatt vårkåt, skal du ikke fortvile. -For den 11.05.95 spiller ingen ringere enn De Lillos sin sorgmuntre, naive/ironiske musikk.

Montasje: Arkivfoto

Forfatterstudium ved UiT

Styret ved Universitetet i Tromsø har enstemmig vedtatt å opprette et forfatterstudium på permanent basis. Vedtaket ble fatta etter at et prøveprosjekt fra 1993/94 ble evaluert og funnet svært vellykka.

Studiet blir delt opp i en teoridel, hvor en faglærer ved nordiskseksjonen vil undervise, og en praktisk del. I den praktiske delen vil en forfatter fra Tromsø-området gi hver enkelt student individuell veiledning. Lærerne vil sannsynligvis bli Nils Magnus Knudsen for teoridelen, og Liv Lund-

berg skal stå for den praktiske delen. Arthur Arntzen vil dessuten holde minst ett foredrag for studentene.

Faget skal gi hver enkelt student bedre evner både når det gjelder skriving og vurdering av skriving. I tillegg skal studentene få kunnskaper om litterære virkemidler, samt om

den norske litteraturens utvikling. Målet med faget er med andre ord å gi et tilbud til både erfarne og uerfarne skribenter som ønsker å utvikle skriveferdighetene sine.

Men utvikling av skriveferdigheter er tydeligvis forbeholdt de få. Det var om lag seksti søkere til studiet under forsøksprosjektet, og bare 15 plasser. Det kommer ikke til å bli flere plasser nå, men man regner med en dobling av søkerantallet nå som det har blitt et fast studium, i tillegg til at studiet kun kommer til starte opp anna hvert år. Det lille antallet studenter begrunnes med at undervisninga kommer til å være

svært ressurskrevende, hvor hver enkelt student skal ha produsert et eller annet skriftlig materiale til hver samling. På disse samlingene vil det bli gitt kritikk av dette materialet.

Studiet kommer til å bli gitt som et et års studium på ti vekttall. Oppstart blir i juni i studieåret 1996/97. På grunn av den tidlige studiestarten vil søknadsfristen muligens bli satt til 1. februar 1996, men dette er enda usikkert.

U Vegard Bønes

Målet med forfatterstudiet er å gi et tilbud til både erfarne og uerfarne skribenter som ønsker å utvikle skriveferdighetene sine.

Illustrasjonsfoto: Eivind Lentz

STUDENT RADIOEN

F.M. 105.6

Studentradioen sender nyheter hver time hver hverdag

Mandag

- 07.30 1. Mai frokost
- 10.00 Tromsøtoppen De mest solgte platene i Tromsø forrige uke.
- 11.00 Cafe'radio Reprise fra freda
- 15.00 1. mai ettermiddag
- 19.00 Ukas nye plater De ferskeste låtene.
- 21.00 Oppvarming til Radio bingo Ivar Stures halvtime
- 21.30 Radiobingo Bokbingo i samarbeid med Ramfjord UIL

Tirsdag

- 07.30 Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester og musikk.
- 07.55 Overskrifter
- 10.00 Dagens gjest
- 11.00 Ukas nye plater. Gjenomgang av siste ukas plateutgivelser.
- 15.00 Aktuelt 15 Aktualitetsmagasin med nyheter og reportasjer
- 21.30 Sex og samliv
- 22.00 Jazzforum v/ Tom Jensen
- 23.00 Elvisradioen Med Rolf Eystein Johnsen og Hans Petter Melbø.

Onsdag

- 07.30 Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester og musikk.
- 07.55 Overskrifter
- 10.00 Hel Volly Fotballmagasin sin Strindheim-TIL
- 11.00 Musikkmaksimum Repriseutdrag fra søndag
- 15.00 Aktuelt 15 Aktualitetsmagasin med nyheter og reportasjer.
- 21.30 Studentradioen

Torsdag

- 07.30 Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester og musikk.
- 07.55 Overskrifter
- 10.00 Ukas nye plater
- 11.10 Elvisradioen Med Rolf Eystein Johnsen og Rune Hagen
- 15.00 Aktuelt 15 Aktualitetsmagasin med nyheter og reportasjer.
- 21.30 Studentradioen

STUDENT RADIOEN

F.M. 105.6

Hei, kan vi komme inn

Hva er det som går fra dør til dør og alltid får komme inn? Svaret er ikke en dørselger, men derimot de to husvertene i Ørndalen.

Kjell Grønsberg og Silje Rindahl Andersen er deres navn og kanskje du er deres neste utvalgte. Du skal ikke føle deg for trygget. Du skal ikke føle deg for trygget, ihvertfall ikke hvis du nettopp har flyttet til Ørndalen studenthybler. Da står du nok for tur, men du har intet å frykte. Kjell og Silje har nemlig som eneste oppgave å skape et godt miljø blant dem som bor i Ørndalen.

Sosialtjenesten

Husvertprosjektet startet opp høsten 94 og er et samarbeid mellom Studentsamskipnaden og studentenes sosialtjeneste. Foruten Ørndalen har også Prestvannet det samme prosjektet gående. Det er Kaare Olsen ved sosialtjenesten som har vært drivkraften bak det hele. Modellen til prosjektet er hentet fra Sogn studentby i Oslo. Der er imidlertid prosjektet av en mye større karakter og mer utbredt. -Vi har vært på kurs og lært hvordan vi skal opptre i rollen som husverter. Likevel har vi måttet definere mye av vår egen rolle selv, forteller Kjell. De to har regelmessige møter med Kaare Olsen og de to andre husvertene. Da utveksler de erfaringer og tar en gjennomgang av hva

som er blitt gjort og hva som skal gjøres.

Bedre miljøet

Husvertenes oppgave er å bedre det sosiale miljøet blant beboerne. De skal fungere som mennesker beboerne kan ta kontakt med hvis de lurer på noe eller bare vil ha noen å snakke med.

-Det hender også at vi får endel henvendelser som dreier seg om rene praktiske problem som at vasken er tett eller lignende. Av og til viser det seg imidlertid at det ligger noe mer bak som kommer frem etter at vi har snakket sammen en stund, forteller Silje.

-Det er nok endel ensomhet i et slikt boligkompleks som en studentby tross alt er. Det er nok ikke alltid like lett å bli kjent med folk. Det er ikke sikkert at man ser så mye kontakt med den som bor på rommet ved siden av. Det er dette vi gjøre noe med. Vi skal snakke med folk å få dem med på aktiviteter, forklarer Kjell.

Inspektører

Hovedvekten av jobben deres består i å gå rundt og besøke nyinnflyttede studenter.

-Det hender nok at folk blir litt misnøysede på oss i begynnelsen. Når vi forteller at vi er husverter er det noen som tror at vi skal inspisere rommet deres og sjekke at de rer opp sengen og vasker skikkelig, ler de to. Vi kan nok se litt formelle ut der vi kommer med mappe under armen, men de skynder seg og legger til:

-Vi legger oss selvfølgelig ikke borti hvordan folk har det på rommet sitt.

Møtes på kjøkkenet

Studentboligene i Ørndalen består for det meste av hybler og noen få familie-leiligheter. Hyblene er lagt opp slik at seks beboere deler kjøkkenet og bad.

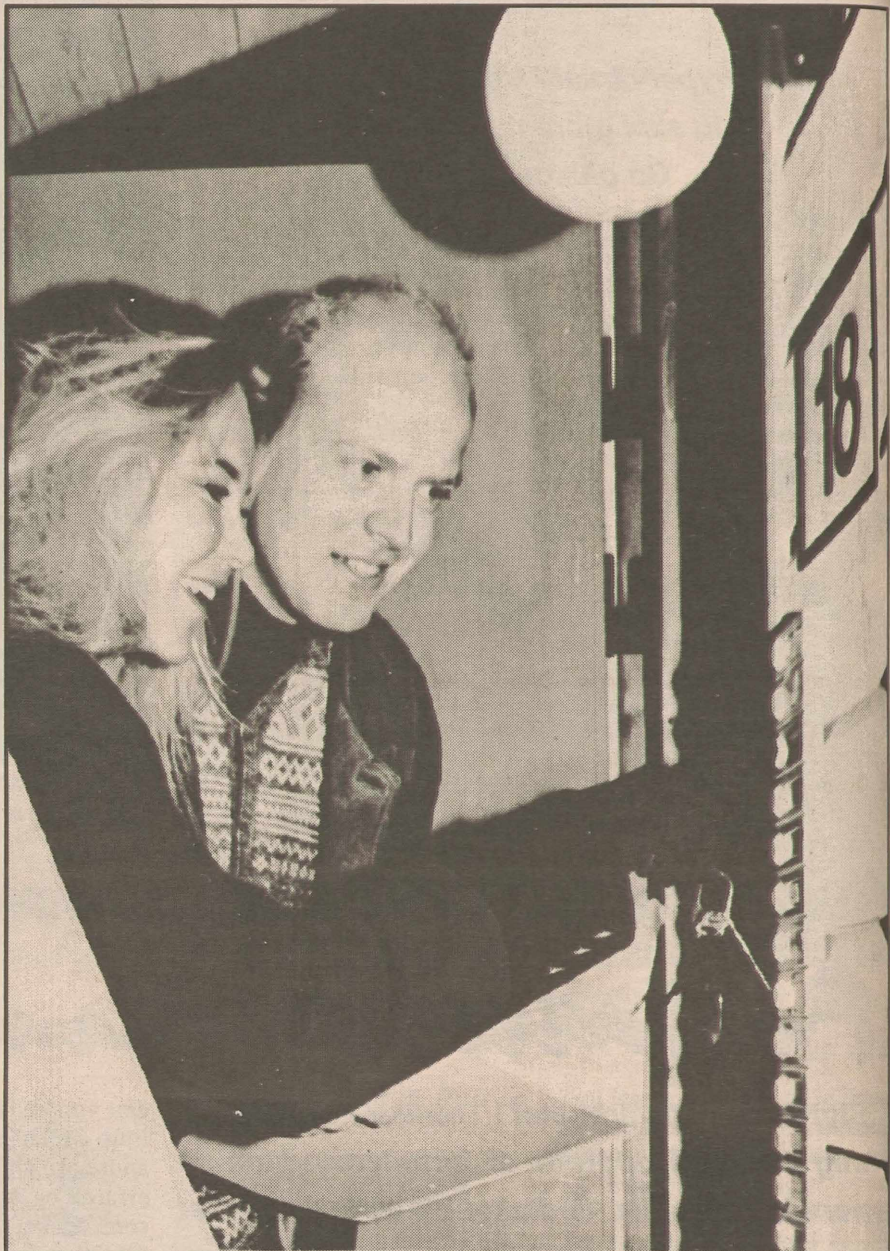
-Vi ser det når vi er og besøker folk at kjøkkenet er der folk møtes. Noen har også gjort veldig mye ut av kjøkkenet sitt. De har hengt opp ting på veggene og lagt tepper på gulvet. Noen har også sågar innrettet kjøkkenet med sofakrok og fått det riktig så koselig. Det å ha det trivelig der man bor er helt klart med på å bedre det sosiale miljøet, sier Kjell.

Startet kafé

Som et konkret tiltak for å skape trivsel har de nå startet kafé i felleshuset. Nå arrangeres det kafé for alle beboerne hver torsdag. Kaféen bærer forøvrig det klingende navnet Check Point. -Kaféen har blitt et veldig vellykket tiltak. I begynnelsen gikk det litt tregt, men nå har vi virkelig fått dreisen på det. I løpet av en kveld kan det være mellom 30 og 40 personer innom. Folk kan spille dart eller backgammon eller bare sitte og snakke sammen. Kaféen er blitt et viktig sosialt møtested for folk. Når det ikke er kafé i felleshuset leies den ut til fest og lignende, forteller Kjell.

Rundt og rundt

Vi blir med Kjell og Silje på en runde rundt til nyinnflyttede studenter. Hver uke får de oppdaterte lister fra Studentsamskip-

Folk er utrolig hyggelige når vi kommer og besøker dem, sier Silje og Kjell.

Alle foto: Eivind Lentz

Dette er hva du kan møte når husverten Silje ringer på din dør.

naden om hvem som har flyttet inn i løpet av den siste tiden. Til tross for at begge har bodd i Ørndalen en lang stund, later det til at de ikke er helt kjent. Vi lusker rundt fra hus til hus. Vi stopper brått og Kjell og Silje begynner plutselig å småkrangle om hvor hus nr 17 egentlig er. Kjell mener det er ned bakken og Silje mener det motsatte: Begge har feil, det er faktisk rett frem. Det er ikke alltid like lett å finne frem i mørket, spesielt ikke når alle hus er klin like. Etter hvert finner vi frem til et hus de ikke tidligere har besøkt. Vi ringer på og venter i spenning på at noen skal lukke opp. Ingenting skjer, vi venter. Det er tydeligvis ikke noen hjemme. -Det er vanlig det at vi må gå flere ganger før vi treffer folk hjemme. Det er tydelig at folk også har andre ting å drive på med, forteller Kjell.

En danske

Vi prøver et nytt sted og treffer en nyinnflyttet danske ved navn Thomas Wernberg-Muller. Vi inviteres umiddelbart inn. Helt ukjent er han imidlertid ikke. Både Silje og Kjell kjenner han fra

kaféen. De forteller han litt om hva husvertprosjektet går ut på og spør litt om hvordan han trives i Ørndalen.

-Jeg synes det er fint å bo her ute og trives veldig godt. Det at vi har et godt miljø på gangen har nok mye å si, og jeg ville nok bodd her lenger hvis det ikke hadde vært for at jeg skal tilbake til Danmark til sommeren, forteller Thomas oss.

Trives i rollen

Kjell og Silje er ikke i tvil om at de trives i rollen som husverter. -Folk er alltid utrolig hyggelig når vi kommer på besøk. Vi blir også gjennom jobben vår kjent med veldig mange av dem som bor her ute, forteller Silje. De to husvertene kan også forsikre oss at de ikke er særlig plaget med beboere som kommer hjem fra byen nattetid og som plutselig har noe de bare «må» spørre om. -Folk er veldig greie sånn. De renner ikke akkurat ned dørene hos oss ellers heller, sier Kjell.

U Jørgen Flint

Miljø over Internet

Norske elever skal hjelpe til med å samle inn opplysninger om utviklingen i miljøet. Vitenskapsmenn skal bestemme hva som skal måles og observeres. Eleven utfører dette arbeidet og sender det over «Internet» til en sentral datamaskin, kalt «The Globe». Dataene vil være av stor betydning for vitenskapsfolk over hele verden. Disse vil med hjelp av elevenes arbeid kunne påvise og dokumentere trender i endringer i jordas økosystemer.

Styrker miljøsambeidret

Et miljøsenter-nettverk for Barentsregionen er blitt opprettet. Senter for Miljø og Utviklingsstudier (SEMUT) har tatt initiativet til nettverket som består av miljøsentre i de fire landene på Nordkalotten. Etableringen medfører en styrking av miljøsambeidret mellom universitetene i nord. Nettverket vil føre til at stadig mer informasjon om miljøproblemene blir tilgjengelig. Sekretariatsansvaret til nettverket vil SEMUT ta seg av.

Gi tamilene asyl

Humanetisk forbund i Tromsø har hatt årsmøte. Gi asyl til tamilske flyktingene, heter det i en uttalelse fra årsmøtet. Håkon Elvenes ble valgt til leder. Forbundet holder til i Skippergata.

Universitetsaksen

STUDVEST

UNIVERSITAS

Under Dusken

Inn for klagenemnda

SV-fakultetet i Bergen er dratt inn for klagenemnda. To studenter som søkte på sosio- og økonomi hovedfag er blitt nektet plass selv om de hadde 2.7 i karakter. SV-fakultetet har fått loven på to punkter, nemlig ved å ha en daglig sperre på opptak og ved å ikke fylle opp hovedfags plassene sine. Dermed blir de dratt inn for klagenemnda.

Prematurt

Direktøren på Universitetet i Bergen mener det er prematurt å diskutere eventuelle åpning av lukkede fag i Bergen. Det er blitt flere søkere til høyere utdanning, men direktøren mener det er for tidlig å diskutere åpning av fag.

Studentpolitikere på luksus hotell

6 studentpolitikere fra Oslo la seg inn på det dyreste hotellet i Bergen under en NSU konferanse der. Dette tiltross for at de fikk tilbud om gratis overnatting. Luksusoppholdet til studentpolitikere skal ha kostet 10.000 kroner.

Inkompetente professorer

9 av 10 professorer ved Universitetet i Oslo er inkompetent. Alle som blir ansatt som professorer skal innen to år fullføre et pedagogisk kurs. Undersøkelser viser at 90 prosent av de som ble ansatt i 1993 har unnlatt å ta dette kurset.

Boikott

Studenttallet i Trondheim har bestemt seg for å boikotte alle produktene til Nestlé fra neste høst. Dette på grunn av «styggedommen» de mener selskapet driver i Afrika. De viser til at omlag 1,5 millioner barn dør på grunn av morsmelkerstatning produsert av Nestlé på dette kontinentet.

43 prosent færre

43 prosent færre studenter vil gå på AVH neste semester. Dette på grunn av at flere fag lukkes. Studentrepresentant Lars Øksendal stemte for lukking i Kollegiet. til Under Dusken sier han at han prinsipielt er for åpning av universitetet, men som ansvarlig styremedlem kunne han ikke stemme for åpning.

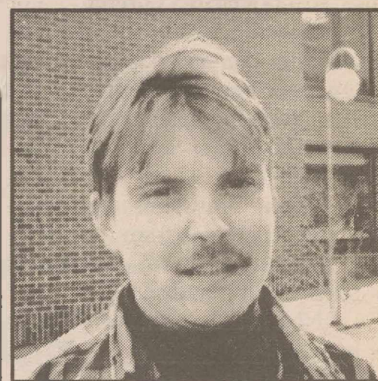
Fire på rad

Hvordan takler du eksamenspresset?

Agnetha T. Johansen, nordisk grunnfag:

Jeg takler det ikke. Jeg er drittnervøs og prøver å fortrenge tankene på eksamen ved å lese døgnnet rundt.

Arve Hannestad, statsvitenskap grunnfag:

Tenker minst mulig på det. Jeg har tatt stikkord fra det jeg har lest og disse pugger jeg. Nervene kommer ikke før fem minutter før eksamen starter.

Tone Vorren, kunsthistorie grunnfag:

Jeg takler det svært dårlig. Jeg har lagd oversikter og tankekart, samt bilder i hodet. Så jeg håper det hjelper. Ellers så blir det sene lesekvelder.

Monica Siversen, jus tredje avdeling:

Det viktigste er å unngå stress. Tenker minst mulig på eksamen. Jeg bruker mye tid på å sjekke at henvisningene i lovsamlinga stemmer.

English summary

By: Torgeir Eikeland

Sports hall for Tromsø-students

Jørn Fauske, leader of TSI (Tromsø-student's sports association) wants a sports hall for students. The construction of such a thing has been debated since 1982, but to no avail. It doesn't make much difference that Fauske thinks that everyone ought to see the need for it. The building is (in case of construction) expected to cost about 15 million kroner.

Overrun by Government

Norwegian Students Union (NSU) feels trampled un-

derfoot by the Government. In its proposal for change of rules for educational financing, the authorities opt for harder routines and earlier start of repayment. (Surprising.) In the initial hearing, NSU opposed all such proposals. Additionally, NSU accuses the Government for having poor excuses for its proposals. The lawchange is presently being treated by the Stortinget.

Solidarity action for East Timor

NSU and SAIH (Student's and Academic's International Helpingfoundation) arranged on 24th

- 29th of April, a nationwide solidarity action supporting East Timorese students and the liberation of East Timor from Indonesia. Stands were kept, and funds raised for the occupied people. All week.

Student's buses a success

The student's own bus-project has turned out successfully. The trial-period has proved profitable, and the guys behind the thing are considering starting for real in the fall. The only thing likely to stop them, is Tromsbuss reducing the cost of their monthfares to 4-500

kroner. This far, the student's bus project has sold short of 230 tickets (which are good for two weeks.)

ISV to be reopened?

The number of applications for enrollment to UITØ is plummeting. A reduction of 20% may lead to the practical reopening of ISV (Faculty of Social Sciences). But the pressure on major degrees (hovedfag) is less likely to be reduced. About 8000 applications have come in this year, which is 2000 less than last year.

